

NÁRODNÝ SKÚŠOBNÝ PORIADOK PRE PSOV PRACOVNÝCH PLEMIEN

Platný od 1. januára 2006

ČASŤ I. VŠEOBECNÉ USTANOVENIA.

Oddiel I. Skúšky psov, ich organizovanie a spôsob uskutočňovania.

Článok 1. Definícia niektorých názvov

1. Skúšky psov sú verejné a samostatné podujatia. Konajú sa za účelom preverenia a stanovenia spôsobilosti psov pracovných plemien a ich psovodov.
2. Pod pojmom skúška, je potrebné chápať nielen skúšku samotnú, ale aj termín „kynologická súťaž „ (ďalej len „súťaž“). Táto musí byť uskutočňovaná a posudzovaná v znení tohto Skúšobného poriadku.
3. Pod pojmom druh skúšky, sa rozumejú skúšky uskutočňované podľa tohto skúšobného poriadku, napr. skúšky všestranného výcviku.
4. Stupne skúšok toho istého druhu označujú arabské číslice, napr. skúška druhého stupňa.
5. Výcviková značka označuje skratkou druh a stupeň skúšky, napr. SVV1- skúška všestranného výcviku prvého stupňa.
6. Výcviková známka vyjadruje dosiahnutý celkový stupeň pripravenosti psa v danej skúške, napr. DOBRE.
7. Časťou skúšky (disciplínou), označujeme celok, ktorý zahŕňa jednotlivé cviky spravidla jedného zamerania, napr. obrana.
8. Cvikom označujeme jednoduchú, alebo zložitú činnosť psa, ktorú vykonáva na povel psovoda, či v situácii, ktorá sa tiež stáva podnetom k činnosti psa, napr. prepád pri strážení figuranta.

9. Pachové práce. Táto disciplína zahŕňa cviky, ktoré priamo súvisia s využitím schopnosti psa v oblasti jeho čuchu.
10. Poslušnosť. Táto disciplína zahŕňa predovšetkým cviky spojené s ovládateľnosťou psa, alebo tie, ktoré sú spojené s preverením jeho pohybových, či iných schopností.
11. Obrana. V tejto disciplíne ide o cviky, pri ktorých sa využíva ostražitosť, tvrdosť, odolnosť, nebojácnosť, ale aj ovládateľnosť psa, prípadne sa preveruje jeho schopnosť samostatných reakcií.
12. Špeciálne cviky. Táto časť obsahuje cviky so špeciálnym zameraním k účelom príslušnej skúšky.
13. Psovod. Je osobou, ktorá na skúškach psa vedie a usmerňuje jeho činnosť.
14. Súpiska psovodov a psov. Je to tlačivo, ktoré obsahuje požadované údaje o psovodoch a psoch prihlásených na skúšky.
15. Usporiadateľom skúšky je základná organizácia, (alebo Predsedníctvom ZŠK poverený jeho orgán), ktorá skúšky z poverenia ZŠK organizuje a zabezpečuje.
16. Štartovné je poplatok, ktorý psovod poukáže usporiadateľovi, ako úhradu nákladov spojenú s uskutočnením skúšok. Výšku stanovuje usporiadateľ. Jeho horná hranica môže byť odporúčaná príslušným orgánom ZŠK. V takomto prípade je povinnosťou usporiadateľa toto odporúčanie dodržať.
17. Vedúci skúšok. Je ním spravidla člen usporiadajúcej organizácie, alebo osoba zastupujúca orgán ZŠK. Zastupuje usporiadateľa pri príprave, počas priebehu akcie a pri jej likvidovaní.

18. Pomocník je osoba ktorá pri skúškach vykonáva čiastkové pomocné úlohy spojené s ich usporiadaním.
19. Figurant. Pri uskutočňovaní cvikov obrany predstavuje osobu podozrivú z trestnej činnosti, alebo páchatela tejto činnosti.
20. Kladač. Osoba, ktorá pri vykonávaní pachových prác vyžadujúcich cudziu osobu, predstavuje a vykonáva činnosť osoby podozrivej z trestného činu, alebo páchatela tejto činnosti.
21. Pomocník. Je to osoba (osoby) určená vedúcim skúšok, alebo delegovaná v zmysle smerníc ZŠK, ktorá zabezpečuje pomocnú činnosť pri realizácii skúšok, napr. strelec pri cvikoch poslušnosti, vedúci cvičebného priestoru, atď.
22. Rozhodca pre výkon psov (ďalej len rozhodca). Je riadny člen ZŠK, ktorý preskúša a vyhodnotí prácu psovodov a činnosť psov počas skúšok a zapisuje hodnotenie výkonu figurantov do ich preukazov, ako aj do súpisky v správe rozhodcu.
23. Hlavný rozhodca. Je rozhodca, ktorého deleguje orgán ZŠK, aby riadil a zastupoval rozhodcov tam, kde je na akciu delegovaný minimálne jeden ďalší rozhodca.
24. Športový komisár. Osoba ktorá z poverenia zodpovedného orgánu ZŠK kontroluje zabezpečenie, priebeh a vyhodnotenie uskutočňovanej akcie v celom rozsahu.
25. Delegujúci orgán môže na ktorúkoľvek akciu delegovať pozorovateľa, ktorého práva a povinnosti upravuje interná smernica ZŠK.
26. Delegujúci orgán. Je príslušný orgán ZŠK, ktorý v rámci SR deleguje rozhodcov, hlavného rozhodcu, či pomocníkov. Tento orgán zároveň má povinnosť

- viest' evidenciu, vyhodnocuje a zverejňuje štatistické výsledky z týchto podujatí.
27. Potvrdenie o vykonanej skúške. Je to tlačivo, do ktorého rozhodca zaznamená údaje o akcii, preverenie identifikáciu usporiadateľa, psovoda, psa, údaje o čiastkových výsledkoch cvikov, disciplín, o celkovom výsledku, o dosiahnutej výcvikovej značke a známke. Jeho platnosť osvedčuje podpisom aj vedúci skúšok.
 28. Športový kalendár. Služi záujemcom ako informačný materiál o tom, kedy a kde sa konajú skúšky psov, kynologické akcie a ktorí rozhodcovia, príp. figuranti, sú na príslušnú akciu ZŠK delegovaní. Spracúva a vydáva ho orgán ZŠK spravidla na začiatku výcvikovej sezóny.

Článok 2. Druhy a stupne skúšok

1. Na území SR na skúškach spadajúcich pod ZŠK sa vykonávajú a uznávajú skúšky:
 - a) Vykonané podľa Národného skúšobného poriadku SR (ďalej NSP), ktorý vydal ZŠK.
 - b) Skúšky vykonané podľa platných medzinárodných skúšobných poriadkov vydaných Medzinárodnou kynologickou federáciou (FCI), alebo skúšky podľa nemeckého skúšobného poriadku SchH.
2. Náročnosť požiadaviek jednotlivých druhov a stupňov skúšok je primerane a postupne diferencovaná v závislosti od výcvikovej úrovne psov a psovodov. Metodicky a výcvikovo na seba naväzujú a je potrebné sa nimi postupne riadiť a dodržiavať ich.
3. Skúšky konané podľa NSP SR sa podľa charakteristiky požiadaviek delia na:
 - a) skúšky všestranného výcviku
 - b) skúšky špeciálneho výcviku

4. Z hľadiska využitia v rámci výcvikovej činnosti delíme jednotlivé druhy skúšok, alebo ich stupne na:
- a) skúšky masového charakteru výcvikovej činnosti. Sem patria skúšky:
 - a) skúška základného minima (ZM)
 - b) skúšky všestranného výcviku 1 - 3 stupňa (SVV1 - 3)
 - c) skúšky psov malých plemien všetkých stupňov (ZMMP, SMP1 a SMP2)
 - b) skúšky špeciálnej výcvikovej činnosti. Sem patria skúšky:
 - a) skúška psa stopára (SPS)
 - b) skúška psa obranára (SPO)
- Toto rozdelenie sa premieta predovšetkým v náročnosti podmienok pre daný druh a stupeň skúšok.
5. Skúška základného minima (ZM) slúži len na overenie budúcej možnej upotrebitelnosti vo všestrannom výcviku.
6. Skúšky všestranného výcviku (SVV stupne 1 – 3) sú zamerané na všestranné použitie psov. Ich tri stupne po stránke metodicko-výcvikovej na seba nadväzujú a preto sa musia absolvovať postupne.
7. Skúšky špeciálne umožňujú uplatniť sa psom s mimoriadne vyvinutými schopnosťami, alebo keď ich uplatnenie je nasmerované k ich špeciálnemu využitiu. V znení NSP sa jedná skúšky a ich stupne:
- a) skúšky psov malých plemien (ZMMP, SMP 1 – 2)
 - b) skúška psa stopára (SPS)
 - c) skúška psa obranára (SPO)
 - d) ďalšie druhy špeciálnych skúšok, ktoré v prípade potreby a po schválení ZŠK môžu byť vydané ako príloha k NSP.

8. Skúška Základné minimum psov malých plemien (ZMMP) slúži ako najnižší stupeň overenia upotrebitelnosti psov malých plemien.
9. Skúšky psov malých plemien (ZMMP, SMP 1 – 2) podľa výcvikových stupňov po metodicko-výcvikovej stránke na seba nadväzujú a uskutočňujú sa postupne.
10. Skúška psa stopára (SPS) je zameraná na využitie mimoriadnych pachových dispozícií psa.
11. Skúška psa obranára (SPO) je zameraná na využitie mimoriadnych obranných dispozícií psa.
12. Medzinárodné skúšky sa uskutočňujú podľa platných skúšobných poriadkov vydaných FCI.
13. Pre účely získania titulu CACIT je to skúška IPO, pre CACT skúška SVV3.
14. Skúšky uvedené v bode 1. tohto článku, sa považujú za skúšky celoštátne a ich vyhodnocovanie, ako i delegovanie rozhodcov zabezpečuje ZŠK.

Článok 3. Podmienky účasti psovodov a psov na skúškach

1. Psa na skúškach môže viesť len ten psovod, ktorý pozná ustanovenia príslušného skúšobného poriadku a ktorý je schopný psa zvládnuť aj za mimoriadnych okolností. Ak sa v priebehu skúšok prejavia hrubé neznalosti skúšobného poriadku psovodom, prípadne aj prejavy nezvládnutia psa samotného, rozhodca je oprávnený psovoda a psa zo skúšok vylúčiť.
2. Psovod zodpovedá za všetky škody, ktoré pes spôsobí na majetku, či zdraví osôb.
3. Skúšok sa môžu zúčastniť psy pracovných plemien, ale aj psy iných plemien, pokiaľ ich schopnosti im umožňujú príslušný druh a stupeň absolvovať bez

- ujmy na zdraví. Prihliada sa pritom na ich telesnú stavbu, povahové vlastnosti a praktickú použiteľnosť.
4. Skúšok ktoréhokoľvek druhu sa môže zúčastniť aj pes bez dokázaného pôvodu v prípade, že spĺňa kritériá bodu 3 tohto článku.
 5. Účasť psovodov v rámci územia SR nie je regionálne obmedzená.
 6. Psy chorí, suky v druhej polovici gravidity (pokiaľ je tento stav viditeľný), ako i suky do jedného mesiaca po pôrode, sa ku skúškam nepripúšťajú. Rozhodca má rovnako právo odvolať zo skúšky psa, ktorý sa v ich priebehu zraní a jeho zranenie mu znemožňuje skúšky dokončiť.
 7. Háravé suky sú na skúšky pripustené len za predpokladu, že sa ich preskúšanie vykoná oddelene od psov. Psovod je povinný na hárajúcu suku ešte pred zahájením skúšok upozorniť vedúceho skúšok.
 8. Háravá suka nesmie prísť do priestorov pachových prác, výcvikových priestorov, ale ani tam, kde sa nachádzajú psy absolvujúci skúšky. Pokiaľ psovod háravej suky toto ustanovenie nedodrží, skúšku mu organizátor neumožní vykonať, ani keď už má úspešne zvládnuté jednotlivé disciplíny. Pokiaľ je týmto priestupkom majiteľa háravej suky postihnutý iný psovod, rozhodca na túto skutočnosť môže brať zreteľ.
 9. Organizátor skúšok je povinný dodržiavať pred a počas uskutočnenia skúšok všetky predpisy a nariadenia veterinárnej správy. Od účastníkov skúšok má právo požadovať predloženie platného očkovacieho preukazu, resp. dokladov potrebných na presun z miesta ustajnenia psa do miesta konania skúšok. V prípade ich nepredloženia, neumožní psovodovi a psovi na skúšky nastúpiť.

10. Najnižší vek psov pre jednotlivé druhy a stupne skúšok určujú kritériá pre vykonanie skúšok.
11. Pes môže v jeden deň nastúpiť len na jednu skúšku.
12. Pokiaľ pes nastupuje na viacstupňovú skúšku toho istého druhu, môže vykonať skúšku vyššieho stupňa len za predpokladu, že úspešne absolvoval skúšku nižšieho stupňa a dosiahol vekový limit.
13. V prípade, že pes úspešne splnil podmienky skúšky, zapíše mu rozhodca výcvikovú známku do pracovného listu, resp. preukazu pôvodu. Dodatočné plnenie skúšky ZM po úspešnom absolvovaní skúšky SVV1 už nie je možné.
14. Ak pes na skúškach neuspeje, môže ich opakovať. Časový odstup opakovania skúšok, ako i počet neúspešných opakovaní nie je určený.
15. Konanie skúšok sa zverejňuje v Športovom kalendári, kde sa vyznačuje:
 - a) miesto a dátum konania
 - b) druh, prípadne stupne skúšok
 - c) meno a adresa vedúceho skúšok
16. Prihláška sa podáva písomnou formou najneskôr 14 dní pred usporiadaním skúšok vedúcemu skúšok. Podaním prihlášky sa psovod automaticky zaväzuje uhradiť štartovné v plnej výške a to aj v prípade, že sa na skúšky nedostaví.
17. Prednostné právo účasti na skúškach majú členovia základných organizácií a kynologických klubov začlenených do ZŠK.
18. Usporiadateľ akcie môže prihlášku odmietnuť len v prípadoch, uvedených v článku 16, bod 2. Vedúci akcie je povinný neprijatú prihlášku pred akciou predložiť rozhodcovi.
19. Štartovný poplatok pre nečlenov ZŠK môže byť zvýšený o 100%.

20. Usporiadateľ má právo štartovné nevyberať, alebo ho znížiť pre jednotlivých účastníkov akcie.

Článok 4. Usporiadateľ skúšok, prípustný počet psov

1. Usporiadateľom skúšok zaradených do skupiny masového charakteru výcvikovej činnosti (ZM, ZMMP, SVV1 – 3, SMP 1- 3), môže byť každá základná organizácia, alebo kynologický klub ZŠK.
2. Usporiadateľom skúšok špeciálnej výcvikovej činnosti (SPO, SPS) môže byť rovnako každá základná organizácia, alebo kynologický klub ZŠK. Tieto skúšky nemusia byť uskutočnené samostatne, ale musia byť posúdené delegovaným rozhodcom s právomocou tento druh skúšky posudzovať. Za rovnakých podmienok môžu byť posudzované skúšky ZMMP a SMP 1 – 2.
3. Usporiadateľom Medzinárodných skúšok je ZŠK. Tento môže uskutočnením akcie poveriť základnú organizáciu ZŠK a musí ich posúdiť rozhodca s príslušnou aprobáciou.
4. Na to, aby sa skúšky podľa NSP mohli konať, je potrebný minimálny počet 3 psov, maximálny počet je 10 psov. Jeden rozhodca v deň konania akcie u jedného organizátora nesmie posúdiť viac ako 10 psov. Výnimkou je súťaž, kde posúdenie psov nad limit je možné.

Článok 5. Plánovanie výcvikových akcií, športový kalendár

1. Skúšky sa môžu konať len za predpokladu ich včasného plánovania a zaradenia do Športového kalendára.

2. Konajú sa buď ako samostatné skúšky, alebo ako iné akcie (súťaže). Musia však byť zverejnené v Športovom kalendári a musí byť na ne delegovaný rozhodca s príslušnou aprobáciou.
3. Na dobu prechodnú je možné požiadať o mimoriadne pridelenie termínu skúšok bez zverejnenia v Športovom kalendári, termín a miesto však musia byť zverejnené na www.stránke ešte pred dátumom konania skúšok. Rozhodcu v tomto prípade deleguje zodpovedajúci orgán ZŠK.
4. Ak sa súťaž uverejní v Športovom kalendári so zadaním skúšky, potom si takáto akcia musí zachovať charakter skúšky v celom rozsahu (všetky disciplíny a všetky cviky) a musí byť na ňu delegovaný rozhodca ZŠK a taktiež je povinnosťou rozhodcu spracovať všetky administratívne náležitosti ako pri skúške / súpiska, potvrdenia o vykonanej skúške/.
5. Skúšky je možné plánovať na obdobie spravidla od 1.marca do 30. novembra príslušného kalendárneho roku, prípadne podľa klimatických podmienok.
6. Skúšky sa môžu konať len v dňoch pracovného voľna, alebo pokoja. Táto zásada sa nevzťahuje na skúšky, ktoré boli naplánované a sú uskutočňované v rámci kynologických táborov, alebo u ozbrojených zložiek, pokiaľ sú uvedené v Športovom kalendári a ZŠK na ne deleguje rozhodcu.
7. Vo svojom návrhu plánu skúšok usporiadateľ uvádza:
 - a) názov regiónu
 - b) miesto a dátum konania skúšok
 - c) názov usporiadajúcej organizácie
 - d) druh (prípadne aj stupeň) skúšok
 - e) meno a adresu vedúceho akcie, telefón, resp. mobil

8. Termín predloženia návrhu plánu akcie určujú osobitné Smernice ZŠK.
9. V rámci kynologickej akcie a za predpokladu väčšieho počtu psov, môže usporiadateľ na jeden deň naplánovať dve i viac druhov skúšok, za predpokladu delegovania príslušného počtu rozhodcov. V takom prípade je nutné, aby boli na jednotlivých akciách rovnaké druhy, resp. stupne skúšok.
10. Pokiaľ v jeden deň vykonáva usporiadateľ viac akcií, musí pre každú zabezpečiť samostatného vedúceho akcie, zodpovedajúce priestory, pomôcky a pomocníkov.
11. Športový kalendár sa vydáva v jednom cykle pre príslušný kalendárny rok. Prípadné zmeny upravuje osobitná Smernica ZŠK.
12. Konečnú koordináciu termínov, miesta konania a delegovanie rozhodcov, príp. pomocníkov, uskutočňuje ZŠK, ktorý tiež zodpovedá za včasné vydanie a zverejnenie Športového kalendára.
13. Návrhy konania skúšok podľa medzinárodného skúšobného poriadku rovnako postupujú usporiadajúce organizácie ZŠK, ktorý vydá a zverejní kalendár medzinárodných skúšok. Tento môže tvoriť časť Športového kalendára.
14. Súčasťou športového kalendára je adresár rozhodcov s uverejnením ich adresy, resp. kontaktu na nich rovnako ako aj vedúcich akcií s kontaktom na nich. Zoznam a kvalifikácia figurantov bude uverejnená v periodickej tlači a na [www stránke](#).

Článok 6. Delegovanie rozhodcov, vedúcich akcií, pomocníkov

1. Na každý termín skúšok sa deleguje vždy jeden rozhodca, ktorý posudzuje a vyhodnocuje prácu

- psovodov a činnosť psov v celom rozsahu skúšky a jej stupňa.
2. Na skúškach musí celú prácu psovoda a činnosť psa vždy posúdiť len jeden rozhodca. Na akcii je možné, aby posudzovali viacerí rozhodcovia, ale vždy tak, aby jeden rozhodca posúdil celú disciplínu u všetkých zúčastnených psovodov a psov. Výsledok schvaľuje v takomto prípade hlavný rozhodca.
 3. Na skúšky a akcie konané podľa NSP deleguje rozhodcov ZŠK.
 4. Na skúšky podľa Medzinárodného skúšobného poriadku a Nemeckého národného skúšobného poriadku rozhodcov deleguje ZŠK.
 5. Delegovanie na skúšky sa uskutočňuje v súvislosti so schvaľovaním Športového kalendára vždy na celý kalendárny rok.
 6. Meno a bydlisko sa usporiadateľovi oznamuje prostredníctvom Športového kalendára pre príslušný kalendárny rok.
 7. Pri každej akcii sa uvádza: dátum a miesto akcie, druh skúšok, meno a adresu vedúceho akcie a meno rozhodcu. Adresár rozhodcov tvorí prílohu športového kalendára.
 8. Športový kalendár sa zasiela každej ZO a rozhodcom z výkonu, pre ktorých má platnosť delegačného listu.
 9. Ak rozhodca nemôže v odôvodnených prípadoch delegovanie na skúšky prijať, uvedenú skutočnosť oznámi usporiadateľovi a delegujúcemu orgánu.
 10. Delegujúci orgán je povinný zabezpečiť nového rozhodcu s rovnakou aprobáciou. Je neprípustné, aby nového rozhodcu vyhľadávala organizácia usporiadajúca skúšky, či rozhodca samotný.
 11. V prípade, že pre krátkosť času delegujúci orgán nie je schopný zabezpečiť náhradného rozhodcu, alebo

tento sa v termíne skúšok nedostaví, usporiadateľovi sa po dohode s delegujúcim orgánom poskytne náhradný termín na uskutočnenie akcie. Termín náhradného konania skúšok musí byť vopred zverejnený na [www. stránke ZŠK](http://www.zsk.sk).

12. Na akciu môže ZŠK delegovať aj pomocníkov, pokiaľ význam a dôležitosť akcie si takéto delegovanie vyžadujú. Túto skutočnosť delegujúci orgán oznámi vedúcemu akcie najneskôr tri týždne pred jej uskutočnením. Figurant figurujúci na akcii musí mať príslušnú kvalifikáciu, ktorú pred skúškou dokladuje rozhodcovi.
13. V prípade, že pomocník sa na akcii nemôže zúčastniť, oznámi túto skutočnosť delegujúcemu orgánu najneskôr 14 dní pred dátumom konania akcie.

Článok 7. Miesto usporiadania skúšok

1. Skúšky psov (poslušnosť a obrana) prebiehajú na cvičisku kde sú výcvikové pomôcky.
2. Cvičisko nemožno použiť na pachové disciplíny.
3. Skúšky sa môžu v celom rozsahu uskutočniť aj v teréne (mimo cvičiska), pokiaľ terén svojou konfiguráciou plne vyhovuje predpísanému druhu skúšok. Rovnako je možné využiť prírodné prekážky, pokiaľ sú svojimi rozmermi a tvarom zodpovedajúce skúšobnému poriadku.

Článok 8. Výstroj psov, priestory, náradie a pomôcky

1. Pre všetky druhy a stupne psov je určený nasledovný základný výstroj psa:
 - a) náhubok

- b) hladký retiazkový, alebo kožený obojok (v priebehu celých skúšok nesmie byť zapnutý na sťahovanie).
 - c) dostatočne pevné vodidlo
 - d) hrudníkový, alebo slabinový postroj určený výlučne na stopovanie
 - e) stopovacia šnúra z vhodného materiálu a s dĺžkou najmenej 10 metrov
 - f) aportovacie predmety tak, ako ich uvádza tento skúšobný poriadok.
 - g) špeciálny výstroj, pokiaľ je uvádzaný týmto skúšobným poriadkom, alebo jeho prílohami.
2. Psovod rozhoduje o použití, či nepoužití náhubku počas celých skúšok.
 3. Je zakázané používať prostriedky a pomôcky, ktoré ovplyvňujú výkon psa počas celých skúšok, rovnako, ako mať ich pri sebe (ostnatý, či elektrický obojok, hračky, potrava pre psa a pod.).
 4. Cvičebné priestory svojimi rozmermi a prostredím musia zodpovedať požiadavkám predpísaných cvikov.
 5. Druh cvičebného náradia a pomôcok ako aj ich rozmery sú uvedené v obrazovej časti tohto skúšobného poriadku.

Článok 9. Poradie a posudzovanie cvikov

1. Na skúškach sa spravidla skúšajú disciplíny v poradí: pachové práce, poslušnosť, obrana, alebo špeciálne práce.
2. Podľa potreby a nutnosti možno poradie častí skúšok, rovnako i cvikov prispôsobiť podmienkam organizovania akcie. Inak sa odporúča dodržiavať poradie disciplín i cvikov tak, ako to predpisuje tento skúšobný poriadok..
3. Je neprípustné absolvovať bez prestávky všetky disciplíny s jedným psom. Medzi nástupom na

jednotlivé disciplíny musí byť prestávka minimálne 20 minút. Do tohto času môže byť zarátaný čas presunu na iné pracovisko.

4. Poradie nástupu psovodov a psov k jednotlivým častiam skúšky sa určí dohodou medzi psovodmi. V sporných prípadoch sa poradie žrebuje ešte pred začatím skúšok a v ich priebehu sa už nesmie meniť.
5. Poradie nástupu na pachové disciplíny sa vždy určí losovaním medzi psovodmi nastupujúcimi na rovnaký stupeň skúšky. Toto ustanovenie neplatí pre vypracovanie vlastných stôp.
6. Jednotlivé druhy a formy povelov sa vydávajú psom jasne a presne podľa pokynov rozhodcu. Povelová technika je uvedená v článku 52. a 53. tohto SP.
7. Na skúškach je možné viesť a posúdiť len tých psov, ktorí sú uvedení na súpiske ešte pred jej zahájením.
8. V riadne odôvodnených prípadoch je možné ešte pred započatím skúšok meniť osobu psovoda. Počas skúšok je už akákoľvek zmena zakázaná.
9. Pokiaľ sú nepriaznivé klimatické podmienky (vichrica, teploty pod -15°C , nad 35°C , sneh na terénoch pre pachové práce), je rozhodca oprávnený skúšky prerušiť, alebo ich ani nezačať. V takom prípade je organizácii poskytnutý náhradný termín tak, ako je to uvedené v článku 6. bod 11.

Článok 10. Záznamy o skúškach

1. Rozsah skúšky a počet bodov je uvedený v kritériách pri jednotlivých stupňoch skúšky
2. Rozhodca zaznamenáva hodnotenie práce psovoda a činnosti psa do Potvrdenia o vykonanej skúške. (Predpísané tlačivo ZŠK).
3. Potvrdenie sa vyhotovuje v dvoch exemplároch, pričom originál spolu so Súpisou je rozhodca

- povinný do 14 dní odoslať delegujúcemu orgánu, a kópiu obdrží psovod. Potvrdenia sa vypisujú a zasielajú aj pri neúspešnom absolvovaní skúšky.
4. Záznam o vykonanej skúške rozhodca zapisuje do pracovného listu (knižky), alebo do samotného preukazu pôvodu. Pre psov, ktorý PP nevlastnia, je dokladom Potvrdenie o vykonanej skúške.
 5. Rozhodca je povinný zo závažných dôvodov odmietnuť zápis o vykonaní skúšky, zadržať preukaz pôvodu (podozrenie z podvodu.) a tento so zdôvodnením odoslať delegujúcemu orgánu. Delegujúci orgán je povinný prijať potrebné nápravné opatrenia.
 6. Delegujúce orgány na konci kalendárneho roku vydávajú tlačou štatistický prehľad o vykonávaní skúškovej činnosti za uplynulú sezónu.

Článok 11. Určenie výcvikovej známky a značky

1. Výsledné poradie psov sa na skúškach neurčuje.
2. Súčet dosiahnutého bodového hodnotenia jednotlivých cvikov a častí skúšky stanoví hodnotenie celej skúšky. Toto hodnotenie sa zapisuje do Potvrdenia o vykonanej skúške, rovnako i do pracovného listu /knižky/, či preukazu pôvodu psa vo forme výcvikovej značky a výcvikovej známky.
3. Výcviková značka, ktorá je skratkou druhu a stupňa skúšky.
4. Výcviková značka môže byť udelená a zapísaná len za predpokladu, že pes v každej disciplíne dosiahol minimálne 70% dosažiteľných bodov a nebol v zmysle tohto SP odvolaný zo skúšok.
5. Skúška musí byť hodnotená nedostatočne za týchto podmienok:

- a) ak pes v ktorejkoľvek disciplíne nedosiahne 70% z dosažiteľných bodov.
 - b) pes sa vzdiali spod vplyvu psovoda a tento ho ani na tretí povel nedokáže privolať. Pokyny na privolanie dáva rozhodca vo vhodných intervaloch.
 - c) pes zlyhá v obrane pri cviku odolnosť. Nedostatočné hodnotenie musí byť zadane aj vtedy, keby celkový súčet bodov v obrane dosiahol limit 70% dosažiteľných bodov.
 - d) ak pes prejaví strach , alebo bojovnosť pri streľbe do tej miery, že to zjavne prekáža v ďalšej jeho výkonnosti.
 - e) ak psovod hrubým spôsobom poruší ustanovenia tohto SP (trestanie psa, používanie, či prítomnosť zakázaných pomôcok, nerešpektovanie pokynov rozhodcu, či vedúceho skúšok.).
 - f) ak pes je agresívny a zároveň neovládateľný do tej miery, že to zjavne prekáža v jeho ďalšej výkonnosti.
6. Výsledná známka vyjadruje stupeň spôsobilosti psovoda a psa a má označenie:
- a) Výborne (skratka V.)
 - b) Veľmi dobre (VD.)
 - c) Dobre (D)
 - d) Uspokojivo (U)
 - e) Nedostatočne (N)
7. Maximálne počty jednotlivých bodov z jednotlivých cvikov, či disciplín uvádzajú kritériá jednotlivých skúšok a ich stupňov.
8. Na akciách konaných podľa tohto SP o poradí vždy rozhoduje celkový počet bodov. Pri rovnosti bodov rozhoduje vyšší počet bodov v disciplínach v poradí: obrana, stopa, poslušnosť. Ak je aj tu zhoda, rozhoduje lós.

Článok 12. Platnosť výcvikovej známky

1. Úspešným splnením ktorejkoľvek skúšky, či jej stupňa sa dokazuje úroveň vycvičenosti psa.
2. Platnosť zápisu konkrétneho druhu a stupňa skúšky, ako i výcvikovej známky je doživotná vždy pre konkrétneho psa. Sú však povolené aj ďalšie zápisy skúšky najvyššie dosiahnutého stupňa.
3. Platnosť výcvikovej známky, druhu a stupňa skúšky pre chovateľskú činnosť, určujú špecifické podmienky chovateľského a zápisného poriadku príslušného chovateľského klubu.

Článok 13. Účasť divákov, odmeny, sťažnosti

1. Aj keď sú skúšky verejnou akciou, vstup divákov je povolený len na miesta určené vedúcim skúšok po dohode s rozhodcom. Spravidla sa jedná o miesta, odkiaľ nerušia priebeh akcie a prácu psovodov a činnosť psov.
2. Diváci nesmú ovplyvňovať prácu psovodov a činnosť psov odovzdávaním rôznych údajov, vplývať na psov povelmi, ap. V prípade, že k takémuto nedostatku dôjde, divák je z priestorov vykázaný a rozhodca môže dať výkon takto ovplyvnenej dvojice zopakovať.
3. Usporiadateľ akcie môže úspešných psovodov odmeniť cenami.
4. V celoštátnom meradle sa úspešní psovodi a psy môžu vyhodnocovať
5. Hodnotenie a výrok rozhodcu sú konečné a protest proti nemu je neprípustný.
6. V odôvodnených prípadoch môže podať sťažnosť na rozhodcu vedúci akcie, ak:
 - a. rozhodca nedodrжал ustanovenie skúšobného poriadku

- b. správanie sa rozhodcu sa nezlučuje s výkonom a poslaním jeho funkcie.
- 7. Podanie sťažnosti proti rozhodcovi, musí vedúci akcie oznámiť rozhodcovi bezprostredne po skončení akcie.
- 8. Písomná sťažnosť je spísaná vedúcim akcie za prítomnosti rozhodcu trojmo, a nezáleží, či ju rozhodca podpíše:
 - a) originál sa zasiela delegujúcemu orgánu,
 - b) prvá kopia ostáva vedúcemu akcie
 - c) druhú kópiu obdrží rozhodca
- 9. Ak je na akcii prítomný športový komisár, je prizvaný k spísaniu sťažnosti.
- 10. Sťažnosť musí byť podpísaná vedúcim akcie a štatutárnym zástupcom usporiadajúcej organizácie a doručená delegujúcemu orgánu do troch dní po uskutočnení akcie.

ODDIEL II. Práva a povinnosti zúčastnených osôb

Článok 14. Práva psovoda

- 1. Prihlásiť sa na skúšky kdekoľvek na území SR a zúčastniť sa ich v priebehu celého trvania.
- 2. Psovod má právo byť posúdený a vyhodnotený aj vtedy, ak v niektorej disciplíne nedosiahol 70% dosažiteľných bodov. Toto právo stráca ak pes zlyhá v zmysle článku 11. odsek 5., písmena b, c, d, e.
- 3. V odôvodnených prípadoch určiť za seba náhradníka, ktorý s prihláseným psom absolvuje kompletnú skúšku.
- 4. Dostať všetky potrebné pokyny a informácie týkajúce sa organizácie a priebehu skúšok.
- 5. Osobne sa obracať na rozhodcu s neodkladnými otázkami týkajúcimi sa vykonania cvikov a ich opakovania. V ostatných prípadoch sa obracia na

- rozhodcu, usporiadateľov, či pomocníkov len prostredníctvom vedúceho akcie.
6. Na konci skúšok žiadať odôvodnenie bodových strát vykonaných cvikov psom, ktorého na skúškach viedol.
 7. Žiadať rozhodcu o doporučenie výcvikových metód, ktoré by odstránili chyby, ktoré mu boli vytykané pri posudzovaní.
 8. Zapísať úspešne zloženú skúšku a obdržať o jej vykonaní kópiu Potvrdenia.

Článok 15. Povinnosti psovoda

1. Psovod musí poznať znenie SP a riadiť sa jeho ustanoveniami.
2. Podat' Prihlášku na skúšky vedúcemu akcie uvedenému v Kalendári akcií.
3. V Prihláške uviesť všetky potrebné údaje o sebe a o psovi.
4. Zaplatiť štartovné a to i vtom prípade, ak sa na skúšky nedostavil.
5. Dostaviť sa na skúšky zavčasu a byť osobne prítomný v celom ich priebehu.
6. Počas celej doby konania skúšok plniť pokyny rozhodcu, vedúceho skúšok, ako i vedúcim skúšok povereného usporiadateľa.
7. Počas celej akcie byť disciplinovaný vo vlastnom konaní i v konaní k iným prítomným ľuďom.
8. Nezatajovať rozhodcovi, vedúcemu skúšok, alebo iným funkcionárom žiadne skutočnosti, ktoré by mohli mať vplyv na účasť, členstvo v ZŠK, alebo na posudzovanie, či samotný výkon psa.
9. Byť si vedomý skutočnosti, že porušenie ktorejkoľvek z povinností psovoda môže byť dôvodom na ukončenie vykonávanej skúšky.

10. Počas celej akcie sa zdržať požívania látok, ktoré by ovplyvnili jeho konanie, či priebeh samotnej akcie.

Článok 16. Práva usporiadateľa.

1. Plánovať skúšky a iné akcie, žiadať na ne delegovanie rozhodcov, prípadne pomocníkov.
2. Preskúmať došlé Prihlášky psovodov a odmietnuť ich len v prípadoch:
 - a) ak už počet prihlásených prekročil limit 10 súťažiacich
 - b) prihláška je podaná neskoro, nečitateľne, bez požadovaných údajov
 - c) ak psovod neprevedie úhradu štartovného
3. Určiť výšku štartovného v súlade s doporučením ZŠK a v súlade s článkom 3, body 18 a 19.
4. Žiadať od psovoda úhradu štartovného aj v tom prípade, ak sa na skúšky nedostavil.
5. V odôvodnených prípadoch odvolať skúšky. O tejto skutočnosti bezodkladne informovať psovodov, rozhodcu, pomocníkov a delegujúci orgán.
6. Určiť vedúceho akcie a všetkých pomocníkov, pokiaľ nie sú určení delegujúcim orgánom.
7. Vylúčiť z akcie divákov, pokiaľ bránia, alebo inak ovplyvňujú výkon psovodov a psov.
8. Prostredníctvom vedúceho akcie informovať aktérov o priebehu a výsledku akcie.
9. Prostredníctvom vedúceho akcie podať sťažnosť na konanie rozhodcu, či iného aktéra delegovaného ZŠK, ak je na to dôvod.
10. Požiadat' o náhradný termín v prípadoch, keď nemohol byť delegovaný rozhodca, alebo keď sa rozhodca na akciu nedostavil.

Článok 17. Povinnosti usporiadateľa.

1. Zabezpečiť včasné plánovanie akcie. V pláne uviesť druh a stupeň skúšky.
2. Určiť vedúceho akcie, jeho meno, adresu, vrátane jeho kontaktu. Tieto údaje tvoria súčasť Športového kalendára.
3. Zabezpečiť si od ZŠK tlačivá potrebné k akcii (Súpisku psovodov a psov a Potvrdenia o vykonanej skúške, príp. ďalšie potrebné doklady) v dostatočnom množstve. Tieto pred zahájením akcie v spolupráci s vedúcim akcie vyplniť a odovzdať rozhodcovi.
4. Ak je plánovaných na jeden termín rovnakým usporiadateľom viac akcií, určiť pre každú akciu osobitného vedúceho akcie.
5. Určiť všetkých pomocníkov potrebných pre danú akciu, pokiaľ nie sú delegovaní ZŠK.
6. Zabezpečiť zodpovedajúci priestor pre výkon skúšok, rovnako aj všetky pomôcky a náradie tak, aby zodpovedali predpísaným podmienkam tohto SP.
7. Zaistiť bezpečnosť priebehu celej akcie tak, aby nenastali škody na majetku, alebo zdraví účastníkov skúšok, prípadne tretích osôb.
8. Najmenej 14 dní vopred oznámiť delegovaným funkcionárom, ako aj prihláseným psovodom bližšie informácie o uskutočnení akcie.
9. Dodržať stanovený program akcie.
10. Delegovaným funkcionárom uhradiť náležitosti podľa Smerníc ZŠK a to aj v prípade, keď bola akcia prerušená, alebo odvolaná z dôvodov poveternostných, nedostatočného zabezpečenia, veterinárnej situácie, nezabezpečenia pomocníkov, prekážok, či náradia.
11. V prípade nutnosti odvolania akcie je usporiadateľ, alebo poverená organizácia osobitne povinná:

- a) oznámiť ZŠK odvolanie akcie a dôvody, prečo sa tak stalo
 - b) odvolanie včas oznámiť všetkým účastníkom akcie
12. Prostredníctvom vedúceho akcie oznámiť rozhodcovi, že proti jeho počínaniu bude vznesená sťažnosť.
 13. Umiestnenie pachových prác oznámiť dotknutým osobám (vlastníci, užívatelia, nájomcovia pozemkov, miestny úrad, poľovnícke združenie, ap.)

Článok 18. Práva vedúceho akcie

1. V odôvodnených prípadoch odmietnuť funkciu vedúceho skúšok.
2. V čase pred akciou, počas nej a pri jej likvidovaní zastupovať usporiadateľa
3. Sprostredkovať styk rozhodcu, usporiadateľov , psovodov a pomocníkov.
4. Po dohode s rozhodcom vyhlásiť program akcie.
5. Hneď po skončení akcie informovať účastníkov a divákov o jej výsledkoch.
6. Na odporúčanie usporiadateľa skúšok, oznámiť rozhodcovi, že proti jeho počínaniu na akcii bude proti nemu vznesená sťažnosť a túto podpísať.

Článok 19. Povinnosti vedúceho akcie

1. Poznať SP a riadiť sa jeho ustanoveniami.
2. Zavčas sa dostaviť na miesto konania akcie a zodpovedne vykonávať funkciu vedúceho akcie.
3. Najneskôr týždeň pred konaním akcie upovedomiť usporiadateľa o prípadných dôvodoch, ktoré mu bránia, alebo znemožňujú výkon funkcie vedúceho akcie.

4. Dbat', aby všetci účastníci akcie dodržiavali ustanovenia SP.
5. Zabezpečovať styk rozhodcu, usporiadateľa, psovodov a pomocníkov pred a počas akcie, ako aj pri jej likvidovaní.
6. Vybrať a zabezpečiť vhodné priestory a terény na vykonanie akcie v potrebnom rozsahu, pripraviť a zabezpečiť výcvikové pomôcky a materiál tak, aby zodpovedal podmienkam akcie.
7. Psovodom a divákom určiť priestor, odkiaľ môžu sledovať priebeh akcie a určiť miesto zhromaždenia psovodov.
8. Pred začiatkom akcie odovzdať rozhodcovi vyplnenú Súpisu psovodov a psov, preukazy o pôvode prihlásených psov a ostatný dokladový materiál, ako aj Prihlášky na akciu neprijatých psovodov.
9. Neumožniť štart majiteľovi psa, alebo psovodovi, pokiaľ bolo za strany ZŠK voči nemu započaté disciplinárne konanie.
10. Dbat' na disciplinované a športové vystupovanie účastníkov akcie a divákov.
11. V odôvodnených prípadoch na žiadosť rozhodcu, alebo usporiadateľa vykázať z priestorov akcie diváka, alebo divákov, ktorí svojim správaním ohrozujú priebeh akcie.
12. Nezasahovať do odbornej činnosti rozhodcu.
13. Neprezradzovať účastníkovi akcie také skutočnosti, ktoré by mohli ovplyvniť priebeh akcie.
14. Neprihlásiť sa na akciu ako psovod.
15. Počas celej akcie sa zdržať požívania látok, ktoré by ovplyvnili jeho konanie, či priebeh samotnej akcie.

Článok 20. Práva pomocníka

1. V odôvodnených prípadoch odmietnuť delegovanie pre výkon určených mu úloh.

2. V odôvodnených prípadoch žiadať vedúceho akcie o uvoľnenie z funkcie pomocníka aj v priebehu akcie.
3. V zmysle platných Smerníc ZŠK žiadať od usporiadateľa úhradu náležitostí a to i vtedy, ak sa akcia nekonala a správa o tom mu nebola zavčas doručená.

Článok 21. Povinnosti pomocníka

1. Poznať SP a pri výkone svojej funkcie sa riadiť všetkými jeho ustanoveniami, ako i internými Smernicami ZŠK pojednávajúcimi o výkone funkcii pomocníka (Štatút figuranta, atď.).
2. Na akciu sa dostaviť zavčas a po celú dobu trvania akcie byť k dispozícii vedúcemu akcie.
3. Upovedomiť delegujúci orgán a usporiadateľa o príčinách, ktoré mu nedovoľujú výkon funkcie na ktorú bol delegovaný a to najmenej 14 dní pred termínom konania akcie.
4. Plniť úlohy vyplývajúce mu z titulu funkcie a riadiť sa pokynmi vedúceho akcie.
5. Na akcii sa stáva figurant asistentom rozhodcu a svoju činnosť vykonáva podľa pokynov rozhodcu.
6. Neprezradzovať účastníkom akcie skutočnosti, ktoré by ovplyvnili jej regulárny priebeh.
7. V rokovaní s účastníkmi akcie byť disciplinovaný.
8. Neprihlásiť sa na skúšky ako psovod.
9. Nevystupovať ako kladač stôp, či figurant voči psom, ktorých je majiteľom, alebo ktorí sú vo vlastníctve členov spoločnej domácnosti v ktorej žije.
10. Počas celej akcie sa zdržať požívania látok, ktoré by ovplyvnili jeho konanie, či priebeh samotnej akcie.

Článok 22. Práva rozhodcu

1. V odôvodnených prípadoch odmietnuť delegovanie.

2. Odmietnuť započatie, či dokončenie akcie, pokiaľ priestory, terény, náradie, alebo pomôcky nezodpovedajú požiadavkám skúšok a ich náprava či výmena napriek jeho upozorneniu nebola vykonaná.
3. Prerušiť, alebo aj nezačať akciu v prípade vážnych klimatických zmien, nedisciplinovanosti účastníkov akcie, alebo divákov.
4. Požiadat' vedúceho akcie o odvolanie psovoda, alebo diváka v prípade hrubého porušenia ustanovení tohto SP, alebo v prípade nedisciplinovanosti.
5. Odmietnuť zapísať skúšku, ak sa naplnila podstata článku 11, bod 5 tohto SP. Odmietnutie zápisu uvedie v správe pre delegujúci orgán a k správe priloží aj prípadné zadržané Preukazy o pôvode.
6. Žiadať zopakovanie cviku, ak je to nutné pre jeho správne posúdenie.
7. Vykonávať funkciu pomocníka v pachových disciplínach. Funkciu pomocníka v obrane môže vykonávať tiež, ale len ak je v súlade so Štatútom figuranta.
8. Podpisovať čestné uznanie a diplomy.
9. Žiadať usporiadateľa o uhradenie náležitostí podľa platných Smerníc ZŠK a to aj vtedy, ak sa akcia neuskutočnila, alebo bola prerušená, alebo ak rozhodca neobdržal včas vyrozdumenie o odvolaní akcie.

Článok 23. Povinnosti rozhodcu.

1. Upovedomiť delegujúci orgán o zmenách svojho bydliska, telefónneho čísla, zdravotného stavu, ako aj o všetkých okolnostiach, ktoré majú vplyv na posúdenie akcie na ktorú bol delegovaný.

2. Poznať znenie tohto SP, dodržiavať všetky jeho ustanovenia a rovnako i pokyny a Smernice ZŠK pre hodnotenie činnosti práce psovodov a psov.
3. Prijatť delegovanie a vykonávať funkciu rozhodcu na pridelennej akcii.
4. Ak nastanú okolnosti, ktoré bránia rozhodcovi prijať delegovanie, musí upovedomiť o tejto skutočnosti delegujúci orgán a usporiadateľa akcie o tejto skutočnosti najneskôr 14 dní pred jej konaním. V prípade doručenia zvláštneho delegačného listu musí svoju odpoveď zaslať obratom. Športový kalendár uverejnený pre každý výcvikový rok zvlášť, zverejní podmienky postupu rozhodcu pri zabezpečení náhrady v prípade, že nemôže delegovanie prijať.
5. Dostaviť sa najmenej 30 minút pred začiatkom skúšok na miesto ich konania.
6. Pred zahájením akcie prevziať od vedúceho akcie Súpisu psovodov a psov a ďalších dokladových materiálov (preukazy pôvodu a pod.).
7. Overiť si dokumentáciu a aj jej správnosť prostredníctvom vedúceho akcie a skontrolovať identitu psov.
8. V Súpiske vyznačiť zmeny, ktoré nastali tesne pred začiatkom akcie a túto skutočnosť zdôrazniť v správe pre delegujúci orgán.
9. Zadržať a odovzdať Preukaz o pôvode delegujúcemu orgánu, ak zistí nedostatky v záznamoch, alebo v prípade podozrenia z podvodu, či falšovania.
10. Ešte pred zahájením akcie skontrolovať spôsobilosť cvičebných priestorov, pomôcok, náradia a platnosť preukazov figurantov.
11. Zostaviť program akcie, prerokovať ho s vedúcim akcie a dbať na jeho dodržiavanie.

12. Po dohode s vedúcim akcie stanoviť poradie cvikov podľa druhov a stupňov skúšok.
13. V súčinnosti s vedúcim akcie trvať na dodržiavaní ustanovení SP, predchádzať ich prípadnému narušovaniu. V prípade, že k nemu dôjde, zavčas odstrániť prípadné nedostatky.
14. Urobiť organizačnú a inštruktážnu poradu s vedúcim akcie a pomocníkmi. O programe akcie informovať na zahájení psovodov.
15. Vyžrebovať poradie psovodov a psov pre pachové disciplíny, okrem vlastných stôp.
16. Verejne vyhodnotiť priebeh skúšok a výsledky na záver akcie oznámiť nastúpeným aktérom. Ak psovodi o to požiadajú, doporučiť im rady a pokyny na odstránenie chýb, ktoré im pri posudzovaní vytkol.
17. Vyhotoviť Potvrdenia o vykonanej skúške každým psovodom v dvoch exemplároch, s určením:
 - a) originál pre delegujúci orgán
 - b) kópia pre psovoda
18. Urobiť záznamy o úspešnosti vykonaných skúšok do pracovných knížiek psov, alebo do preukazov pôvodu s uvedením všetkých údajov, značky a známky.
19. Doplniť o potrebné údaje Súpisu psovodov a psov.
20. Do 14 dní po uskutočnení akcii zaslať delegujúcemu orgánu všetky Potvrdenia o vykonanej skúške, Súpisky psovodov a psov a vlastnej správy o priebehu akcie.
21. Previesť záznam a hodnotenie do Preukazu figuranta.
22. Zo skúšok vylúčiť, či nepripustiť psovodov, ktorí porušili ustanovenia SP.
23. Riadiť sa pokynmi hlavného rozhodcu, či športového komisára, pokiaľ bol na akciu delegujúcim orgánom určený, ako aj dodržiavať všetky Smernice

- a nariadenia ZŠK smerujúce k výkonu funkcie rozhodcu.
24. Odmietnuť posúdiť svojich psov, ako aj psov rodinných príslušníkov a členov spoločnej domácnosti.
 25. Počas celej akcie sa zdržať požívania látok, ktoré by ovplyvnili jeho konanie, či priebeh samotnej akcie.

Článok 24. Práva hlavného rozhodcu

1. Pre hlavného rozhodcu platia všetky práva rozhodcu uvedené v článku 22. Práva rozhodcu.
2. Odvolať z posudzovania rozhodcu, pokiaľ jeho rozhodnutia porušujú ustanovenia SP, Smerníc pre posudzovanie, alebo sám rozhodca hrubo porušuje disciplínu.
3. Určiť pracovnú náplň rozhodcom, pokiaľ nebola konkrétne určená delegujúcim orgánom.
4. Za zbor rozhodcov podpisovať čestné uznanie, diplomy a pod.

Článok 25. Povinnosti hlavného rozhodcu

1. Pre hlavného rozhodcu platia všetky povinnosti uvedené v článku 23. Povinnosti rozhodcu.
2. Riadi a usmerňuje všetku činnosť rozhodcov posudzujúcich na akcii.
3. Sprostredkuje činnosť medzi usporiadateľom, vedúcim akcie a rozhodcami.
4. Zasiela celkovú správu spolu s čiastkovými správami jednotlivých rozhodcov o vykonanej akcii.

Článok 26. Práva športového komisára

1. V odôvodnených prípadoch odmietnuť svoje delegovanie.

2. Vyžadovať od vedúceho akcie a od rozhodcov predloženie celkovej skúškovej dokumentácie, program akcie a celkové hodnotenie práce psovodov a psov.
3. Vo výnimočných prípadoch prevziať a vykonávať funkciu hlavného rozhodcu, alebo rozhodcu. V týchto prípadoch sa potom na športového komisára vzťahujú všetky práva hlavného rozhodcu, alebo rozhodcu.
4. Žiadať úhradu náležitostí podľa platných Smerníc.

Článok 27. Povinnosti športového komisára

1. Poznať a riadiť sa znením SP, Smerníc a pokynov pre hodnotenie práce psovodov a psov.
2. Prijatť svoje delegovanie a vykonávať funkciu športového komisára.
3. Dostaviť sa na miesto konania zavčasu podľa pokynov delegujúceho orgánu a ohlásiť vedúcemu akcie svoju prítomnosť na akcii.
4. Kontrolovať prácu všetkých funkcionárov a činovníkov zúčastnených na akcii, spôsoby organizácie akcie a realizáciu SP a príslušných smerníc.
5. V odôvodnených prípadoch odvolať rozhodcu, alebo hlavného rozhodcu, prevziať a vykonávať ich funkciu, alebo akciu ukončiť.
6. Najneskôr do 7 dní podať delegujúcemu orgánu správu o uskutočnenej akcii.
7. V prípade prevzatia funkcie hlavného rozhodcu, preberá tiež všetky jeho povinnosti.
8. Počas celej akcie sa zdržiavať požívaní látok, ktoré by ovplyvnili jeho konanie, či priebeh samotnej akcie.

Článok 28. Práva delegujúceho orgánu

1. Delegovať rozhodcov, vedúcich akcií, pomocníkov a športových komisárov.
2. V odôvodnených prípadoch odvolať konanie akcie, ktorá už bola schválená zaradením do Športového kalendára.
3. Doporučovať maximálnu výšku štartovného pre výcvikové akcie.
4. Na základe výsledkov vo výcvikovej činnosti navrhovať ZŠK zmeny, či úpravy Smerníc pre hodnotenie práce psovodov a činnosť psov.
5. Rešpektovať a vykonávať opatrenia vo veci sťažností, nedostatkov v záznamoch o preukazoch pôvodu, správach o priebehu akcie a pod.
6. Na akcie delegovať pozorovateľov, ktorých právomoci a povinnosti vymedzuje interná Smernica ZŠK.

Článok 29. Povinnosti delegujúceho orgánu

1. Koordinovať plán akcií, určiť miesto a termíny vrcholových akcií, či skúšok.
2. V určenej lehote zverejniť Športový kalendár.
3. V súlade so Športovým kalendárom na úseku svojej pôsobnosti zabezpečiť delegovanie rozhodcov, vedúcich akcií, pomocníkov, či športových komisárov.
4. Na úseku svojej pôsobnosti kontrolovať Správy rozhodcov, navrhovať a uskutočňovať prostredníctvom komisií ZŠK potrebné opatrenia. Rovnako postupovať pri riešení sťažností na postup rozhodcov, či iných účastníkov skúšok a súťaží.

Časť II. Metodika a popis vykonávania cvikov,

povelová technika a hodnotenie cvikov.

Oddiel I. Pachové práce

Článok 30. Stopy

1. Pod pojmom „stopa“ sa rozumie dráha osoby, ktorá prešla terénom.
2. Sledovanie tejto stopy (dráhy) od miesta kde bol pes psovodom na ňu navedený, až k požadovanému cieľu je cvik, ktorý nazývame činnosťou psa na stope.
3. Pre účely výcviku, alebo skúšok sa vykonávajú cvičné stopy, ktoré majú:
 - a) pachovo zvýraznený a vyznačený začiatok stopy
 - b) stopa má rovné, alebo len minimálne zakrivené úseky
 - c) lomy, t.j. miesta, v ktorých sa náhle mení smer stopy
 - d) predmety ponechané na trase stopy a na jej zakončení
4. Stopy delíme na:
 - a) stopy vlastné, t.j. stopu zanecháva psovod..
 - b) stopy cudzie, t.j. stopu zanecháva iná osoba (pomocník – kladač).
5. Podľa náplne jednotlivých skúšok sa nároky na činnosť psa zámerne sťažujú:
 - a) samotnou dĺžkou stopy (počtom krokov psovoda, alebo kladača).
 - b) časovým intervalom stopy (časový rozdiel od polozenia stopy až po uvedenie psa na stopu)
 - c) tvarom stopy (počtom priamych úsekov, počtom a rôznymi uhlami lomov)

- d) stopami, ktoré sú prekrížené pachom ďalšej osoby (osôb), alebo vedené cez komunikácie.
- e) časovým intervalom vypracovania stopy
- f) rozdielnosťou terénnych podmienok.
- g) počtom predmetov na stope

Článok 31. Kladenie stôp a kladenie predmetov.

1. Tvar stopy, dĺžku, jej umiestnenie v teréne, počet predmetov, ich umiestnenie a trvanie stopy určuje rozhodca vždy v súlade so znením SP. V prípade akcie, poveruje organizáciou kladenia stôp vedúceho akcie pre pachové práce. Vedúci akcie pre pachové práce zodpovedá v konečnom dôsledku za realizáciu pokynov rozhodcu tak, ako keby bol tento prítomný osobne.
2. Pri kladení stôp a predmetov musí byť vždy prítomný rozhodca (vedúci akcie pre pachové práce). Je zakázané, aby pri kladení cudzích stôp bol prítomný psovod. Rovnako je zakázané, aby pri kladení vlastných stôp bol pes na dohľad.
3. Stopy sa nedoporučuje klásť do takého terénu, ktorý umožňuje psovodovi a psovi vizuálnu orientáciu o trase stopy. Je žiadúce, aby sa v priebehu stopy zmenil terén, ak to podmienky dovoľujú.
4. Časový interval od našľapania stopy po jej vypracovanie udáva SP. Časový limit udaný pri stope označuje minimálny časový interval stopy. Doporučuje sa, aby sa časový rozdiel dôsledne dodržiaval, ak však dôjde k malým časovým rozdielom, je to prípustné.
5. Začiatok stopy. Kladač zaujme východiskovú pozíciu, zapichne identifikačnú tabuľku a urobí jeden krok vpred. Približne 1 minútu stojí na mieste, príp. v malom kruhu o maximálnom priemere 30 cm prestupuje, aby tak zvýraznil začiatok stopy. Pri tejto

činnosti nesmie nohami narušovať povrchovú štruktúru terénu, a ani inak zviditeľňovať začiatok stopy. Potom vykročí smerom, ktorý mu určí rozhodca, v bežnom pochodovom tempe a bez zastavovania sa prevedie úseky a lomy podľa pokynov rozhodcu (vedúceho pachových prác) v predpísanom krokovom rozsahu a rozloží priamo na trasu stopy predmety. Na konci stopy po položení posledného predmetu prevedie niekoľko odskokov do strany, čím výrazne preruší dráhu stopy.

6. Lomy – skúšobný poriadok definuje dva druhy lomov:

- a) pravouhlý – lomený v uhle 90° k predchádzajúcemu smeru dráhy stopy
- b) ostrý – lomený v uhle 45° k predchádzajúcemu smeru dráhy stopy.

Lomy sa prevádzajú okamžite zo smeru dráhy stopy, bez oblúčikov, zmeny rytmu a frekvencie krokov ako aj narušovania terénu.

7. Predmety kladené na stopu:

- a) sú zhotovené z textilu, kože, gumy, dreva a ich kombinácie. Iný materiál je neprípustný.
- b) farebne sa nesmú výrazne líšiť od farby terénu a ich rozmery sú 10x5x1 cm.
- c) každý predmet musí mať pach osoby, ktorá kladie stopy, a predmety.
- d) ako predmety nesmú slúžiť hračky psa.
- e) na akcii musia byť predmety rovnakej veľkosti a z rovnakého materiálu pre všetkých psov položené rovnako, doporučuje sa, aby predmety boli očíslované a ich číslo sa zhodovalo s číslom stopy.
- f) každý predmet môže byť použitý len raz a len pre jedného psa.

8. Pred akciou rozhodca predmety skontroluje a schváli ich použitie.

9. Nie je možné klásť predmety a lomy vo vzájomnej vzdialenosti menšej ako 50 krokov.
10. Ani lomy, ani predmety nie je prípustné klásť v tesnej blízkosti výrazných orientačných bodov v teréne.
11. Pokiaľ príslušný stupeň skúšky predpisuje polozenie stopy cez cestu (chodník), deje sa tak spravidla v polovici prvého úseku vždy kolmo na používanú cestu (chodník). Pokiaľ nie je možné stopu položiť cez cestu, je povinný rozhodca jej prekríženie zabezpečiť cudzou osobou bez rozdielu času polozenia.
12. Stopa B pri skúške Psa stopára predpisuje pachový kríž. Ten sa prevádza na jednom z 90° lomov tak, že kladač postupuje po trase stopy a osoba, ktorá vytvára pachový kríž prichádza sprava, alebo zľava pod uhlom 90°, vždy z opačnej strany, kde sa bude trasa stopy lomiť. Keď sa obe osoby v konkrétnom bode stretnú, toto miesto stretnutia vytvára samotný pachový kríž, pričom kladač sa na ňom pod 90° uhlom otočí do opačného smeru odkiaľ prišla osoba vytvárajúca pachový kríž a pokračuje v ďalšom priebehu stopy. Osoba tvoriaca pachový kríž sa na mieste stretnutia otáča tiež pod 90° uhlom a odchádza pokračujúc pôvodným smerom, ktorým išiel kladač pred svojím otočením sa na lome. Osoba, ktorá vytvárala pachový kríž, musí pred a po vytvorení pachového kríža kráčať najmenej 50 krokov priamym smerom.

Článok 32. Rozlišovanie a označovanie predmetov.

1. Rozlišovanie a označovanie predmetov je cvik, pri ktorom pes nachádza, prináša, alebo označuje predmety psovoda, alebo pomocníka. Pes predmety rozlišuje a označuje podľa:
 - a) pachu stopy

- b) iného, pachovo rovnakého predmetu, ktorý bolo psovi umožnené navetrit'.
 - c) pachu predmetu, ktorý sa z miesta polozenia, alebo úkrytu šíri.
2. Nájdené predmety pes:
- a) označuje zaujatím vopred nahlásenej polohy (v sede, v ľahu, v stoj)
 - b) prinášaním (aportovaním)
 - c) zdvíhaním (len v sede a v stoj)
3. Rozlišovanie predmetov. Pomocníci so psovodom (alebo len samotní pomocníci – SMP2), prichádzajú na miesto polozenia predmetov spoločne a naraz. Pomocník, ktorého predmet má pes označiť, zanechá na východnom stanovišti ešte jeden predmet, ktorý slúži psovi na navetrenie. Predmety položia pred 20 cm vysokú a 2 m dlhú dosku do jedného radu. Potom rovnakou cestou osoby priestor opustia. Cvičebný priestor musí byť orientovaný tak, aby prípadný vietor fúkal od psa smerom k predmetom a nie naopak. Počas prípravy cviku musí byť pes v úkryte. Hneď ako sa položia predmety, psovod so psom zaujmú pozíciu vo vzdialenosti 5 krokov od položených predmetov. Psovod dáva psovi navetrit' psovi svoj (alebo pomocníkov) predmet a vyšle ho k rozlíšeniu a prineseniu predmetu.
4. Cvik rozlišovanie predmetu pomocníka sa musí prevádzať na predmet pomocníka, ktorý psovi kládol stopu.

Článok 33. Vyhľadávanie predmetov na voľnom priestranstve.

1. Vyhľadávanie predmetov je cvik, pri ktorom pes v určenom priestore vyhľadá, prinesie, alebo označí

- predmety, ktoré tam zanechal psovod, alebo pomocník.
2. Podľa pachovej zhody osoby a predmetu rozlišujeme vykonanie cviku na:
 - a) vyhľadanie predmetov psovoda
 - b) vyhľadanie predmetov cudzej osoby.
 3. Jednotlivé rozlíšenie cvikov určuje druh a stupeň skúšky.
 4. Cvik sa realizuje tak, že psovod (alebo pomocník – podľa stupňa skúšky) prejdú stredom určeného priestoru a na obe strany rozhodia príslušný počet predmetov.
 5. Predmety sa svojou farbou nesmú odlišovať od terénu a ich plocha nesmie byť väčšia ako 100 cm^2 .
 6. Vyhľadávané predmety patriace psovodovi môžu byť z rovnakého materiálu. Predmety patriace pomocníkovi musia byť z rôzneho materiálu ako je to uvedené v čl. 31, bod 5, písm. a.
 7. Pri rozhodení predmetov sa psovod (alebo pomocník) pohybujú len po stredovej osi vytýčeného priestoru a to len do polovice prehľadávaného priestoru, po rozhodení sa vrátia tou istou cestou späť do východzieho bodu.
 8. Počas prípravy cviku pes musí byť v úkryte, pokiaľ je cvik pripravovaný pomocníkom, v úkryte musí byť aj psovod.
 9. Pred vyslaním psa na vyhľadanie predmetov sa mu dá očucháť iný, pachovo zhodný predmet s predmetmi ukrytými v priestore. Tento postup je z metodických dôvodov nutné dodržať aj pri cviku vyhľadania predmetov psovoda.
 10. Pri vykonávaní cviku pes nie je pripútaný a psovod nesmie opustiť os postupu.
 11. Pes môže predmety aportovať, alebo označovať.

12. Ak pes predmety označuje, psovod opustí os postupu, pristúpi ku psovi a zdvihne predmet a ukáže ho rozhodcovi. Aj so psom sa potom vráti na os postupu odkiaľ hlásil rozhodcovi nález predmetu a až potom pokračuje vo vyhľadávaní ďalšieho predmetu.
13. Pri hodnotení cviku nerozhoduje, v akom poradí pes rozhodené predmety nájde.

Článok 34. Všeobecné podmienky pri pachových prácach.

1. Ak uplynie čas od polozenia stopy po jej vypracovanie (podľa požiadaviek skúšky) nastúpi psovod so psom k začiatku stopy.
2. Usporiadateľ, rozhodca, ani vedúci skúšok nezodpovedajú za neúmyselné porušenie stopy zverou, osobami, alebo inými nepredvídateľnými okolnosťami. Ak sa však takáto skutočnosť zistí počas kladenia stopy, alebo ešte pred uvedením psa na stopu, môže sa brať na tieto okolnosti zreteľ.
3. Vo výnimočných prípadoch a tam, kde to organizácia akcie dovoľuje, je možné urobiť náhradnú stopu. O tejto možnosti vždy rozhoduje rozhodca.
4. Ak psovod nedodrží časový harmonogram nástupu na stopu, rozhodca má právo odmietnuť ho posúdiť.
5. Pri hlásení, ktoré podáva psovod rozhodcovi, mu oznámi, akým spôsobom pes predmety označuje. Všetky nájdené predmety musia byť označené tým istým spôsobom, ako to psovod hlásil rozhodcovi.
6. Predpísaná výstroj pre pachové práce je : retiazkový, hladký obojok, hrudníkový (alebo bedrový) stopovací postroj, pričom nie je rozhodujúce, či sa stopovacia šnúra pripína zhora, alebo zospodu, a minimálne 10 m dlhá stopovacia šnúra. Iný doplnkový výstroj je zakázaný.

7. Pre hodnotenie práce psovoda a činnosť psa nie je rozhodujúce, či pes na stope pracuje na stopovacej šnúre, alebo na voľno. Pri rozlišovaní a vyhľadávaní predmetov pes pracuje vždy na voľno.
8. Stopovacia šnúra sa s výnimkou mierneho príbrzdžovania postupu psa nesmie použiť na akékoľvek ovplyvňovanie činnosti psa v priebehu celej stopy.
9. V priebehu celej stopy musí byť dodržaná vzdialenosť medzi psovodom a psom minimálne 10 m.
10. Psovod môže psa v priebehu stopovania povzbudzovať povelmi, alebo chválením. Nesmie ho však upozorňovať na lomy a predmety. Rovnako môže postupovať psovod pri rozlišovaní predmetov.
11. Je zakázaní počas celej stopy psa odmeňovať potravou.
12. Ak pes nájde predmet, musí ho označiť spôsobom udaným pri hlásení. Psovod príde k psovi, predmet zdvihne a do povelu rozhodcu drží nad hlavou
13. Ak pes predmety označuje, musí zaujať vždy rovnakú polohu pri každom nájdenom predmete tak, ako to nahlásil psovod. Ak pes predmet aportuje, nevyžaduje sa presné predsadnutie, je však nežiadúce, aby pes predmet hrýzol, alebo sa s ním hral.
14. Po ukončení cviku nahlási psovod vykonanie cviku, jeho výsledok a odovzdá nájdené predmety.
15. Ak rozhodca odvolá psovoda a psa zo stopy, psovod vykoná hlásenie, ako keby cvik úspešne skončil.
16. Dokončenie stopy po odvolaní sa nedovoľuje, psovod musí odísť na označené miesto. Výnimku povoľuje rozhodca a spravidla len do označenia najbližšieho predmetu.

17. Hodnotenie činnosti psovoda a práce psa rozoberajú Kritériá hodnotenia.
18. Rozhodca musí ukončiť prácu psa v pachových prácach (na stope) ak:
- a) pes opustí stopu v ktoromkoľvek bode o viac ako 20 m (psovod o 10 m)
 - b) psovod bol už minimálne raz upozornený na ovplyvňovanie psa stopovacou šnúrou, alebo hlasom, alebo sa snaží sám stopu sledovať a ovplyvňovať tak v činnosti psa.
 - c) neuposlúchol príkaz rozhodcu k nasledovaniu psa
 - d) ak pes sleduje stopu nepresne, bez záujmu, alebo počet stratových bodov presiahol možnosť získať 70% z limitu možných získaných bodov.
 - e) presiahol časový limit určený pre výkon.
 - f) ak psovod pri šľapaní vlastnej stopy ani po druhýkrát nerešpektuje pokyny rozhodcu.

Článok 35. Výkon cviku pachové práce.

1. **Cieľ cviku:** Pes má zachytiť začiatok stopy, sledovať ju presne a bez váhania až do konca a psovoda upozorniť na prítomnosť predmetov. Stopu musí absolvovať v príslušnom časovom limite.

Prevedenie : Položenie stopy sa vykonáva v zmysle čl. 31.tohoto oddielu. Po uplynutí časového intervalu, ktorý predpisuje príslušný druh a stupeň skúšky, vyzve rozhodca psovoda na zahájenie cviku. Psovod podá hlásenie, kde uvedie svoje meno, meno psa, druh a stupeň skúšky a spôsob, či pes predmety aportuje, zdvíha, alebo označuje. Označenie musí byť udané zaujatím konkrétnej polohy. Rozhodca ukáže psovodovi priestor nášľapu. Psovod privedie ustrojeného psa k tabuľke označujúcej začiatok stopy a povelom HLADAJ a STOPA uvedie psa na nášľap. Tu psovi umožní dostatočné navetrenie bez toho, aby psa nejako

ovplyvňoval. Keď pes naznačí smer postupu, psovod necháva preklzávať v ruke stopovaciu šnúru a nasleduje psa zo vzdialenosti 10 m (Ak stopuje pes na voľno tiež je psovod povinný dodržať túto vzdialenosť). Pes má po stope postupovať pokojne, presne a so záujmom. Rýchlejší postup, pokiaľ nie je na úkor presnosti, nie je chybou. Keď pes v priebehu stopy nájde predmet, musí ho okamžite označiť spôsobom uvedeným v hlásení.. Ak pes predmety dvíha ,musí tak urobiť v príslušnej polohe (v sede, alebo stojí) a nesmie s nimi ísť ďalej. Ak ich označuje zaujatím predpísanej polohy, nesmie ich dvíhať. Psovod položí stopovaciu šnúru, kľudným krokom pristúpi ku psovi a zdvihne označený predmet do výšky. Na povel rozhodcu si ho vloží do vrečka, uchopí stopovaciu šnúru (môže, ale nemusí sa vrátiť na jej koniec) a povelom vyzve psa, aby pokračoval v stopovaní. Ak pes predmety aportuje, musí tak byť realizované v zmysle čl. 34, bod 12. Psovod nesmie psa upozorňovať a ani inak ovplyvňovať jeho činnosť zvlášť v blízkosti lomov a predmetov. Po ukončení práce sa odhlási rozhodcovi a odovzdá mu nájdené predmety. V tej chvíli sa ukončuje hodnotenie práce psovoda a činnosť psa.

Nesplnenie cviku: Ak psovod a pes naplnia ustanovenia článku 34, bod 18. v čo len jednom prípade písmena a – e.

Poznámka: Vzhľadom na to, že hodnotenie práce psa a činnosti psovoda na stope je rozdelené na niekoľko častí, samotné chyby sú odôvodnené v časti Kritériá hodnotenia.

Oddiel II. Cviky poslušnosti

Článok 36. Vedenie psa na skúškach

1. Ak je pes v priamej blízkosti psovoda na vodidle, alebo voľne, musí podľa požiadaviek sedieť, stáť, alebo ležať pri ľavej nohe psovoda tak, aby pozdĺžna os jeho tela bola v smere, v akom stojí psovod. Vo všetkých polohách pri psovodovi, musia byť ramená psa na úrovni nôh psovoda. Pes sa o psovoda nemá opierať, alebo byť vo vzdialenosti väčšej ako 20 cm, či prekážať psovodovi v pohybe. Pozícia psa ja vždy pri ľavej nohe psovoda.
2. V prípade telesnej vady psovoda je možné zaujatie a vedenie psa v „zrkadlovej“ polohe pri pravej nohe psovoda. Rozhodca musí byť o takomto prípade upovedomený pri nástupe psovoda na cvičebnú plochu.
3. V prípade cvikov, pri ktorých je pes umiestnený pred psovodom, musí stáť, sedieť, alebo ležať v predpísanej vzdialenosti tak, aby boli spolu so psovodom čelami oproti sebe.
4. Keď je psovod v pohybe, pes sa pohybuje spolu s ním pri jeho ľavej nohe tak, aby bol svojim pravým ramenom na úrovni pomyslenej priamky medzi kolenami psovoda. Nesmie predbiehať, ani zaostávať. Rovnako je chybou, ak pes počas chôdze psovoda obťažuje (obtiera sa, vyskakuje, šteká, alebo sa pohybuje vo vzdialenosti väčšej ako 20 cm od ľavej nohy psovoda, bráni mu v pohybe, ap.) V prípade, že je pes vedený na vodidle, koniec vodidla drží psovod v pravej ruke a vodidlo je voľne prevesené. Pes nesmie vodidlo napínať a ani psovod psa počas výkonu cviku psa vodidlom usmerňovať. Obojok nesmie byť zapnutý na škrtenie.
5. Pes sa pohybuje pri ľavej nohe psovoda pri chôdzi, či obratoch, ako aj pri sadaní si k nohe psovoda. Pri

zmenách smeru za pochodu, obratoch na mieste je prípustné aj obchádzanie psovoda psom. Pes však počas celej skúšky musí vykonávať obraty rovnakým spôsobom (nesmie striedať podsúvanie, či obchádzanie). V opačnom prípade sa každý obrat hodnotí ako drobná chyba.

Článok 37. Základná ovládateľnosť

1. Zákaz nežiadúcej činnosti (*Fuj*), alebo voľný pohyb psa (*voľno*) patria síce medzi základné cviky ovládateľnosti psa a sú významné z hľadiska metodiky výcviku psa, samostatne sa však neposudzujú.
2. Každý cvik poslušnosti začína a končí v základnom postoji.
3. Pred vykonaním každého cviku poslušnosti je dovolené tesne pred povelom jedenkrát osloviť psa menom.
4. Chváliť psa po vykonanom cviku je možné až po ukončení celého cviku.
5. **Privolanie psa.** Tento cvik sa prevádza tromi spôsobmi. Jednotlivé cviky sú prevádzané formou, ktorú predpisuje príslušný stupeň skúšky.
6. **Privolanie psa za pohybu. Cieľom cviku** je, aby pes na jediný povel zanechal prevádzajúcu činnosť a samostatne, rýchlo a čo najkratšou cestou sa priradil k ľavej nohe psovoda, pohybujúceho sa priamym smerom. Po zastavení sa psovoda, musí pes rýchlo zaujať polohu v sede pri jeho ľavej nohe.
Prevedenie: Psovod so psom stojí v základnom postoji. Na pokyn rozhodcu vykročí v priamom smere. Na ďalší povel rozhodcu psovod odopne psa z vodidla a toto buď odloží do vrečka, alebo si ho prevesí z ľavého pleca na pravý bok. Ukázaním pravou rukou do smeru, dáva psovi povel *voľno*. Keď

sa pes vzdiali od psovoda minimálne 10 m, na povel rozhodcu ho psovod privoláva povelom *k nohe* a ľahkým úderom ľavou rukou na ľavé stehno ku svojej ľavej nohe. Po priradení sa psa k ľavej nohe psovoda spoločne pokračujú v chôdzi ešte 5-10 krokov, až kým ich rozhodca povelom nezastaví. Psovod aj pes ostávajú v základnom postoji stáť a psovod psa pripne na vodidlo. Tu sa hodnotenie cviku končí.

Pripomienky k vykonaniu cviku: Pokiaľ sa pes do predpísanej vzdialenosti nevzdiali, rozhodca nariadi psovodovi za pohybu zmenu smeru postupu tak, aby táto vzdialenosť vznikla. V prípade, že situáciu nie je možné navodiť, je umožnené psovodovi psa odložiť, a po prekonaní predpísanej vzdialenosti, na pokyn rozhodcu psa privolá za podmienok, ako sú uvedené v popise prevedenia tohto cviku. V takomto prípade je dvojica postihnutá stratou ako za drobnú chybu. Ak sa ani túto situáciu nepodarí navodiť, cvik sa hodnotí ako nesplnený a psovod pokračuje ďalším cvikom. Ak pes neuposlúchne na prvý povel, rozhodca dáva pokyn na druhé, resp. tretie privolanie, vždy vo vhodnom časovom intervale. V prípade neuposlúchnutia ani na tretí povel, postupuje sa v zmysle článku 11, bod 5, písmeno b., a pes musí byť zo skúšky odvolaný.

Hodnotenie:

Nesplnenie cviku: Cvik sa hodnotí ako nesplnený, ak pes ani na tretí povel nie je privolaný, alebo ak nie je možné navodiť situáciu ako je popisovaná v pripomienkach k cviku.

Hrubé chyby: Pes prichádza neochotne, so strachom, alebo až na tretí povel.

Drobné chyby: Privolanie z odloženia, pomalší príchod, príchod na druhý povel, nepresné priradenie sa, pomocné povely, obťažovanie

psovoda pri príchode, iné drobné nepresnosti pri výkone cviku. (Skúška ZM – jedna z variant, SVV1)

7. **Privolanie psa k stojacemu psovodovi do polohy v sede pred psovodom..**

Cieľom cviku je, aby pes na jediný povel zanechal prevádzajúcu činnosť a nebojáčne, rýchlo a čo najkratšou cestou si ihneď sadol tesne pred psovoda.

Prevedenie: Psovod s neupútaným psom na povel rozhodcu vykročia priamym smerom. Na ďalší povel rozhodcu ostáva psovod stáť v smere pohybu a psovi dáva povel „voľno“. Pes sa musí od psovoda vzdialiť minimálne 10 m. Na pokyn rozhodcu na privolanie psa, psovod zaujme základný postoj v smere pohybu, a psa privoláva povelom *ku mne*. Pes má okamžite zaujať miesto tesne pred psovodom, nesmie ho však obťažovať. Na ďalší pokyn rozhodcu psovod dáva psovi povelom *k nohe*. Pes rýchlo a presne musí zaujať polohu pri ľavej nohe psovoda a obaja zaujmú základný postoj. Tu sa hodnotenie cviku končí.

Pripomienky k vykonaniu cviku : Pokiaľ sa pes nevzdiali do predpísanej vzdialenosti ani na tretí povel psovoda, cvik sa nehodnotí a psovod so psom pokračujú v prevádzaní nasledujúcich cvikov poslušnosti. Psovod zaujme pri privolaní základný postoj v postavení, v akom sa nachádza pri pokyne rozhodcu na privolanie psa, t. j. nezáleží na tom, kde je otočený čelom. Ak pes neuposlúchne na prvý povel, rozhodca dáva pokyn na druhé, resp. tretie privolanie. V prípade neuposlúchnutia ani na tretí povel, sa postupuje v zmysle článku 11, bod 5, písmeno b. a pes musí byť zo skúšky odvolaný.

Hodnotenie cviku:

Nesplnenie cviku: Cvik sa hodnotí ako nesplnený, ak pes ani na tretí povel nie je privolaný, cvik nehodnotíme, ak sa pes ani na tretí krát nevzdiali do predpísanej vzdialenosti.

Hrubé chyby: Pes prichádza neochotne, so strachom a na tretí povel.

Drobné chyby: Pomaľší príchod, príchod na druhý povel, nepresné predsadnutie, nepresné prisadnutie, fyzický kontakt so psovodom pri privolaní, obťažovanie psovoda pri príchode, pomocné povely, iné drobné nepresnosti pri výkone cviku. (Skúška ZM – jedna z variant,)

8. **Privolanie psa z ľahu na posunok stojaceho psovoda k jeho ľavej nohe.**

Cieľom cviku

je, aby pes na jediný posunok psovoda nebojácne, rýchlo a čo najkratšou cestou pribehol k psovodovi a okamžite zaujal polohu v sede pri jeho ľavej nohe. Cvik naväzuje na cvik vysielanie psa.

Prevedenie cviku : Psovod ešte pred cvikom vysielanie psa vpred dostane od rozhodcu informáciu, z ktorého z dvoch vysielaní bude cvik hodnotený. Po vyslaní psa, akonáhle tento zaujme polohu v ľahu, psovod ho na pokyn rozhodcu privoláva posunkom *upažením a pripažením ľavej ruky*. Pes má po pribehnutí okamžite zaujať polohu pri ľavej nohe psovoda. Tu sa hodnotenie cviku končí.

Prípomienky k prevedeniu cviku : Pokiaľ sa pes pri cviku *vysielanie* nevzdiali od psovoda minimálne 25 m, cvik nemôže byť hodnotený. Opakovanie *vysielania* už nie je možné. Oslovenie psa menom spolu s posunkom je povolené.

Hodnotenie

Nesplnenie cviku: Pes nevykoná privolanie, psovod zotrúva vo fáze posunku.

Hrubé chyby: Pes nepribieha priamočiaro, príchod je neochotný, pomalý.

Drobné chyby: Pes vo fáze príchodu pri psovodovi očividne spomaľuje, nepresne prisadá, pomocné povely telom od psovoda pri príchode psa, iné drobné nepresnosti pri výkone cviku. (Skúška SVV3, SPO).

9. Ovládateľnosť psa na vodidle.

Cieľom cviku je, aby pes disciplinované a presne sledoval psovoda pri chôdzi, pokluse, zmenách smeru pochodu psovoda a pri jeho obratoch za pohybu i na mieste.

Prevedenie cviku : Psovod so psom stojí v základnom postoji, pes je pripútaný, vodidlo psovod drží v pravej ruke a je voľne prevesené. Na povel rozhodcu psovod povelom *k nohe* a *ľahkým úderom ľavou rukou na ľavé stehno*, vykročí priamym smerom. Pes ho nasleduje vždy úrovňou svojej pravej lopatky pri ľavom kolene. Na povely rozhodcu niekoľkokrát vykonajú poklus, obraty vľavo, vpravo bok a čelom vzad. Rovnaké obraty prevedie psovod a pes v základnom postoji. Po ich ukončení, psovod zaujme so psom základný postoj. Tu sa hodnotenie cviku končí.

Pripomienky k prevedeniu cviku : Pes môže obraty prevádzať buď obchádzaním psovoda, alebo prisúvaním sa pri jeho ľavej nohe. Ak pes používa oba spôsoby je to chyba. Psovod môže pri každej zmene smeru, alebo rytmu chôdze použiť povel a posunok spojený s menom psa. Pes nesmie byť pri zmenách smeru a rytmu ovplyvňovaný vodidlom.

Hodnotenie:

Nesplnený cvik: Pes prejavuje neochotu nasledovať psovoda, zaostáva, či sa vzdďľuje od nohy psovoda na vzdialenosť viac, ako 1 m.

Hrubé chyby: Nepresnosti v sledovaní psovoda do 1 m od nohy, ovplyvňovanie psa vodidlom, prekážanie psovodovi v priamočiarom pohybe, zaostávanie za psovodom, striedanie foriem obrátov (podsúvanie s obrátmi), nesústreďenosť psa na daný cvik.

Drobné chyby: Pomocné povely, obťažovanie psovoda, chodenie psa mimo osi psovoda, oneskorené reakcie na povely, nepresné zaujímanie polohy pri obrátach na mieste, ďalšie drobné nepresnosti pri výkone tohto cviku. (Skúška ZM, SVV1).

10. Ovládateľnosť psa bez vodidla.

Cieľom cviku je, aby pes presne a disciplinovane sledoval psovoda pri chôdzi, pokluse, zmenách smeru pochodu psovoda a pri jeho obrátach za pohybu i na mieste.

Prevedenie cviku : Cvik sa prevádza v rovnakom rozsahu ako pri ovládateľnosti na vodidle. Toto je ešte pred zahájením cviku buď prevesené z ľavého pleca na pravý bok, alebo skryté vo vrecku. Tento cvik je prevádzaný len na zvukový povel.

Pripomienky k prevedeniu cviku: Psovod nesmie prispôsobovať rýchlosť svojho pohybu rýchlosti psa. Pes môže obraty vykonávať podsúvaním, alebo obchádzaním. Striedanie spôsobov je chybné. Psovod môže pri každej zmene smeru, alebo rytmu použiť povel spojený s menom psa.

Hodnotenie: Ako u predchádzajúceho cviku s výnimkou ovplyvňovania vodidlom. (Skúška SVV2)

Článok 38. Polohy psa, keď sa psovod nepohybuje.

1. Tento cvik vo svojom súhrne zaisťuje, aby psovod v situácii keď sám stojí, usmernil povelom, alebo posunkom psa k zaujatiu polohy v sede, v ľahu, alebo v stoji.
2. **Sadni, ľahni, vstaň pri nohe psovoda.** Cieľom cviku je, aby pes na jediný povel, či posunok rýchlo presne a ochotne zaujal predpísanú polohu pri ľavej nohe psovoda.

Prevedenie: Psovod s pripútaným psom stojí v základnom postoji. Na povel rozhodcu vydáva psovod psovi príslušný povel a posunok. Pes reaguje na povel zaujatím príslušných polôh vždy tak, aby svojou pravou lopatkou bol na úrovni ľavého kolena psovoda. Psovod pred vydaním príslušného povelu môže osloviť psa menom.

Pripomienky k cviku: Psovod drží voľne visiace vodidlo v pravej ruke vo výške hrudníka a psa pri zaujatí jednotlivých polôh ním psa neovplyvňuje. Pri zaujímaní polohy pes nesmie popochádzať. Rozhodca má právo zaujatie jednotlivkej polohy zopakovať, ak má pochybnosti o správnosti vykonania cviku.

Hodnotenie cviku:

Nesplnenie cviku: Ak pes neprevedie ani jednu polohu.

Hrubé chyby: Nezaujatie niektorej z polôh, fyzický dotyk na psa, pomoc vodidlom. Neochotné zaujímanie polôh, prejavy strachu ako dôsledok zlých výcvikových metód.

Drobné chyby: Popochádzanie psa, pes danú polohu zmení ešte pred vydaním povelu psovoda (výdrž v danej polohe), pomocné, alebo nesprávne povel, pomoc, pristupovanie ku psovi, obťažovanie

psovoda počas cviku a iné ďalšie malé nepresnosti pri výkone tohto cviku.

3. **Sadni, ľahni, vstaň jeden krok pred psovodom.**

Cieľom cviku je, aby pes na jediný povel rýchlo, presne a ochotne zaujal predpísané polohy jeden krok pred čelne stojacim psovodom.

Prevedenie: Psovod s neupútaným psom stoja v základnom postoji. Na povel rozhodcu pes ostáva sedieť a psovod prevedie v priamom smere jeden krok pred psa. Na povel rozhodcu sa otočí čelom k psovi. Na pokyn rozhodcu vydáva príslušné povely k zaujatiu predpísaných polôh psovi. Po ukončení cviku sa psovod zaradí k pravému boku psa (môže psa obísť, alebo sa priradiť), zaujmú základný postoj a takto ukončia cvik. Pri tomto cviku sa vydávajú len ústne povely a je možné pred každým povelom osloviť psa menom.(Skúška SVV2).

Hodnotenie cviku: Ako u predchádzajúceho cviku, s výnimkou ovplyvňovania vodidlom.

4. **Sadni, ľahni, vstaň 25 krokov pred psovodom.**

Cieľom cviku je, aby pes na príslušné posunky rýchlo, presne a ochotne zaujal predpísané polohy vo vzdialenosti 25 krokov pred čelne stojacim psovodom.

Prevedenie: Psovod s neupútaným psom stoja v základnom postoji. Na pokyn rozhodcu pes ostáva v sede a psovod vykročí priamym smerom. Keď prejde 25 krokov ostáva stáť. Na ďalší pokyn rozhodcu prevedie obrat a zaujme voči psovi čelné postavenie. Na základe posunkových povelov rozhodcu vydáva identické posunkové povely psovi pre zaujatie jednotlivých polôh. Na ďalší pokyn rozhodcu sa zaradí po pravom boku psa (môže psa obísť, alebo sa priradiť priamo), zaujmú základný postoj a takto cvik ukončia.

Pripomienky k prevedeniu cviku : Pred započatím vydávanie posunkových povelov, je možné psa jediný raz osloviť menom. (Skúška SVV3, SPO,).

Hodnotenie cviku: Ako u predchádzajúceho cviku.

Článok 39. Polohy psa pri pohybe psovoda.

1. Cvik sleduje cieľ, aby počas pohybu psovoda a psa pes zaujal predpísanú polohu a v tejto polohe zotrval až do ukončenia cviku.
2. **Odloženie psa v ľahu za pochodu.** Cieľom cviku je, aby pes počas pohybu na povel a posunok zaujal predpísanú polohu v ľahu rýchlo, presne, ochotne a vydržal v nezmenenej polohe až do príchodu psovoda.

Prevedenie cviku: Psovod s upútaným psom stojí v základnom postoji. Na povel rozhodcu vykročí priamym smerom, po prejdení asi 10 krokov na povel rozhodcu psovod odopne vodidlo a skryje ho. Na povel rozhodcu psovod povelom a posunkom usmerní psa do polohy v ľahu a sám bez obzerania sa pokračuje priamym smerom. Na ďalší povel rozhodcu ostáva psovod stáť a zaujme ku psovi čelnú polohu. Na ďalší povel rozhodcu zaujme miesto po pravom boku psa (môže psa obísť, alebo sa priradiť) a zaujmú základný postoj a takto cvik ukončia. Povel a posunok spojený s menom psa je povolený.

Hodnotenie cviku:

Nesplnenie cviku: Pes nezaujme predpísanú polohu.

Hrubé chyby: Pes polohu zaujme pomaly a váhavo, pes po vydaní povelu nereaguje okamžite, ale pokračuje ešte niekoľko krokov, pes zaujme predpísanú polohu, ale do návratu psovoda ju zmení,

pes nevydrží na mieste až do príchodu psovoda a opustí miesto odloženia.

Drobné chyby: Pes počas celého cviku prevedie drobnú zmenu polohy, pri príchode psovoda sa bez povelu sa zdvihne, pomocné povely telom, iné drobné nepresnosti pri výkone cviku. (Skúška SVV1).

3. Odloženie psa za pochodu v stoj.

Cieľom cviku je, aby pes počas pohybu na jediný povel zaujal predpísanú polohu v stoj rýchlo, presne a ochotne a zotrval v nej až do príchodu psovoda.

Prevedenie: Psovod so psom stoja v základnom postoji. Na povel rozhodcu vykročia priamym smerom. Na pokyn rozhodcu psovod povelom usmerní psa do polohy stoj a sám bez obzerania pokračuje v priamom smere najmenej 25 krokov. Na povel rozhodcu ostáva stáť a zaujme polohu čelne k psovi. Na ďalší povel rozhodcu zaujme psovod miesto po pravom boku psa (môže psa obísť, alebo sa priradiť) a zaujmú základný postoj a takto cvik ukončia.

Pripomienky k vykonaniu cviku: Povel spojený s menom psa je povolený.

Hodnotenie cviku: Ako u predchádzajúceho cviku. Pri samotnom odložení ak pes vykoná niekoľko krokov na stabilizovanie polohy, nie je to chybou. (Skúška SVV2).

4. Odloženie psa za pochodu v sede.

Cieľom cviku je, aby pes počas pohybu na jediný povel rýchlo, presne a ochotne zaujal polohu v sede a zotrval v nezmenenej polohe až do príchodu psovoda.

Prevedenie: Psovod so psom stoja v základnom postoji. Na povel rozhodcu vykročia priamym smerom. Na ďalší povel rozhodcu psovod jediným

povelom usmerní psa do polohy v sede a sám bez obzerania pokračuje v priamom smere. Na povel rozhodcu ostáva stáť a zaujme polohu čelne ku psovi. Na ďalší povel rozhodcu zaujme psovod miesto po pravom boku psa (môže psa obísť, alebo sa priradiť) a zaujmú základný postoj a takto cvik ukončia.

Pripomienky k vykonaniu cviku: Povel spojený s menom psa je povolený.

Hodnotenie cviku: Ako u predchádzajúceho cviku. (Skúška SVV3, SPO,).

Článok 40. Prinášanie predmetov – aportovanie.

1. Cieľom cviku je, aby pes zdvihol a priniesol predmety na to určené na povel psovoda, alebo samostatne, tam, kde donášanie predmetov nadväzuje (prinášanie predmetu na stope, ap.).

2. **Aport voľný.**

Cieľom cviku je, aby pes psovodom odhodенý predmet na jeho jediný povel a posunok čo najrýchlejšie a najkratšou cestou priniesol a na povel ho psovodovi odovzdal.

Prevedenie: Psovod s neupútaným psom stojí v základnom postoji. Na povel rozhodcu psovod odhadzuje aportovací predmet najmenej do vzdialenosti 10 metrov. Na ďalší povel rozhodcu psovod vysiela psa povelom a posunkom k prineseniu predmetu. Pes má predmet čo najrýchlejšie a čo najkratšou cestou priniesť a sadnúť si tesne pred psovoda. Na ďalší povel rozhodcu psovod povelom psovi predmet odoberie a s predmetom v pravej ruke pripaží. Pes sedí pred psovodom. Na ďalší rozhodcov pokyn psovod vydáva psovi povel a tento si sadá k ľavej nohe

psovoda, obaja zaujmú základný postoj a takto cvik ukončia.

Pripomienky k prevedeniu cviku: Pes pri odhadzovaní aportu sedí neupútaný pri ľavej nohe psovoda. Povel na prinesenie môže byť vydaný až vtedy, keď je po odhodení aportovací predmet v kľude. V prípade, že psod predmet neodhodí do predpísanej vzdialenosti, je vyzvaný k opravnému hodu. Ďalšia oprava už nie je možná. Ak nastane takáto situácia, cvik sa nehodnotí a psod a pes pokračujú nasledujúcim cvikom. Pes má aport pevne, bez prehryzovania priniesť a držať dovtedy, až kým mu ho psod povelom neodoberie. Pre hodnotenie nie je rozhodujúce, či pes predmet uchopí v smere od psovoda, alebo až pri jeho návrate. Pes sa k psodovi môže priradiť, alebo ho obísť. Povel na aportovanie spojený s menom psa je povolený.

(Skúška ZM a SVV1).

Hodnotenie:

Nesplnenie cviku: Pes aport neprinesie ani do min. vzdialenosti 3 m od psovoda.

Hrubé chyby: Neochotné prinášanie, vyraňovanie k predmetu bez povelu, povel k aportovaniu, ak sa ešte aportovací predmet pohybuje, prinesenie predmetu do vzdialenosti 3 m od psovoda, pustenie predmetu pred povelom na jeho odobratie, zastavenie sa s prinášaným predmetom.

Drobné chyby: Prehryzovanie predmetu, fyzický kontakt s aportom na psovoda, pes nepúšťa na prvý povel, krivo predsedá, či prisadá, povely navyše, pomocné povely, a iné drobné nedostatky spojené s výkonom cviku.

3. Aport skokom.

Cieľom cviku je, aby pes na jediný povel psovoda, doplnený o povel pre prekonanie prekážky, čo najrýchlejšie a najkratšou cestou po spätnom prekonaní prekážky priniesol aportovací predmet psovodovi a na ďalší povel mu ho odovzdal.

Prevedenie: Psovod s neupútaným psom stojí v základnom postoji pred prekážkou vysokou 100 cm. Na povel rozhodcu psovod odhadzuje aportovací predmet ponad prekážku na jej druhú stranu. Na ďalší povel rozhodcu psovod vysiela psa povelom na prekonanie prekážky. Pred dopadom psa na zem za prekážkou ho dopĺňa povelom na prinesenie. Pes má predmet dychtivo a čo najkratšou cestou so spätným prekonaním prekážky priniesť a sadnúť si tesne pred psovoda. Na ďalší rozhodcov povel psovod povelom psovi predmet odoberie a s predmetom v pravej ruke pripaží. Na ďalší pokyn rozhodcu psovod vydáva psovi povel a pes si sadá k ľavej nohe psovoda, obaja zaujmú základný postoj a takto cvik ukončia.

Pripomienky k prevedeniu cviku: V prípade, že sa aportovací predmet nevhodne odkotúľa, psovod môže požiadať rozhodcu o zopakovanie hod. Pes zostáva sedieť na mieste a psovod odchádza pre predmet. Na ďalší pokyn rozhodcu prevedie nové odhodenie predmetu. Ďalšia oprava už nie je možná, a ak takáto situácia nastane, cvik sa nehodnotí a psovod a pes pokračujú nasledujúcim cvikom. Pes má aport pevne chytiť a bez prehryzovania ho priniesť a až do odobratia psovodom, držať. Pre posúdenie nie je rozhodujúce, či pes predmet uchopí bezprostredne po preskoku, alebo až po otočení sa k spätnému skoku. Pes sa k psovodovi môže priradiť, alebo ho obísť. Psovod po odhodení predmetu nesmie meniť miesto. Pes sa prekážky pri

skoku tam i späť prekážky nesmie dotknúť.. Povel spojený s menom psa je povolený. Povel spojený so spätným prekonaním prekážky nie je povolený.

Hodnotenie:

Nesplnenie cviku: Pes prekážku neprekoná v oboch smeroch, alebo prekážku obehne s aportom. Psovod psovi fyzicky pomáha., pes aport priniesie do vzdialenosti väčšej ako 3 m od psovoda.

Hrubé chyby: Vyrážanie psa za aportom bez povelu, neprekonanie prekážky v smere od psovoda. Váhavé, ťažké prekonanie prekážky, hranie sa s predmetom., pes predmet priniesie do vzdialenosti do 3 m od psovoda, pustenie predmetu bez povelu.

Drobné chyby: Nepokoj psa pred, alebo po odhodení predmetu, pes predmet prehryzuje, dotyk psa s prekážkou (každé prekonanie prekážky súvisiace s dotykom psa), pes s aportom prevedie pri prinášaní fyzický kontakt s psovodom, psovod používa pomocné povely, alebo povely navyiac, pes si krivo predsedá, či prisadá k nohe, nepúšťa aport na prvý povel, pomocné povely a iné drobné nedostatky súvisiace s výkonom tohto cviku. (Skúška SVV2).

4. **Aport šplhom.**

Cieľom cviku je, aby pes na jediný povel psovoda, doplnený o povel pre prekonanie prekážky čo najrýchlejšie a čo najkratšou cestou po spätnom prekonaní prekážky priniesol aportovací predmet psovodovi a na ďalší povel mu ho odovzdal.

Prevedenie: Do detailov zhodné s prevedením cviku **aport skokom**. Výnimkou je spôsob prekonávania prekážky šplhom, ktorá sa zdoľáva tak, že pes na prekážku nevyskakuje, ale vybieha a zbieha po jej stranách.

Pripomienky k prevedeniu : V prípade, že sa predmet po odhodení nevhodne zakotúľa, psovod má právo bez zrážky bodov odhodenie zopakovať, od rozhodcu si vyžiada súhlas. V takom prípade pes ostáva sedieť na mieste a psovod sa odoberie po predmet a na pokyn rozhodcu prevedie nové odhodenie predmetu. Ďalšia oprava už nie je možná. Ďalej platia všetky pripomienky z vykonania predchádzajúceho cviku, s výnimkou dotyku na prekonanie prekážky.

Hodnotenie:

Nesplnenie cviku: Neprinesenie predmetu, neprekonanie prekážky v ktoromkoľvek smere.

Hrubé chyby: Samostatné vyrážanie, ťažké prekonanie prekážky, vypadnutie predmetu po zoskoku z prekážky.

Drobné chyby: Všetky drobné chyby popísané v predchádzajúcom cviku sa vzťahujú i na aport šplhom. (Skúška SVV3, SPO,).

Článok 41. Prekonávanie prekážok

1. Účelom tejto skupiny cvikov je, aby pes na povel dokázal prekonať rôzne druhy a typy prekážok rozličnou pohybovou technikou.
2. Všetky rozmery prekážok uvádza Obrázová príloha tohto SP.
3. Cviky v tomto článku delíme na :
 - a) skok vysoký (prekážka 100 cm vysoká, pre malé plemená 50 cm)
 - b) skok šplhom (prekážka 180 cm vysoká, prípustné tvary: forma kolmej bariéry, forma tvaru A)
 - c) chôdza po kladine
4. **Skok vysoký. Cieľom cviku** je, aby pes na jeden povel a posunok psovoda rýchlo prekonali

obojsmerne predpísanú prekážku a posadil sa tesne pred psovoda.

Prevedenie: Psovod s neupútaným psom stoja v základnom postoji pred predpísanou prekážkou v smere a vzdialenosti, ktorú si určil psovod. Na povel rozhodcu psovod povelom a posunkom vysiela psa k prekonaniu prekážky. Pes prekážku prekonáva voľným skokom a po prekonaní v smere od psovoda, môže psovod použiť povel pre psa na spätné prekonanie. Pes sa má po jednosmernom prekonaní prekážky otočiť a tou istou cestou ju okamžite prekonať aj smerom k psovodovi, pričom si tesne sadá pred neho. Na ďalší povel psovoda sa pes priraduje k jeho ľavej nohe, obaja zaujmú základný postoj a cvik ukončia.

Pripomienky k prevedeniu cviku: Psovod pohybom a ani fyzicky nesmie pomáhať psovi. Pes sa pri preskoku nesmie dotknúť prekážky. Nie je rozhodujúce, či sa pes priradí obchádzaním, alebo podsunutím sa. Povel spojený smenom psa a posunkom je povolený.

Hodnotenie cviku:

Nesplnenie cviku: Pes prekážku neprekoná v oboch smeroch.

Hrubé chyby: Pes prekážku neprekoná v jednom smere, prekonanie je pomalé a neochotné, ťažký dotyk psa na prekážku.

Drobné chyby: Pes vyráža pred povelom, ľahký dotyk s prekážkou, nedostatky pri predsedaní, alebo prisadnutí, (Skúška SVV1).

5. **Skok šplhom.**

Cieľom cviku je, aby pes obojsmerne rýchlo, presne a ochotne prekonal prekážku a sadol si tesne pred psovoda.

Prevedenie: Psovod s neupútaným psom stoja v základnom postoji pred predpísanou prekážkou. Na povel rozhodcu psovod vysielá psa povelom na prekonanie prekážky. Pes sa odráža od päty prekážky, vybehne po jej stene nahor, prednými končatinami sa zachytí o vrch prekážky, prehupne sa cez jej hornú hranu a po zadnej stene zbieha dole. Preskok, či zoskok z prekážky je chybou. Pes sa po prekonaní prekážky rovnakou cestou okamžite vracia a sadá si tesne pred psovoda. Na ďalší povel psovoda sa pes priradí k jeho ľavej nohe, obaja zaujmú základný postoj a cvik ukončia. (Cvik sa nehodnotí samostatne ale spolu s prinesením aportu na skúškach SVV3, SPO.).

6. **Chôdza po nízkej kladine.**

Cieľom cviku je, aby pes presne a nebojácne prekonal tento druh prekážky.

Prevedenie: Psovod s neupútaným psom stoja vo vzdialenosti, ktorú určil psovod pred nábehovou časťou kladiny. Na povel rozhodcu psovod vydáva povel a posunok psovi na prekonanie kladiny, pričom sa psovod pohybuje po jej pravom okraji tak, aby tempo psa na kladine spolu s jeho tempom boli v súlade. Po prekonaní kladiny sa pes na povel psovoda priradí k ľavej nohe psovoda a spolu prejdú ešte najmenej 5 krokov. Psovod sa na pokyn rozhodcu zastaví, povelom psa usmerní a obaja v základnom postoji cvik ukončia.

Prípomienky k prevedeniu cviku: Povel spojený s menom psa je povolený.

Hodnotenie:

Nesplnenie cviku: Pes kladinu neprekoná, alebo spadne, či zoskočí z jej nábehovej, či vodorovnej plochy.

Hrubá chyby: Zoskok z jej zostupnej plochy, váhavé, bojazlivé prekonanie kladiny, fyzická pomoc zo strany psovoda, otáčanie sa na kladine.

Drobné chyby: Vyrážanie bez povelu, príliš rýchle, alebo pomalé tempo psa, chyby pri priradení sa k nohe, či prisadnutí. Ďalšie drobné nepresnosti spojené s výkonom tohto cviku. (Skúška SVV1).

7. **Chôdza po vysokej kladine jedným smerom.**

Cieľom cviku je, aby pes nebojáčne, ochotne a presne prekonal kladinu v predpísanom smere.

Prevedenie: Psovod s neupútaným psom zaujmú v psovodom zvolenej vzdialenosti základný postoj. Na pokyn rozhodcu vydáva psovod povel psovi na prekonanie vysokej kladiny, pričom sám voľným krokom pokračuje po jej pravej strane tak, aby jeho tempo a tempo psa boli v súlade. Po prekonaní zostupnej časti psovod so psom pokračujú v priamom smere ešte najmenej 5 krokov, bez toho, aby psovod psa ovplyvnil povelom. Na pokyn rozhodcu sa psovod zastaví, povelom psa usmerní a obaja v základnom postoji cvik ukončia.

Pripomienky k prevedeniu cviku : Povel spojený s menom psa je povolený.

Hodnotenie cviku: Ako u predchádzajúceho cviku. Ak pes pri zostupe neprejde spodné 2 priečky rebríka, zadnými končatinami, nehodnotí sa to ako chyba (Skúška SVV2).

8. **Chôdza po vysokej kladine obidvomi smermi.**

Cieľom cviku je, aby pes nebojáčne, ochotne a presne obojsmerne prekonal vysokú kladinu.

Prevedenie: Psovod s neupútaným psom zaujmú, v psovodom zvolenej vzdialenosti základný postoj. Na pokyn rozhodcu vydáva psovod psovi povel na prekonanie kladiny a sám ostáva stáť na mieste. Keď pes kladinu prekoná, psovod ho jediným povelom

vyzve k jej spätnému prekonaniu. Po spätnom prekonaní si pes sadá tesne pred psovoda. Na pokyn rozhodcu a následný psovodov ďalší pokyn, sa pes priradí k jeho ľavej nohe a obaja v základnom postoji cvik ukončia. Pes môže základný postoj pri ľavej nohe psovoda zaujať obchádzaním, alebo podsunutím sa.

Pripomienky k vykonaniu cviku : Povel spojený s menom psa je povolený. Psovod môže svoj postoj po vyslaní psa na kladinu skorigovať do tej chvíle, kým sa pes neotočí na spätné prekonanie. Potom už je akákoľvek zmena polohy psovoda neprípustná.

Hodnotenie cviku: Ako u predchádzajúceho cviku. Pokiaľ pes zoskočí zo zostupnej hornej časti rebríka v smere od psovoda, ale kladinu spätne absolvuje, hodnotí sa to ako hrubá chyba. Ak pes pri zostupe neprejde posledné 2 priečky zadnými končatinami, nehodnotí sa to ako chyba. Pri spätnom prekonávaní psovod môže, ale nemusí dávať povel na spätné prekonanie. (Skúška SVV3, SPO).

Článok 42. Pomocné cviky.

1. Tieto cviky z hľadiska samostatnosti a z hľadiska metodiky označujeme ako cviky pomocné a delíme ich na:
 - a) štekание psa na povel
 - b) plazenie psa
 - c) vysielanie psa
 - d) ponechanie psa na mieste
 - e) pokojnosť psa pri streľbe.
2. **Štekание psa na povel pri nohe psovoda.**

Cieľom cviku je, aby pes na povel a posunok psovoda využil svoj hlasový prejav a zaštekával.

Prevedenie: Psovod s upútaným psom stoja v základnom postoji. Na povel rozhodcu dáva

psovod psovi povel a posunok znamenajúci štekание. Pes má okamžite a nahlas minimálne tri krát zaštekать, pričom nesmie zmeniť polohu. Po ukončení cviku psovod i pes zaujmú základný postoj a cvik ukončia.

Hodnotenie:

Nesplnenie cviku: Pes nezaštekать, alebo počas štekания zmení trvale polohu.

Hrubé chyby: Ojedinelé, nevýrazné štekание, zmenenie a samostatné znovu zaujatie polohy.

Drobné chyby: Malé zmeny polohy, pomocné povely, iné drobné nepresnosti spojené s výkonom tohto cviku. (Skúška SVV1)

3. Štekание psa na povel v stoji jeden krok pred psovodom.

Cieľom cviku je, aby pes na jediný povel niekoľkokrát hlasno zaštekать.

Prevedenie: Psovod s neupútaným psom stoji v základnom postoji. Na pokyn rozhodcu psovod povelom postaví psa, tento ostáva stáť na mieste a psovod urobí jeden krok pred psa. Psovod urobí obrat tvárou k psovi a na pokyn rozhodcu vydáva psovi povel na štekание. Pes musí minimálne trikrát nahlas zaštekать, pričom nesmie zmeniť svoju polohu. Psovod na pokyn rozhodcu zaujme postavenie po pravom boku psa, psa posadí a obaja ukončia cvik v základnom postavení.

Prípomienky k vykonaniu cvikov: v prípade, že pes zmení polohu ešte pred povelom na štekание, rozhodca môže cvik ešte raz dať zopakovať. Ak pes zmení polohu pred povelom na štekание opäť, cvik sa nehodnotí. Podnetom na štekание musí byť výlučne povel psovoda. Povel spojený s menom psa je povolený.

Hodnotenie:

Nesplnenie cviku: Pes nešteká, alebo počas štekania trvale zmení polohu.

Hrubé chyby: Ojedinelé, nevýrazné štekание, zmenenie a samostatné znovu zaujatie polohy

Drobné chyby: Malé zmeny polohy, posunutie sa do 1 m, pomocné povely, iné drobné nedostatky spojené s výkonom tohto cviku. (Skúška SVV2).

4. **Štekание psa v ľahu na posunok, psovod 25 krokov pred psom.**

Cieľom cviku je, aby pes na jeden posunok niekoľkokrát hlasno zaštekával.

Prevedenie : Psovod stojí s neupútaným psom v základnom postoji. Na povel rozhodcu ostáva pes sedieť a psovod vykročí priamym smerom. Po prejdení 25 krokov sa zastaví a otočí sa tvárou k psovi. Na pokyn rozhodcu psa posunkom položí do polohy v ľahu a na ďalší povel rozhodcu mu posunkom dá povel na štekание. Pes má minimálne trikrát hlasno zaštekávať. Na ďalší pokyn rozhodcu sa psovod priradí k pravému boku psa, povelom ho usmerní do sedu a obaja v základnom postoji cvik ukončia. Pes nesmie zmeniť polohu a ani sa posúvať smerom k psovodovi. Oslovenie psa menom spojeným s posunkom je povolené. Psovod po vydaní povelu nesmie nechať ruku v polohe posunkuu..

Hodnotenie:

Nesplnenie cviku: Pes nešteká, alebo počas štekания trvale zmení polohu, ponechanie ruky vo forme posunkuu.

Hrubá chyba: Neochotné, ojedinelé, nevýrazné zaštekание

Drobné chyby: Malé posúvanie sa pri štekaní, nezvládnutý záver cviku, iné drobné

nedostatky spojené s výkonom tohto cviku. (Skúška SVV3, SPO,).

5. **Plazenie psa so psovodom na 15 krokov.**

Cieľom cviku je, aby psovod so psom prekonal terén plazením na vzdialenosť 15 krokov.

Prevedenie: Psovod s neupútaným psom stoja v základnom postoji. Na pokyn rozhodcu psovod položí psa do polohy v ľahu a sám zaľahne po jeho pravom boku. Na ďalší povel rozhodcu sa dvojica plazí určeným smerom do vzdialenosti 15 krokov. Po jej prekonaní sa psovod na pokyn rozhodcu postaví a pes ostáva v ľahu. Na ďalší pokyn rozhodcu psovod a pes zaujmú základný postoj a cvik ukončia.

Pripomienky k prevedeniu cviku: Počas plazenia je možné robiť krátke prestávky a psa počas celého cviku chváliť, nie sa ho však dotýkať. Pes sa môže plaziť buď tým spôsobom, že ťahá zadné končatiny za telom, alebo dvíha zadnú časť tela len do tej miery, aby podsunul pod ňu zadné končatiny. Psovod môže pred povelom psa osloviť menom. (Skúška SVV2).

Hodnotenie:

Nesplnenie cviku: Pes neplazí, fyzické pôsobenie na psa.

Hrubé chyby: Pes sa opakovane dvíha, obťažuje psovoda, váľa sa, psovod neplazí spolu so psom.

Drobné chyby: Pes neplazí úplne korektne, v závere cviku predčasne opúšťa miesto, či mení polohu, pomocné povely, iné drobné nedostatky spojené s výkonom tohto cviku.

6. **Plazenie psa k psovodovi na vzdialenosť 15 krokov.** Cieľom cviku je, aby pes na posunok psovoda ochotne a čo najpresnejšie prekonal terén

plazením na vzdialenosť 15 krokov, až do tesnej blízkosti psovoda.

Prevedenie: Psovod s neupútaným psom stoja v základnom postoji. Na pokyn rozhodcu psovod povelom položí psa do ľahu a sám vykročí priamym smerom. Po prejdení 15 krokov sa zastaví a otočí sa tvárou ku psovi. Na pokyn rozhodcu psovod posunkovým povelom vyzve psa k plazeniu. Keď sa pes doplází do tesnej blízkosti psovoda, ostáva kľudne ležať. Na ďalší povel psovoda si sadá tesne pred neho a na ďalší povel sa priradí k jeho ľavej nohe. Psovod aj pes zaujmú základný postoj a cvik ukončia.

Pripomienky k prevedeniu cvikov: Spôsob plazenia je popísaný pri cviku predchádzajúcom. Pes sa k nohe psovoda priradzuje obchádzaním, alebo podsunutím. Pred vydaním posunku je možné osloviť psa menom. Posunkový povel je možné dávať počas celej doby, čo sa pes plazí. Pes sa nesmie dvíhať, váľať, štekať. Plazenie sa vyžaduje neprerušované.

Hodnotenie:

Nesplnenie cviku: Pes vykoná plazenie na úseku menšom ako 1/3 vzdialenosti, alebo ho nevykoná vôbec. Psovod použije povel.

Hrubé chyby: Pes striedavo plazí a dvíha sa, alebo sa váľa.

Drobné chyby: Pes neplazí k psovodovi priamou cestou, počas plazenia šteká, nedopladí sa k tesnej blízkosti psovoda, pri predsednutí a prisadnutí cvik nevykonáva presne, psovod používa pomocné povely telom, iné drobné nedostatky spojené s výkonom tohto cviku. (Skúška SVV3,SPO.)

7. **Vysielanie psa:**

Cieľom cviku je, aby sa pes na jediný povel

a posunok rýchlym tempom priamočiaro vzdialil do predpísanej vzdialenosti (v smere vytýčeného cieľa) a na ďalší povel psovoda okamžite zaujal polohu v ľahu.

Prevedenie cviku: Rozhodca pred započatím cviku určí zreteľne smery v teréne na ktoré sa jednotlivé vysielania uskutočnia. Psovod so psom zaujmú základný postoj. Psovod povelom a posunkom psa vyšle do žiadaného smeru. Pes má priamočiaro a plynulo vybehnúť do požadovaného smeru. Po ubehnutí požadovanej vzdialenosti, psovod psa povelom upraví psa do polohy v ľahu. Na tento cvik naväzuje cvik privolanie. Keď zaujme psovod a pes základný postoj, cvik sa zopakuje s cieľom posunutým o 90°, pričom východzia poloha sa nemení.

Pripomienky k vykonaniu cviku. Pes musí vybehnúť minimálne 25 m, aby mohol byť cvik hodnotený. Cvik sa skúša dvakrát za sebou, pričom cieľ jedného vysielania sa od druhého musí posunúť o 90°. Posunkový povel po vydaní nie je prípustné ponechať vo výdrži. Pri výbere trasy pes nesmie mať možnosť držať sa terénu (trasa pozdĺž plotu, v riadkoch porastu, ap.). Pri ukončení cviku v ľahu sa pes môže otočiť k psovodovi. Pred povelom je povolené osloviť psa menom. Pokiaľ z vysielania nie je hodnotené privolanie, nie je podstatné a ani hodnotené na aký povel pes zaujme miesto pri ľavej nohe psovoda.

Hodnotenie:

Nesplnenie cviku: Pes nevykoná vysielanie ani do jedného smeru v predpísanej vzdialenosti minimálne 25 m, alebo míňa pomyslený cieľ o viac ako 20 m. (Vid' schéma....) Psovod použije iný, ako predpísaný povel.

Schéma a hodnotenie vyslania psa

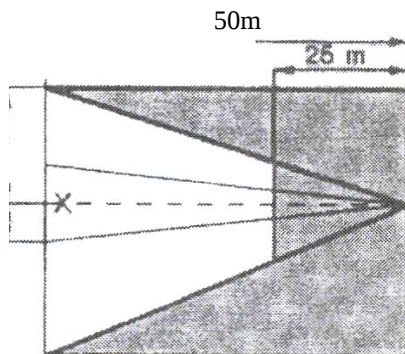

Schéma a hodnotenie vyslania psa

určený smer vysielania psa
základné stanovište
cieľ vyslania psa
priestor nesplnenia cviku

Hrubé chyby: Pes nevykoná vyslanie do jedného smeru. Pes míňa pomyslený cieľ v odchýlke od 5 – 20 m. pri oboch vyslaniach.

Drobné chyby: Postup psa nie je priamočiary, obzeranie sa psa, pomocné, alebo opakované povely. Iné drobné nedostatky spojené s výkonom tohto cviku. (Skúška SVV3, SPO,).

8. **Ponechanie psa na mieste (odloženie).**

Cieľom cviku je, aby pes na daný povel psovoda zaujal polohu v ľahu a v nej vyčkal až do opätovného príchodu psovoda.

Prevedenie: psovod so psom na vyznačenom mieste zaujmú základný postoj. Na pokyn rozhodcu psovod povelom usmerní psa do polohy v ľahu, dá mu povel *zostaň* a sám odchádza do predpísanej vzdialenosti. Po uplynutí doby a na povel rozhodcu

odchádza psovod k ležiacemu psovi a zaradí sa po jeho pravom boku. Na ďalší pokyn rozhodcu zaujmú základný postoj a cvik ukončia.

Pripomienky k vykonaniu cviku: Pri skúške ZM psovod odchádza do vzdialenosti 20 krokov a otočí sa tvárou k ležiacemu psovi. Pri skúške SVV1 odchádza psovod do vzdialenosti 30 krokov, pričom ostáva k psovi otočený čelom. Pri skúške SVV2 psovod odchádza od psa do vzdialenosti 70 krokov a ostáva k psovi otočený chrbtom.

Pri skúške SVV3, SPO, odchádza psovod od psa do úkrytu vzdialeného 70 krokov tak, aby ho pes nemal v dohľade. Psovod pri psovi nesmie zanechať žiadny predmet. Pes sa pri tomto cviku nesmie váľať, popodchádzať, štekať, meniť polohu (s výnimkou ľahnutia si na stehno). Psovod psa na vzdialenosť nesmie psa nijakým spôsobom ovplyvňovať. Celý cvik sa vykonáva až na záver poslušnosti a je sťažený pôsobením nasledujúcej dvojice psovod, pes. Cvik nesmie byť vykonávaný na začiatku poslušnosti, ale vždy musí poslušnosť ukončovať.

Hodnotenie:

Nesplnenie cviku: Pes nezotrvá na určenom mieste, psovod akýmkoľvek spôsobom ovplyvňuje psa k zotrvaniu na mieste, ponechanie predmetov, alebo častí výstroja pri psovi.

Hrubé chyby: Pes čiastočne opustí miesto do 2 m od miesta odloženia.

Drobné chyby: Plazenie, popodchádzanie do 2 m, štekatie, zmena polohy, váľanie sa, iné drobné nedostatky spojené s výkonom tohto cviku. Všetky druhy a stupne skúšok.

9. Pokojnosť psa pri streľbe.

Cieľom cviku je zistiť stupeň pasívnej obrannej reakcie psa pri nárazovom a silnom hluku.

Prevedenie: Strelba sa skúša pri cvikoch poslušnosti tam, kde je pes mimo kontaktu so psovodom (odloženia za pohybu, vysielanie, dlhodobé odloženie, ap. Zakazuje sa strieľať pri aportovaní). Zo vzdialenosti 20 m od psa sa v priebehu 5 sekúnd 2 x vystrelí z pištole kalibru 6 – 9 mm. Počas prevádzania celej poslušnosti sa sleduje reakcia psa nielen na strelbu, ale na všetky hluky, ktoré vyplývajú z okolitej prevádzky. Pes musí byť pri týchto zvukoch pokojný a nesmú ho vyrušovať pri vykonávaní cvikov.

Pripomienky k vykonaniu cviku: ak z reakcie psa nie je zjavný a jednoznačný prejav na účinky nárazového zvuku, rozhodca má právo overiť si jeho reakciu aj ďalšími výstrelmi zo vzdialenosti 10 m. Prirodzená reakcia psa (napr. otočenie hlavy do smeru výstrelu a pod.) sa nehodnotí.

Hodnotenie:

Nesplnenie cviku: Pes reaguje útek, alebo nie je schopný vykonávať ďalšie cviky. Pokiaľ pes vykazuje túto reakciu, cvik sa anuluje a z celej skúšky musí byť odvolaný.

Hrubé chyby: Agresivita, alebo také prejavy, ktoré sú ešte zvládnuteľné, ale znehodnocujú výkon jednotlivých cvikov, napríklad štekánie.

Drobné chyby: Pri tomto cviku sa nehodnotia. Všetky druhy a stupne skúšok.

Oddiel III. Cviky obrany

Článok 43. Výstroj a činnosť figuranta.

1. Pri cvikoch obrany preberá úlohu páchatela pomocník - figurant. Jeho práva a povinnosti sú uvedené v článku č. 20 a 21.
2. Na ochranu svojho tela používa figurant ochranný oblek, ktorý mu musí umožňovať voľný a prirodzený pohyb. Ďalšou pomôckou je ochranný rukáv, ktorého vhodnosť musí pred započatím obrany schváliť rozhodca.
3. Na skúškach nie je povolené používať oblek typu Ring.
4. Figurant ako zbraň používa len mäkkú (soft) palicu.
5. Figurant pri označovaní miesta úkrytu psom nesmie psa na úkryt upozorňovať žiadnym spôsobom. V úkryte je povinný zachovať pasivitu, psa nesmie dráždiť a ani inak na neho pôsobiť, aby zotrval v jeho prítomnosti. Môže si však telo chrániť pred psom ochranným rukávom, ale nesmie ním psa provokovať k zákroku.
6. Pri cvikoch obrany, kde pes stráži, nesmie figurant pohybom žiadnej časti svojho tela psa vyprovokovať k útoku.
7. Pri cvikoch prehliadka, výsluch a doprevádzanie páchatela sa figurant riadi pokynmi psovoda, ak pred samotným započatím cvikov obrany nebol rozhodcom inštruovaný inak. O tom však musí rozhodca upovedomiť psovoda pri samotnom hlásení sa k cvikom obrany.
8. Pri všetkých cvikoch, kde skúšobný poriadok predpisuje prepád psa či psovoda, alebo útek, je figurant povinný vyčkať až do povelu rozhodcu a až tak vykonať zákrok.
9. Pri cvikoch prepád pri prehliadke, prepád pri stretnutí, prepád pri sprevádzaní, pri samotnom

protiútoku, či cviku odolnosť psa, figurant pred samotným zákrokom zafixuje ochranný rukáv na tele vo výške hrudnej kosti, mierne špičkou dole a plynulým rýchlym behom postupuje až do okamihu zákroku psa proti nemu. Útočiacemu psovi nesmie ochranný rukáv podsúvať, odchytať ho naň, pred zákrokom uhýbať rukou, či celým telom. Vo fáze samotného zákroku sa figurant musí vyvarovať akejkoľvek činnosti, ktorá by napomáhala psovi pri zákroku. Zárok musí figurant umožniť previesť psovi tak, aby schopnosti a vlohy psa mohli byť rozhodcom objektívne a neskreslene posúdené.

10. Pri cviku samostatné zadržanie (hladké), figurant beží od psa otočený chrbtom, ruku s ochranným rukávom nesie prirodzeným pohybom, nesmie ju pred psom skrývať pred telom, ale ani niešť upažene.
11. Bezprostredne po samotnom zákroku, figurant psa spravidla vypúšťa mimo os svojho tela doprava, alebo doľava a pokračuje v kladení prirodzeného odporu. Pri práci so psom pracuje figurant celým telom až do pokynu na ukončenie boja, ktorý vydáva rozhodca. Počas boja sa figurant má vyvarovať vláčeniu psa, niekoľko krokov na vyrovnanie stability je však povolených. Boj má byť realizovaný prirodzenou formou pohybu a má imitovať skutočný zárok. Nie je rozhodujúce, či boj prebieha tak, že pes stojí na všetkých štyroch končatinách, alebo len na zadných a počas boja sa o figuranta opiera prednými. Figurant musí počas spomínaného boja uplatniť na psa spolu s fyzickým bojom aj psychický nátlak, aby bola preverená aj táto stránka jeho odolnosti.
12. Po pokyne od rozhodcu na ukončenie boja, prestáva figurant klásť odpor, a to aj vtedy, keď pes nepúšťa,

resp. keď aj napriek pokynom psovoda na pustenie, pes zotrúva v boji. Je dôležité, aby rozdiel medzi bojom a prechodom do fázy kľudu bol výrazný. Rovnako je figurant povinný sa správať aj pri cviku stráženie páchatel'a (páchatel'ov), tam kde je predpísané automatické pustenie a následné dostráženie.

13. Tam, kde skúšobný poriadok pri danom cviku predpisuje úder (úderý), tento figurant zasadí primeranou silou a výrazným náprahom sponad hlavy. Úderý vedie figurant kolmo zhora len na miesta od kohútika po koreň chvosta intenzitou primeranou druhu a stupňu skúšky. Tam, kde je predpísaných úderov viac, tieto zasadzuje rovnakou intenzitou s odstupom asi 5 sekúnd. Pri boji so psom môže palicu používať ako výstražný prvok, ale mimo predpísaných úderov sa ňou nesmie psa dotýkať. Po ukončení boja spustí ruku s palicou pozdĺž tela.
14. Všade tam, kde je predpísaný boj figuranta a psa, môže figurant používať primeraný hlasový prejav.
15. Pokiaľ figurant pri zákroku, alebo počas boja spadne, je na posúdení rozhodcu, či dá cvik zopakovať.

Článok 44. Odhalenie páchatel'a.

1. **Prieskum terénu.** Cieľom cviku je, aby pes v určenom priestore aktívne vyhľadal osobu (osoby), ktoré sa tam nachádzajú.

Prevedenie: Psovod s neupútaným psom zaujmú základný postoj na začiatku pochodovej osi, ktorá vedie pomysleným stredom prehľadávaného priestoru. Na pokyn rozhodcu, psovod vysielá psa striedavo doprava a doľava do strán kolmo na pochodovú os. Sám psovod postupuje po pochodovej osi bez zastavovania sa. Rýchlosť svojho postupu môže korigovať s rýchlosťou postupu

psa. Psovod usmerňuje psa k prieskumu povelmi a posunkami na vysielanie i spätné privolanie. Spolu s povelom je povolené jedno oslovenie psa menom. Činnosť psa musí byť rýchla, presná a presvedčivá. Počas postupu psovod nesmie opustiť os postupu a bez zastavovania sa musí po nej postupovať až dovtedy, kým pes nájdenú osobu nevystaví a neoznačí. Akonáhle sa tak stane, psovod sa zastaví v smere pochodu a čaká na povel rozhodcu. Tu sa hodnotenie cviku prieskumu terénu končí.

Pripomienky k vykonaniu cviku: Pri prieskume terénu sa dáva prednosť prírodnému, primerane členitému a neprehľadnému terénu. Je však možné vykonávať prieskum aj na umelé úkryty. Rozmery prehľadávaného uvádza každý stupeň skúšky zvlášť. Pokiaľ sa vykonáva prieskum terénu v prírodných podmienkach, rozhodca postupuje po osi pochodu za psovodom a v prehľadávanom priestore sa s výnimkou figuranta nesmie nachádzať žiadna osoba. Ak je prieskum vykonávaný na umelé úkryty, rozhodca môže zaujať svoje stanovisko tak, aby videl na úkryt figuranta, musí však byť od neho vzdialený minimálne 10 metrov a musí sa vyvarovať akýchkoľvek prejavov, ktoré by ovplyvnili výkon psa. Pes sa pri prieskume nemá dostávať za psovoda, ale ani jeho postup smerom dopredu by nemal byť vo väčšej vzdialenosti ako 20 m kolmo na os postupu. O umiestnení úkrytu figuranta (figurantov) rozhoduje rozhodca. Časový limit na prieskum terénu a rozmery prehľadávaného priestoru predpisujú kritériá jednotlivých skúšok. Psovod môže opustiť os postupu len výnimočne, ak mu v tom napr. bráni terénna prekážka, a pod. Pokiaľ psovod prešiel úkryt figuranta o viac ako 20 m za kolmicu vedenú k pochodovej osi a pes figuranta nenašiel, alebo

aspoň nevystavil pokladá sa cvik za nesplnený a nie je mu umožnené vykonávať ďalší prieskum, aj keď časový limit pre tento cvik nevypršal. V takomto prípade sa cvik anuluje a pokračuje sa ďalej až cvikmi c.- e.

Hodnotenie:

Nesplnený cvik: pes hľadanú osobu nenájde, pes nejaví o prieskum záujem, psovod prejde úkryt figuranta o viac ako 20 m po pochodovej osi, pri vyhľadávaní prekročí časový limit.

Hrubé chyby: pes nevykonáva prieskum plánovite, pes míňa úkryt figuranta, psovod opúšťa os postupu o viac ako 3 kroky, pes opúšťa vyhradený priestor, ale ešte je ovládateľný.

Drobné chyby: malé chyby pri plánovitom prehľadávaní, pes sa pri prieskume dostáva za, alebo ďaleko pred psovoda, stopovanie, psovod opúšťa os postupu do 3 krokov, pomocné povely, ďalšie drobné nedostatky spojené s vykonávaním cviku.

2. **Označenie osoby (osôb).** Cieľom cviku je, aby pes psovodovi svojim správaním označil psovodovi miesto úkrytu osoby, alebo osôb. Na tento účel sa (častočnú výnimku tvorí skúška ZM) sa využíva výlučne hlasový prejav psa.

Prevedenie: Cvik bezprostredne naväzuje na cvik prieskum terénu. Okamžite po objavení úkrytu s figurantom musí pes nájdenú osobu intenzívne vyštekávať (alebo strážiť) až do príchodu psovoda. Nesmie pritom s figurantom strácať vizuálny kontakt. Na pokyn rozhodcu psovod opustí miesto na pochodovej osi a čo najkratšou cestou, pokojným krokom prejde k označenému úkrytu, postaví sa krok za psa a na ďalší pokyn rozhodcu odvolá psa

k nohe. Zaujatím základného postoja je hodnotenie cviku ukončené.

Pripomienky k prevedeniu cviku: Pes nesmie figuranta obťažovať, skákať na neho ani ho hrýzť. Psovod nesmie vydávať žiadne povely vedúce k zotrvaní psa pri figurantovi. V prípade, že pes po čiastočnom vyštekanií, ale ešte pred príchodom psovoda sa vzdiali od pomocníka viac ako 5 metrov, cvik vyštekaniie sa hodnotí ako nesplnený, ale dosiahnuté body za prieskum terénu sa priznávajú a psovod pokračuje v ďalších cvikoch. Ak pes figuranta opustí ešte pred vyštekaniím (ani nevystaví), cviky prieskum terénu a vyštekaniie sa nehodnotia. Psovod psa privolá k nohe a pokračuje cvikmi c – e.

Hodnotenie:

Nesplnený cvik: pes osobu neoznačí, pes po označení od osoby odíde na vzdialenosť väčšiu ako 5 m, psovod ovplyvní psa k označeniu osoby, či k zotrvaní pri nej, pes osobu tvrdo napadne a nepustí (výnimka skúška ZM)

Hrubé chyby : pes osobu len vystaví, pes osobu striedavo napáda a vyštekáva, jednotlivé, prerušované štekaniie, pes osobu nestráži, pes sa od osoby vzdiali do vzdialenosti 5 m.

Drobné chyby: nesúvislé štekaniie, nižšia vytrvalosť, mierny dotyk na figuranta, ap.

Článok 45. Zaistenie páchatel'a

1. Prehliadka páchatel'a.

Cieľom cviku je zaistiť bezpečnosť psovoda pri jeho kontakte s páchatel'om.

Prevedenie: Cvik naväzuje na cvik vyštekaniie. Psovod so psom sediacim pri jeho ľavej nohe vyzve figuranta, aby vystúpil z úkrytu, pokojne ostal stáť,

dal si ruky nad hlavu a odhodil zbraň. Keď figurant zaujme požadovanú polohu, psovod položí psa do ľahu čelne proti figurantovi vo vzdialenosti 3 – 5 m, figuranta obíde a pozorne odzadu prehliadne jeho odev, prípadne ho odzbrojí. Po skončení prehliadky sa postaví sa čelne k figurantovi tak, že pes, figurant a psovod tvoria vrcholové body rovnostranného trojuholníka. Tu sa cvik prehliadka páchatela končí.

Pripomienky k prevedeniu cviku: Počas udeľovania pokynov figurantovi, môže psovod pridržovať psa za obojok. Psovod sa musí vyvarovať vstúpiť medzi figuranta a psa. Pokiaľ figurant neodhodí zbraň, po príchode k nemu psovod túto odoberá ako prvú. Nie je prípustné aby figurant zaujal inú polohu ako v stojí. Pes počas stráženia nesmie štekáť.

Hodnotenie:

Nesplnený cvik: pes osobu pred, alebo počas prehliadky bezdôvodne napadne, psovod ponechá pri psovi súčasť výstroja, alebo akýkoľvek iný predmet.

Hrubé chyby: pes opustí miesto, ale figuranta nenapadne, pes neprejavuje dostatočnú ostražitosť pri strážení, psovod bráni psovi vo výhlade.

Drobné chyby : chvilkové odvracanie pozornosti psa od figuranta, malé zmeny polohy, štekánie psa, neprimeraná vzdialenosť psa, psovod prehliadku len naznačuje, ap.

2. Výsluch páchatela.

Cieľom cviku je zaistiť bezpečnosť psovoda pri jeho kontakte s páchatelom.

Prevedenie : Cvik bezprostredne nadväzuje na prehliadku. Psovod sa informuje na dôvod prítomnosti figuranta, prípadne žiada od neho

doklady. Potom sa miernym oblúčikom vráti ku psovi a priradí sa k jeho pravému boku. Psa si posadí k nohe a tu hodnotenie cviku končí. Pes má ostražito sledovať dianie a nesmie svojou nedisciplinovanosťou rušiť psovoda.

Pripomienky k prevedeniu cviku: psovod počas celého cviku nesmie prekážať psovi vo výhľade. Pes počas výsluchu nemá štekať.

Hodnotenie:

Nesplnený cvik: pes figuranta počas výsluchu bezdôvodne napadne.

Hrubé chyby: pes opustí miest, ale figuranta nenapadne, pes je nedostatočne ostražitý, psovod bráni psovi vo výhľade.

Drobné chyby: chvíľková strata pozornosti, malé zmeny polohy, štekanie psa, nepresné prisadnutie, ap.

3. **Prepadnutie psovoda pri prehliadke.**

Cieľom cviku je zákrok psa, ktorým musí zabrániť figurantovi pokračovať v útoku na psovoda počas prehliadky.

Prevedenie: Počas prehliadky, na pokyn rozhodcu, prevedie figurant prudký obrat na tú stranu, na ktorej nemá ochranný rukáv a snaží sa napadnúť psovoda. Pes má okamžitým razantným záhryzom bez povelu psovoda znemožniť ďalšiu činnosť figurantovi. Na povel rozhodcu prestáva figurant klásť odpor a na ďalší povel rozhodcu psovod odvolá psa k nohe. Na pokyn psovoda figurant odstúpi do primeranej vzdialenosti, psovod psa položí a dokončí prehliadku. Na prehliadku bezprostredne naväzuje výsluch figuranta.

Pripomienky k prevedeniu cviku: psovod sa sám aktívne nebráni a celý zákrok sa ponecháva na výkone psa.

Hodnotenie:

Nesplnený cvik: pes osobu ešte pred prepadom bezdôvodne napadne, pes po prepade nevykoná zákrok, pes v boji zlyhá a nechá sa vytlačiť, pes nepúšťa ani na tretí povel, resp. na pustenie je nutná fyzická pomoc psovoda.

Hrubé chyby: váhavý, alebo málo razantný zákrok, psovod dáva k zákroku povel.

Drobné chyby: štekание pred zákrokom, neochotné púšťanie, pes po pustení napáda, pomocné povely, ap.

Skúška SVV2.

4. Sprevádzanie páchatel'a.

Cieľom cviku je zaistiť bezpečnosť psovoda pri sprevádzaní páchatel'a.

Prevedenie: Cvik naväzuje na výsluch páchatel'a. Psovod so psom sediacim pri jeho ľavej nohe vyzve figuranta aby pokojne kráčal predpísaným smerom. Psovi dáva povel k nohe a obaja nasledujú pohybujúceho sa figuranta až do doby, kým ich rozhodca nezastaví povelom. Pes má figuranta počas sprevádzania pozorne strážiť. Na pokyn rozhodcu sa figurant, psovod a pes zastavia zaujmú základný postoj a hodnotenie cviku sa končí.

Pripomienky k prevedeniu cviku: psovod počas udeľovania pokynov figurantovi môže držať psa za obojok. Psovod so psom si majú udržiavať vzdialenosť 3 – 5 m počas celého sprevádzania. Dĺžka sprevádzania je najmenej 50 krokov a jej smer a tvar určuje rozhodca. Pes má byť počas celého sprevádzania ostrážitý, nesmie ale opustiť úroveň ľavej nohy psovoda a nesmie štekať. Podľa požiadaviek skúšky sa sprevádza jedna, alebo viac osôb.

Hodnotenie:

Nesplnenie cviku: pes osobu počas sprevádzania bezdôvodne napadne.

Hrubé chyby: pes je málo ostražitý, pes vyráža, ale nenapáda, pes opustí ľavú nohu psovoda viac ako na dĺžku tela.

Drobné chyby: nepresnosti pri sprevádzaní, chvíľková strata ostražitosti, pomocné povely psovoda, štekание, ap. Skúška SVV2.

5. **Prepad pri sprevádzaní páchatel'a:**

Cieľom cviku je zabrániť v útoku figuranta na psovoda počas sprevádzania priamym zákrokom psa.

Prevedenie: Počas sprevádzania figuranta sa tento na povel rozhodcu prudko otočí do tej strany na ktorej má ochranný rukáv a zaútočí na psovoda. Pes má bez povelu okamžite útok záhryzom zastaviť. Na pokyn rozhodcu psovod psa odvolá a obaja zaujmú základný postoj. Bezprostredne na tento cvik naväzuje stráženie figuranta.

Pripomienky k vykonaniu cviku: V prípade kontaktu s figurantom sa psovod sám aktívne nebráni a ponecháva priestor na zákrok psovi. Zákrok musí pes previesť bez povelu okamžite a razantne zabrániť figurantovi v prepade.

Hodnotenie:

Nesplnenie cviku: pokiaľ pes figuranta ešte pred samotným prepadom napadne, cvik sa ďalej neprevádza a pokladá sa za nesplnený. Rovnako nesplnený je cvik ak pes neprevedie zákrok vôbec, alebo nepustí ani na tretí povel.

Hrubé chyby: zákrok je váhavý, málo razantný, psovod k zákroku použije povel.

Drobné chyby: neochotné púšťanie, všetky nedostatky a chyby pri samotnom sprevádzaní, napádanie figuranta po pustení, pomocné povely, ap.

Skúška SVV3

6. **Stráženie páchatel'a.**

Cieľom cviku je, aby pes strážil páchatel'a, alebo páchatel'ov počas jeho krátkodobej neprítomnosti a v prípade potreby mu (im) zákrokom zabránil v opustení miesta.

Prevedenie: Psovod určí pomocníkovi miesto , psa položí čelom k figurantovi do vzdialenosti 3 – 5 m, psovi dá povel k stráženiu a sám sa odoberie do úkrytu vzdialeného za psom asi 25 m. Po uplynutí času predpísaného stupňom skúšky a na pokyn rozhodcu, figurant normálnym krokom začne odchádzať smerom od psa. Pes musí okamžite a tvrdo únik zlikvidovať, samostatne pustiť a dostrážiť figuranta, až do návratu psovoda. Psovod po uplynutí predpísaného času na pokyn rozhodcu opustí úkryt, príde jeden krok za psa a psa odvolá k nohe. Zaujatím základného postoja je hodnotenie cviku ukončené (SVV3). Obdobný postup je pri skúške SPO, kde pes ale stráži dvoch figurantov. Na pokyn rozhodcu sa títo začnú rozchádzať v smere od seba. Keď pes prevedie zákrok na jedného z nich, tento sa okamžite prestane brániť a v tú chvíľu sa druhý figurant dáva na útek. Pes musí vykonať zákrok do 25 krokov od miesta stráženia. Potom je postup zhodný ako pri jednom figurantovi.

Pripomienky k prevedeniu cviku: Pes nesmie figuranta bezdôvodne napádať, nesmie štekať vo fáze stráženia do zákroku. Zákrok musí byť prevedený bez váhania a okamžite. Pred odchodom figurant nesmie žiadnym spôsobom na seba psa upozorňovať. Pes po pustení nesmie pomocníka opustiť na vzdialenosť väčšiu ako 5 m a nesmie ho prestať až do príchodu psovoda strážiť.

Hodnotenie:

Nesplnenie cviku : pes figuranta bezdôvodne napadne pred časovým limitom, pes figurantovi nezabráni v úniku do 5 m od miesta stráženia, (pri zákroku na dvoch páchatel'ov, musí byť prevedený zákrok na druhého figuranta do 20 m od pôvodného stanovišťa), pes opustí figuranta pred, alebo po zákroku na vzdialenosť väčšiu ako 5 m. Psovod akýmkoľvek spôsobom ovplyvní výkon psa v ktorejkoľvek fáze cviku, pes samostatne nepustí po zákroku.

Hrubé chyby: váhavý a málo razantný zákrok.

Drobné chyby: obzeranie sa za psovodom, nesústredené stráženie, štekania pred zákrokom, neochotné, váhavé púšťanie, pes po pustení opakovane napáda, ap.

Skúška SVV3 (jeden figurant), skúška SPO (dva figuranti)

Článok 46. Ochrana psovoda

1. Pod týmto pojmom rozumieme schopnosť psa zabrániť a zlikvidovať akýkoľvek útok figuranta na psovoda, alebo na psa. Na skúškach sa psovod sám aktívne nebráni, túto činnosť ponecháva na psovi, čím zdôrazní jeho účinnú pomoc pri obrane psovoda. Psovod sa však musí pri samotnom zákroku dostať mimo miesta zákroku (odskočiť) a ponechať dostatok priestoru zakračujúcemu psovi
2. Pod pojmom zákrok psa, je myslená činnosť, kedy sa pes zahryzne do ochranného rukáva (malé plemená majú výnimku) a znemožní pokračovať figurantovi v ďalšom úteku, či útoku.
3. Útok na psovoda pomocníkom môže nadväzovať na cviky:
 - a) napadnutie psovoda pri stretnutí (ZM, SVV1)

- b) napadnutie psovoda pri prehliadke (SVV2, SPO)
- c) napadnutie psovoda pri sprevádzaní (SVV3, SPO)
- 4. Pokiaľ je psovod, alebo pes napadnutý figurantom, musí zákrok previesť okamžite, tvrdo a bez váhania.
- 5. Na povel rozhodcu sa figurant prestáva klásť odpor a psovod povelom na pustenie psa odvoláva. Povel na pustenie je možné vydať spolu s oslovením psa. Jednotlivý postup prevedenia cvikov je popísaný v čl. 45.

Článok 47. Samostatná činnosť psa.

1. Do tejto skupiny cvikov radíme zákroky psa na figuranta, keď sa psovod nachádza vo väčšej vzdialenosti od miesta zákroku. Pes pri týchto cvikoch musí v rôznych situáciách prejsť svoju schopnosť a unikajúceho, či útočiacieho figuranta pevným záchytným zastaviť. Okrem tejto schopnosti je na rôznych stupňoch skúšok testovaný aj jeho postreh, rýchlosť, razancia, bojovnosť, odvaha, kvalita záchytného ale aj odolnosť voči úderu. Následne na tieto cviky naväzujú aj cviky ovládateľnosti. Tieto cviky sú podľa jednotlivých stupňov sťažované vzdialenosťou a situáciami vzniknutými pri strete figuranta a psa. Podľa týchto situácií delíme túto činnosť na:

- a) **Zadržanie od psa utekajúceho figuranta (hladké zadržanie).** Cieľom cviku je, aby pes unikajúceho figuranta čo najrýchlejšie a najpriamočiarejšie dobehol a záchytným do ochranného rukáva mu zamedzil v ďalšom úniku.

Prevedenie: Psovod so psom stojí v základnom postoji na mieste určenom rozhodcom. Psovod môže mať psa pripútaného na vodidle, môže ho držať za obojok, alebo môže byť na voľno. Figurant sa nachádza na voľnom priestranstve, alebo je v úkryte.

Na povel rozhodcu figurant bez dráždenia, len s krátkym upozornením na seba krokom odchádza od psa (alebo vyjde z úkrytu a odchádza) v predpísanej vzdialenosti. Psovod vyzve figuranta aby ostal stáť, na samotnú výzvu psovoda reaguje figurant útek. Psovod s povelom na zadržanie vypúšťa psa a sám ho okamžite nasleduje do miesta stretnutia. Keď pes figuranta dobehne, musí okamžite previesť zákrok. Keď sa psovod dostaví do vzdialenosti 3 – 5 m od miesta boja, rozhodca dáva povel k ukončeniu boja, figurant prestáva klásť odpor. Pes na povel psovoda musí figuranta pustiť a ďalej ho pozorne strážiť. Povel na pustenie spojený s menom psa je povolený. Psovod sa na pokyn rozhodcu postaví krok za psa a povelom ho odvolá k nohe.

Pripomienky k prevedeniu cviku: Figurant nesmie psa dráždiť hlasom a ani iným spôsobom ho upozorňovať na svoju osobu. Pokiaľ sú súčasťou tohto cviku údery, musí ich figurant psovi zasadiť v súlade s článkom 43, bod 14.

Hodnotenie:

Nesplnenie cviku: pes figuranta nezadrží, pes sa po zadržaní v boji, alebo údermi nechá odohnať, resp. po zákroku opustí figuranta do vzdialenosti väčšej ako 5 m.

Hrubé chyby: slabý záujem, odtrhnutie sa pri záhryze, málo razantný zákrok, opúšťa figuranta do vzdialenosti 5 m, slabá bojovnosť, pasivita, ap.

Drobné chyby: horšia orientácia na pomocníka, obzeranie sa za psovodom, reakcia na prítomnosť psovoda, pomocné povely, ap.

Skúška ZM, SVV1,2.

b) Zadržanie s protiútokom.

Cieľom cviku je, aby pes spočiatku utekajúceho a neskôr útočiaceho figuranta záhryzom do rukáva

zneškodnil a znemožnil mu ďalšiu činnosť. Toto zadržanie je zároveň spojené s odolnosťou psa.

Prevedenie: Psovod so psom stoja v základnom postoji. Psovod môže psa pridržovať za obojok. V predpísanej vzdialenosti z úkrytu vystúpi figurant a ide naprieč vymedzeným priestorom. Po prejdení 30 krokov ho psovod vyzve k zastaveniu. Na výzvu reaguje figurant bez akéhokoľvek prejavu útekom smerom od psa. Psovod vysíela psa k zadržaniu a sám ostáva pokojne stáť na mieste. Keď pes prekoná približne polovicu vzdialenosti, figurant sa na povel rozhodcu otočí a prevedie rázny protiútok na psa. Na odstrašenie psa používa výstražné mávanie palicou a krik. Pes má bez zaváhania ráznym záhryzom znemožniť ďalší útok figuranta. Figurant na povel rozhodcu prestane klásť odpor a rozhodca vydáva povel psovodovi na pustenie. Keď pes pomocníka pustí psovod pokojným krokom príde k psovi, postaví sa krok za neho a na ďalší pokyn rozhodcu odvolá psa k nohe. Zaujatím základného postoji sa hodnotenie cviku končí.

Pripomienky k prevedeniu cviku: Pri vystúpení figuranta tento nesmie na seba upozorňovať psa hlasom a ani iným spôsobom. Nie je prípustné, aby počas prebiehajúceho cviku zadržania, sa figurant nachádzal mimo zorného uhla psa. Predpísané údery musí figurant zasadiť v súlade s článkom 43. bod 14.

Hodnotenie: ako pri cviku hladké zadržanie.
Skúška SVV 3, SPO.

2. **Samostatná činnosť na skúškach psov malých plemien.**

Cieľom cviku je, aby pes aktívnym odporom zabránil cudzej osobe odviazať ho a odviesť.

Prevedenie: Psovod priviaže psa krátkym vodidlom ku kolíku a sám odíde do úkrytu. Keď sa psovod ukryje, okolo psa prejdú niekoľkokrát vo vzdialenosti 3 – 5 m tri osoby, ktoré svojim správaním psa nijako nedráždia.

Potom na pokyn rozhodcu jedna z osôb podíde k psovi s úmyslom odviazať ho a odviesť. Pes musí figurantovi znemožniť akúkoľvek manipuláciu s vodidlom a obojkom.

Pripomienky k prevedeniu cviku: Pes pri tomto cviku nemá košík. Aktívny odpor psa sa pokladá za dostatočný prejav.

Hodnotenie:

Nesplnený cvik: pes bez odporu strpí manipuláciu s vodidlom a nechá sa odviesť, pes prejavuje pasívnu reakciu, psovod akýmkoľvek spôsobom ovplyvňuje psa z úkrytu.

Hrubé chyby: pes je neistý, ale aktívne sa bráni, pes bezdôvodne útočí.

Drobné chyby: malé odlišnosti v správaní sa psa.

Článok 48. Odolnosť psa

1. Odolnosť psa.

Cieľom cviku je preveriť tvrdosť psa pri stretnutí s figurantom, keď na psa pôsobí hrozba úderu, alebo údery samostatné. Tento cvik sa prevádza samostatne (ZM, SVV1,2), alebo v náväznosti na samostatnú činnosť psa (SVV3, SPO).

Prevedenie: Samostatný cvik naväzuje bezprostredne na cvik hladké zadržanie. Psovod drží psa za obojok. Od nich odbieha figurant ktorý sa na pokyn rozhodcu v predpísanej vzdialenosti otočí, vydráždi psa a zaútočí na neho palicou. V okamihu útoku púšťa psovod vodidlo a necháva psa

samostatne zakročiť. Pes musí bez ohľadu na správanie sa figuranta previesť zákrok. Psovod po vypustení psa vybieha bezprostredne za ním. Po ukončení cviku psovod psa odvoláva k nohe.

Pripomienky k prevedeniu cviku: Figurant na preverenie reakcie psa uplatňuje aj svoj hlasový fond pred samotným zákrokom. Celá činnosť figuranta je riadená rozhodcom. Náznaky a údery samotné zasadzujú psovod v zmysle článku 43. bod 14. V prípade, že pes pred, alebo po údere zlyhá, figurant musí uplatňovať naďalej nátlak na psa, až kým rozhodca na základe jednoznačnej reakcie psa činnosť figuranta nezastaví. Pri tomto cviku sa púšťanie psa nehodnotí (ZM, SVV 1,2).

Hodnotenie:

Nesplnenie cviku: pes sa nechá od zákroku odradiť, pes zákrok prevedie, ale počas boja zlyhá.

Hrubé chyby: pes výrazne na dianie reaguje, ale v boji vytrvá

Drobné chyby: malé negatívne reakcie v správaní sa psa.

Článok 49. Ovládateľnosť psa

1. Ovládateľnosť (púšťanie) psa po zákroku.

Cieľom cviku je, aby pes bol aj v takej záťažovej situácii, ako sú cviky obrany, ovládateľný a figuranta na povel, či samostatne púšťal.

Prevedenie: cvik vždy naväzuje na zákrok psa. Keď figurant na povel rozhodcu prestane klásť odpor, prípadne je psovod priamo vyzvaný rozhodcom, dáva psovi povel k pusteniu. Pes má na jeden povel pomocníka pustiť a až do ďalšieho povelu ho pozorne strážiť.

Pripomienky k prevedeniu cviku: Cvik je vždy hodnotený bodmi, ktoré tvoria súčasť bodového

ohodnotenia príslušného cviku. V prípade, že pes na prvý povel nepustí, rozhodca umožní psovodovi dať vo vhodnom intervale ešte dva ďalšie povelý na pustenie. Ak pes ani na tretí povel nepustí, nemôže mu byť priznaná žiadna bodová hodnota prislúchajúca za púšťanie. Body za prvú časť cviku sa priznávajú. Toto však platí len pre skúšky ZM a SVV1. Pokiaľ pes nepustí ani na tretí povel, alebo je nutný fyzický kontakt psovoda pri cvikoch, kde je púšťanie ich súčasťou, je celý cvik anulovaný. Toto platí pre skúšky SVV2 (výnimkou je cvik odolnosť) a všetky cviky SVV3 a SPO. Pri cviku púšťanie nie je povolené osloviť psa menom.

Hodnotenie:

Nesplnenie cviku: pes nepúšťa ani na tretí povel, psovod ovplyvní svojim konaním psa k pusteniu tam, kde to skúšobný poriadok nepovoľuje. Psovod osloví psa menom.

Hrubé chyby: pes nepúšťa na druhý povel, pes po pustení opakovane hryzie.

Drobné chyby: pes nepúšťa na prvý povel, kontakt na pomocníka po pustení, ap.

Oddiel IV. Špeciálne cviky

Článok 50. Stráženie predmetu psovoda.

1. Stráženie predmetu psovoda.

Cieľom cviku je, aby pes jemu zverený predmet v neprítomnosti psovoda uchránil pred odňatím cudzou osobou.

Prevedenie: Na určenom mieste odloží psovod psa, položí pred neho svoj predmet a odíde do úkrytu vzdialeného 25 krokov za psom. Vo vzdialenosti 3 – 5 metrov prejdú nevšímavo tri osoby. Pes nemá na ne reagovať. Potom sa jedna z osôb vracia a zo

vzdialenosti 3 m sa snaží psa od predmetu odlákať. Pes musí prejavíť svoju ostražitosť. Po chvíli sa figurant snaží predmet psovi odňať, resp. ho odkopnúť. Tu musí pes zareagovať útokom. Útok musí prestať v okamihu, keď figurant prestane o predmet javiť záujem. Pes sa musí k predmetu vrátiť a zotrvať pri ňom až do príchodu psovoda. Psovod opustí úkryt na pokyn rozhodcu a vráti sa k psovi.

Pripomienky k prevedeniu cviku: Pes má počas cviku ochranný košík. Ako predmet sa nesmie použiť súčasť výstroja, či hračka psa. Pokiaľ pes zmení počas cviku polohu, nehodnotíme to ako chybné.

Hodnotenie cviku:

Nesplnenie cviku: pes si nechá predmet odňať, alebo sa od neho nechá odlákať, pes opustí miesto stráženia a odíde, pes vo všetkých 3 častiach skúšky reaguje agresívne, psovod z úkrytu ovplyvní činnosť psa.

Hrubé chyby: agresívna reakcia v prvej časti cviku, pes po pokuse o odňatie predmetu neprestáva útočiť, akákoľvek činnosť psa, ktorá ohrozuje splnenie daného cviku.

Drobné chyby: malé zmeny správania a drobné nepresnosti.

Oddiel V. Jednotné povely

Článok 51. Nástup psovoda a hlásenie.

1. Nástup. Pred začiatkom každej kynologickej akcie necháva vedúci akcie nastúpiť všetkých psovodov so psami, kde sa prevedie inštrukcia k samotnej akcii.
2. Hlásenie psovoda. Psovod sa pred každou disciplínou a spravidla aj po jej ukončení hlási

rozhodcovi. Psovod sa predstaví menom a priezviskom, predstaví svojho psa menom a názvom chovnej stanice a ďalej uvedie, že je pripravený k preskúšaniu danej disciplíny. Počas hlásenia pes sedí pripútaný pri jeho ľavej nohe a psovod má zložené vodidlo v ľavej ruke.

3. Rozhodca preberá hlásenie a ďalej psovodovi počas disciplín zrozumiteľne velí, resp. čo od psovoda požaduje k splneniu výkonov.

Článok 52. Povelová technika pre činnosť psa.

1. Povelý pre jednotlivé cviky a ich časti určuje skúšobný poriadok a psovod je povinný ich používať.
2. Iné povelý je možné používať výnimočne a len so súhlasom rozhodcu. Rozhodca musí byť o nich vopred upovedomený.
3. Povelý vydáva psovod spravidla na pokyn rozhodcu.
4. Opakovanie povelov s výnimkou, kde to SP povoľuje znehodnocuje, alebo dokonca anuluje celý cvik.
5. Pod pojmom opakovanie povelu sa rozumejú aj rôzne úkroky, posunky, zotrvanie psovoda v polohe posunkového povelu, či iné pôsobenie na psa ktoré nie je uvedené v SP.
6. Počas cviku, tam kde to SP výlučne nepovoľuje, sa pokladá aj chválenie psa počas cviku. Psa je možné chváliť len po ukončení cviku. Odmeňovať psa potravou počas preskúšania je neprípustné.
7. Oslovenie psa menom, pokiaľ je spojené s príslušným povelom je dovolené tak, ako to pri jednotlivých cvikoch uvádza SP.
8. Povelý pre činnosť psa delíme na zvukové (Z) a posunkové (P). Ak sú pri cviku povolené oba druhy povelov, je možné ich dávať súčasne.
9. Posunkové povelý sú podmienené podnety, ktoré sa používajú pri vytváraní potrebnej reakcie psa, alebo

- v takých situáciách, kde by použitie zvukového povelu narušilo, alebo znemožnilo použitie psa.
10. Pri cvikoch, kde je pes ovládaný výlučne posunkovými povelmi, musí ich rozhodca psovodovi vydávať tiež posunkovými povelmi, a to mimo zorného uhla psa.

Článok 53. Poveľ pre činnosť psa.

1. Podľa zásad o rozdielnosti používanej povelovej techniky pre jednotlivé cviky, sa ďalej uvádzajú povel s rozlíšením na:
 - a) povel zvukový
 - b) povel posunkový, pokiaľ pes vykonáva cvik pri nohe psovoda
 - c) povel posunkový, pokiaľ sa pes nachádza vo vzdialenosti pred psovodom.
2. Stopa
 - a) Hľadaj! Stopa!
 - b) ukázanie rukou do priestoru nášľapu s naklonením trupu dopredu
3. Rozlišovanie a vyhľadávanie predmetov
 - a) Prines!
 - b) ukázanie rukou do smeru priestoru s naklonením trupu
4. Označovanie predmetov:
 - a) Reví!, Označ!
5. Ovládateľnosť na vodidle
 - a) K nohe!
 - b) Malý úder ľavou rukou na ľavé stehno
6. Ovládateľnosť bez vodidla
 - a) K nohe!
7. Privolanie psa s pripojením, alebo prisadnutím psa
 - a) K nohe!
 - b) malý úder ľavou rukou na ľavé stehno

- c) upažiť a pripažiť dlaňou smerom k psovi
- 8. Privolanie psa so sadnutím psa pred psovoda
 - a) Ku mne!
- 9. Zaujatie polohy Ľahni
 - a) Ľahni!
 - b) mávnuť ľavou rukou nad hlavou a trupom psa spredu dozadu
 - c) vzpažiť pravú ruku a pripažiť ju spredu
- 10. Zaujatie polohy Vstaň
 - a) Vstaň!
 - b) mierne pokrčenie a vystretie sa v kolenách
 - c) zdvihnúť do výšky pása polo ohnutú pravú ruku dlaňou nahor a pripažiť
- 11. Zaujatie polohy Sadni
 - a) Sadni!
 - b) ľahký úder ľavou rukou na ľavé stehno
 - c) predpažiť pravú ruku do výšky oka dlaňou vpred a pripažiť
- 12. Ponechanie psa na mieste za pohybu psovoda do polohy Ľahni
 - a) Ľahni!
 - b) mávnuť ľavou rukou nad hlavou a trupom psa spredu dozadu
- 13. Ponechanie psa na mieste za pohybu do polohy Stoj
 - a) Stoj!
 - b) Ponechanie psa za pohybu do polohy Sadni
 - c) Sadni!
- 14. Aport voľný
 - a) Aport! Pust'!
 - b) Ukázať pravou rukou smerom k predmetu s naklonením trupu
- 15. Aport skokom a šplhom
 - a) Vpred! Aport! Pust'!
- 16. Skok vysoký
 - a) Vpred! Späť!

17. Kladina nízka
- a) Vpred! K nohe!
 - b) ľahký úder ľavou rukou na ľavé stehno (pri priradení sa po absolvovaní kladiny)
18. Kladina vysoká
- a) Vpred! K nohe!
19. Kladina vysoká obojsmerne
- a) Vpred! Späť! K nohe!
20. Štekание psa na povel
- a) Štekaj!
 - b) pravú ruku ohnúť a vztýčeným ukazovákom vo výške očí trikrát kmitnúť proti psovi v intervaloch jednej sekundy, pripažiť.
 - c) dtto
21. Plazenie
- a) Plaz!
 - b) kmitanie pravou rukou napravo a naľavo vo výške bokov
22. Vysielanie psa vpred
- a) Vpred!
 - b) pravou rukou ukázať do smeru s naklonením trupu, pripažiť
23. Ponechanie psa na mieste dlhodobé
- a) Zostaň!
 - b) Položenie ľavej ruky spredu na nos psa
24. Prieskum terénu
- a) Reví! Späť!
 - b) ukázanie pravou, alebo ľavou rukou do smeru prehliadaného terénu, pripažiť
25. Stráženie pomocníka, pomocníkov, predmetu, samostatnosť psa
- a) Stráž!
26. Zákrok psa
- a) Drž!
 - b) ukázanie do smeru zákroku

27. Pustenie po zákroku
a) Pust'!
28. Pochvala psa
a) Dobrý!
b) pohladkanie, potľapkanie
29. Prerušenie nežiaducej činnosti
a) Fuj!
b) trhnutie vodidlom
30. Voľný pohyb psa
a) Voľno!
b) Ukázanie rukou do smeru s naklonením trupu, pripaženie.

Nákresy – obrazová časť

Sem priložiť obrazovú prílohu s náčrtmi a vysvetlivkami zo ZBORNÍKA „99“ str. 42 – 49. Pod obrázkom č. 1 vymeniť text za nasledovný:

Pomocníci so psovodom (alebo len pomocníci – SMP2) prichádzajú na miesto polozenia predmetov spoločne. Predmety ukladajú na určenú vzdialenosť do jedného radu pred dosku, ktorá je 20 cm vysoká a 2 m dlhá. Pes pri tomto cviku nemá predmety vyhľadávať, ale rozlišovať. Cvičebný priestor musí byť orientovaný tak, aby vietor fúkal smerom od psa k predmetom a nie naopak.

Z Prílohy odstrániť obrázok č. 11.

Časť III. Rozsah skúšok

Oddiel I. Skúšky všestranného výcviku

A. Skúška Základného minima

Článok 54. Kritériá skúšky ZM

1. Vek psa v deň konania skúšok je najmenej 12 mesiacov.
2. Účasť na skúške nie je podmienená splnením iného druhu, ani stupňa skúšok.
3. Na skúškach sa môže zúčastniť každý pes ak spĺňa podmienky článku č.3.
4. Úspešne vykonaná je skúška vtedy, ak pes v každej jej časti získa minimálne 70% dosiahnuteľných bodov.
5. Známkový výber: 145-150 výborne, 135-144 veľmi dobre, 120-134 dobre, 105-119 uspokojivo, 0-104 nedostatočne.
6. Povelovú techniku uvádza SP skratkou pri každom cviku Z = zvukový povel, P = posunkový povel. Tam, kde sú uvedené oba povel, je možné použiť ľubovoľný z nich, alebo obidva súčasne.
7. Výstroj psa je potrebná v rozsahu článku č. 8.

Článok 55. Náplň skúšky ZM, dosiahnuteľné body

1. *Stopa*: Stopa vlastná, 200 krokov dlhá, 15 minút stará, raz zalomená do 90° uhla, predmet stopu ukončuje. Časový limit povolený na vypracovanie je 10 minút **Z 50 (35)**
2. *Poslušnosť*:
 - a) Privolanie psa (ľubovoľný z dvoch spôsobov)
ZP 10
 - b) Ovládateľnosť psa na vodidle
ZP 10

- c) Aport voľný (predmet psovoda)
ZP 10
- d) Odloženie psa (vzdialenosť 20 krokov, psovod otočený k psovi)
ZP 10
- e) Pokoj psa pri streľbe
10

Poslušnosť spolu:

50 (35)

3. Obrana

- a) Prieskum terénu (30x50 m, bez časového limitu)
ZP 10
- b) Označenie pomocníka
10
- c) Ochrana psovoda
ZP 10
- d) Zadržanie pomocníka (hladké, vzdialenosť 30 krokov)
ZP 10
- e) Odvaha psa (naznačenie úderov,)
10

Obrana spolu

50 (35)

- 4. Celkom (stopa + poslušnosť + obrana)

150 (105)

Článok 56. Pripomienky k vykonaniu skúšky ZM

1. Pokiaľ sa v tomto predpise neuvádza inak, platia pokyny pre vykonanie cvikov z časti II. Metodika a popis vykonávania cvikov.
2. Pod ľubovoľným spôsobom privolania sa rozumie spôsob privolania psa, tak ako ho uvádza článok 37. Ak si však psovod zvolí privolanie podľa bodu 6 tohto článku (do sedu pred psovoda), neplatí použitie posunkového povelu. Psovod spôsob privolania oznámi rozhodcovi pri hlásení.

3. Ak sa na prieskum terénu používajú umelé úkryty, pes sa vysielá jeden krát vpravo a jedenkrát vľavo (alebo opačne).
4. Pri prieskume nemusí byť terén bezpodmienečne neprehľadný. Pre hodnotenie rozhoduje záujem a ovládateľnosť psa.
5. Po vyslaní na prieskum do jedného smeru, psovod navedie psa podľa pokynov rozhodcu k miestu, kde je v úkryte figurant.
6. Hneď ako pes zistí miesto s figurantom, ostáva psovod stáť, ale psa môže povelmi povzbudzovať k označeniu figuranta.
7. Po ukončení tohto cviku psovod pripúta psa na vodidlo a odvedie ho. Sled obrany sa prerušuje a pokiaľ nastupujú ďalší účastníci, vykonávajú cviky a., a b., pokiaľ nie, medzi nasledujúce cviky je potrebné vložiť prestávku.
8. Cvik c., sa prevádza nasledovne: pred psovodom so psom stojí vo vzdialenosti približne 3 - 5 m od figuranta, ktorý na povel rozhodcu vydráždi psa a zaútočí na psovoda. V okamihu útoku psovod púšťa vodidlo a pes odpovedá na útok zákrokom. V prípade, že psovod vodidlo nepustí, pokladá sa to za hrubú chybu.
9. Po zákroku psa figurant s ním ešte krátku chvíľu bojuje a pritom naznačuje údery palicou – v tejto fáze cviku hodnotíme súčasne cvik e., - odvahu psa.
10. Na pokyn rozhodcu prestane figurant klásť odpor a ostáva stáť. Psovod psa odvolá, uchopí vodidlo a ostáva stáť.
11. Figurant odbieha od psovoda a psa a keď je medzi figurantom a dvojicou rozdiel 20 krokov, psovod odopína psa z vodidla a na pokyn rozhodcu ho vysielá na zákrok a sám hneď beží za psom.

12. Po dobehnutí figuranta musí pes ihneď vykonať zákrok. Na pokyn rozhodcu figurant prestáva klásť odpor vtedy, keď psovod dobieha na miesto stretu.
13. Na pokyn rozhodcu psovod psa odvolá, prípadne na vodidlo a rozhodcovi sa z obrany odhlási.
14. Psovod môže povzbudzovať pred i počas zákroku psa. Povel na pustenie je povolený.

B. Skúška všestranného výcviku prvého stupňa (SVV1)

Článok 57. Kritériá skúšky SVV1

1. Vek psa v deň konania skúšok je najmenej 14 mesiacov.
2. Účasť na tejto skúške nie je podmienená úspešným vykonaním akejkoľvek skúšky.
3. Na skúškach sa môže zúčastniť každý pes, pokiaľ spĺňa podmienky článku č. 3.
4. Pre úspešné splnenie skúšky je potrebné v každej jej časti dosiahnuť najmenej 70% dosiahnuteľných bodov.
5. Znamky: 290-300 výborne, 270-289 veľmi dobre, 240-269 dobre, 210-239 uspokojivo, 0-209 nedostatočne.
6. Povelovú techniku uvádza SP pri každom cviku skratkou. Z = zvukový, P = posunkový povel. Ak SP uvádza oba povel, je možné použiť ktorýkoľvek z nich, alebo oba súčasne.
7. Výstroj psa je potrebná v rozsahu článku č. 8.

Článok 58. Náplň skúšky SVV1, dosiahnuté body

1. *Stopa*. Stopa vlastná, dlhá 400 krokov, 30 minút stará, dvakrát lomená v 90° uhle, jeden predmet položený v priebehu stopy, druhý predmet stopu ukončuje. Časový limit na vypracovanie stopy je 10 minút.

ZP 100 (70)

2. *Poslušnosť*.

- a) Privolanie psa za pochodu k nohe

ZP 10

- b) Ovládateľnosť psa na vodidle

ZP 10

- c) Sadni, ľahni, vstaň na vodidle pri nohe psovoda)

ZP 10

- d) Odloženie psa za pochodu do polohy v ľahu

ZP 10

- e) Aport voľný (činka psovoda)

ZP 10

- f) Skok vysoký (prekážka vysoká 100 cm)

ZP 10

- g) Kladina nízka jedným smerom

ZP 10

- h) Štekanie psa (pes sedí na vodidle pri nohe psovoda)

ZP 10

- i) Odloženie psa (psovod vo vzdialenosti 30 krokov, otočený čelom k psovi)

- j) Pokoj psa pri streľbe

10

Poslušnosť spolu

100 (70)

3. *Obrana*.

- a) Odhalenie páchatelia

20

- prieskum terénu (40x50m, čas 10 minút)

ZP 10

- vyštekание pomocníka	10	
b) zaistenie páchatel'a		20
- prehliadka páchatel'a	ZP 10	
- výsluch páchatel'a		ZP 10
c) ochrana psovoda	20	
- napadnutie psovoda pri stretnutí	ZP 15	
- ovládateľnosť (pustenie)	Z 5	
d) samostatná činnosť psa	20	
- (hladké zadržanie 70 krokov)	ZP 15	
- ovládateľnosť (púšťanie)	Z 5	
e) odolnosť psa (útok na psa, úder po záhryze, vzdialenosť 30 krokov)		ZP 20
Obrana spolu	100 (70)	
4. Celkom (Stopa + poslušnosť + obrana)	300 (210)	

Článok 59. Pripomienky k vykonaniu skúšky SVV1

1. Pokiaľ sa v tomto predpise neuvádza inak, platia pokyny pre vykonanie cvikov z časti II. Metodika a popis vykonania cvikov.
2. Pokiaľ sa na prieskum terénu použijú umelé úkryty, použijú sa dva vpravo, a dva vľavo, alebo opačne.
3. Po ukončení cviku b. na obrane sa sled cvikov prerušuje. Pokiaľ sa na skúškach zúčastnia ďalšie

psy, absolvujú všetci cviky a a b. Ak nastúpi jeden psovod, vkladá sa medzi ďalšie cviky krátka prestávka.

4. Cvik c., sa tak isto u všetkých účastníkov skúša samostatne. Psovod so psom na vodidle idú určeným smerom. Oproti nim postupuje figurant, ktorý svojim správaním nedráždi psa. Keď je figurant vo vzdialenosti asi 3 – 5 m, psovod ho zastaví a spolu s priateľsky začnú rozprávať. Po čase sa rozhovor mení na hádku a figurant napáda psovoda. V okamihu útoku psovod púšťa vodidlo a ponechá psovi voľnosť k zákroku. Na pokyn rozhodcu po krátkom boji ostáva figurant stáť a psovod psa povelom odvolá. Psovod psa odvolá, chytí vodidlo a odchádza do vopred určeného priestoru.
5. V prípade, že sa pri stretnutí pes chová agresívne, stretnutie sa musí zopakovať toľkokrát, pokiaľ sa pes neukľudní.
6. Pokiaľ psovod pri napadnutí nepustí vodidlo, pokladá sa to za hrubú chybu.
7. Povel na pustenie je povolený.
8. Cviky d. a e. naväzujú na seba. Figurant vyjde z úkrytu a odchádza smerom od psa. Psovod na pokyn rozhodcu vypúšťa psa a hneď beží za ním. Po ukončení cviku d. psovod drží psa a figurant od neho odbieha. Keď je figurant od psa 30 krokov, otočí sa a zaútočí na psa. Pes má ihneď vykonať zákrok. Figurant bezprostredne po záhryze dáva psovi jeden, primerane silný úder a ďalej počas boja psovi už len hrozí. Na pokyn rozhodcu prestáva figurant klásť odpor, psovod psa odvolá, pripne na vodidlo a rozhodcovi sa z obrany odhlási. Pri tomto cviku sa pustenie nevyžaduje.

C. Skúška výcviku všestranného psa druhého stupňa (SVV2)

Článok 60. Kritériá skúšky SVV2

1. Vek psa v deň konania skúšok najmenej 16 mesiacov.
2. Účasť psa na týchto skúškach je podmienená úspešným splnením skúšky SVV1.
3. Na skúškach sa môže zúčastniť akýkoľvek pes spĺňajúci podmienky článku 3.
4. Pre úspešné splnenie skúšky je potrebné dosiahnuť v každej jej časti najmenej 70% z dosiahnuteľných bodov.
5. Znamky: 290 – 300 výborne, 270 – 289 veľmi dobre, 240 – 269 dobre, 210 – 239 uspokojivo, 0 – 209 nedostatočne.
6. Povelovú techniku uvádza SP pri každom cviku skratkou Z = zvukový, P = posunkový povel. Tam kde sú uvedené oba povel, môže psovod použiť ktorýkoľvek z nich, alebo obidva súčasne.
7. Výstroj psa je potrebná v rozsahu článku č. 8.

Článok 61. Náplň skúšky SVV2, dosiahnuteľné body

1. Stopa. Stopa cudzia, dlhá 650 krokov, 60 minút stará, položená cez poľnú cestu (používaný chodník), dvakrát lomená v 90° uhle, jeden predmet položený v priebehu stopy, druhý predmet stopu ukončuje. Časový limit na vypracovanie stopy je 15 minút.

ZP 100 (70)

2. Poslušnosť.

- a) privolanie psa (pes si sadá pred psovoda)
Z 10
- b) ovládateľnosť psa bez vodidla
Z 10
- c) sadni, ľahni, vstaň, (pes na voľno, jeden krok pred psovodom)
Z 10
- d) za pochodu odloženie do polohy v stojí
Z 10
- e) aport skokom (prekážka 100 cm, činka usporiadateľa 1 kg)
Z 10
- f) kladina vysoká (jedným smerom)
Z 10
- g) štekание (pes stojí jeden krok pred psovodom)
Z 10
- h) plazenie psa so psovodom (10 m)
Z 10
- i) odloženie psa (psovod vo vzdialenosti 70 krokov, otočený chrbtom)
Z 10
- j) pokoj psa pri streľbe
10

Poslušnosť spolu

100 (70)

2. Obrana.

- a) odhalenie páchatel'a
20
- prieskum terénu (60 x 100 m, čas 10 minút)
ZP 10
- vyštekание páchatel'a
10
- b) zaistenie páchatel'a
20
- prehliadka a výsluch páchatel'a
ZP 10

- sprevádzanie páchatel'a (20 m)
10
- c) ochrana psovoda
20
 - napadnutie psovoda pri prehliadke
ZP 15
 - ovládateľnosť (púšťanie)
Z 5
- d) samostatná činnosť psa
20
 - zadržanie pomocníka (hladké zadržanie 130 krokov)
ZP 15
 - ovládateľnosť
5
- e) odolnosť psa (útok na psa, dva údery po záhryze, vzdialenosť 40 krokov)
20
- Obrana spolu
100 (70)
- 3. Celkom (stopa + poslušnosť + obrana)
300 (210)

Článok 62. Pripomienky k vykonaniu skúšky SVV2

1. Pokiaľ sa v tomto predpise neuvádza inak, platia pokyny pre vykonanie cvikov z časti II. Metodika a popis vykonania cvikov.
2. Pokiaľ sa na prieskum terénu použijú umelé úkryty, použijú sa tri vpravo a tri vľavo, alebo opačne.
3. Po cvikoch obrany a – c. je potrebné prerušiť sled obrany. Ak sú na skúšku prihlásené ďalšie psy, absolvujú uvedené cviky aj ony. Ak je len jeden pes, je potrebné medzi ďalšou časťou skúšky urobiť prestávku.
4. Pri cviku ovládateľnosť je povolený povel na pustenie.

5. Cvik d. a e na seba naväzujú. Po ukončení cviku d. psovod pridrží psa a figurant od neho odbieha. Keď je vo vzdialenosti 40 krokov, otočí sa bez vydrážďovania podnikne na psa útok. V tom okamihu psovod psa uvoľní. Figurant tesne po záhryze psa udrie a potom počas boja ešte raz. Pes na údery nesmie reagovať. Na pokyn rozhodcu figurant prestane klásť odpor, psovod psa odvolá, pripúta a u obrany sa odhlási.
6. Pustenie sa pri tomto cviku nehodnotí.

D. Skúška výcviku všestranného psa tretieho stupňa (SVV3)

Článok 63. Kritériá skúšky SVV3.

1. Vek psa v deň konania skúšok najmenej 18 mesiacov.
2. Účasť na skúške je podmienená úspešným splnením skúšky SVV2.
3. Na skúškach sa môže zúčastniť akýkoľvek pes spĺňajúci podmienky článku 3.
4. Pre úspešné splnenie skúšky je potrebné dosiahnuť v každej jej časti najmenej 70% dosiahnuteľných bodov.
5. Znamky: 190 – 300 výborne, 270 – 289 veľmi dobre, 240 – 269 dobre, 210 – 239 uspokojivo, 0 – 219 nedostatočne.
6. Povelovú techniku uvádza SP pri každom cviku skratkou : Z = zvukový, P = posunkový povel. Tam, kde sú uvedené oba povel, môže psovod použiť ktorýkoľvek z nich, alebo obidva súčasne.
7. Výstroj psa je potrebná v rozsahu článku 8.

Článok 64. Náplň skúšky SVV3, dosiahnuteľné body

1. *Stopa.* Stopa cudzia, 1300 krokov dlhá, 180 minút stará, vedená cez používanú cestu, dvakrát lomená v 90° uhle. Jeden predmet položený na trase stopy, druhý predmet stopu ukončuje. Časový limit na vypracovanie 25 minút. **ZP 100 (70)**

2. *Poslušnosť*

- a) privolanie psa (pes si sadá k nohe psovoda)
P 10
- b) sadni, ľahni, vstaň (pes voľný, psovod 25 krokov pred psom)
P 10
- c) odloženie psa za pochodu do polohy v sede
Z 10
- d) aport šplhom (výška prekážky 1,8 m, činka usporiadateľa 1 kg)
Z 10
- e) kladina vysoká obojsmerne (psovod na mieste)
Z 10
- f) štekание psa (pes na voľno, 25 krokov pred psovodom)
P 10
- g) vysielanie psa vpred (2 krát, vzdialenosť 50 m) spojené s privolaním
ZP 10
- h) plazenie psa (samostatne k psovodovi, 15 krokov)
P 10
- i) odloženie psa (psovod v úkryte vzdialenom 100 krokov)
Z 10
- j) pokoj psa pri streľbe
10

Poslušnosť spolu

100 (70)

3. *Obrana*

- a) odhalenie páchatel'a

20

- prieskum terénu (60 x 150 m, čas 10 minút)

ZP 10

- vyštekание pomocníka
10
- b) zaistenie páchatel'a
20
 - prehliadka, výsluch, sprevádzanie (40 + 20 krokov)
Z 10
 - stráženie pomocníka (psovod v úkryte, 2 + 1 minúta)
Z 10
- c) ochrana psovoda
20
 - napadnutie psovoda pri sprevádzaní pomocníka
Z 15
 - ovládateľnosť (púšťanie)
Z 5
- f) samostatná činnosť psa
20
 - zadržanie s protiútokom (250 krokov)
ZP 15
 - ovládateľnosť (púšťanie)
Z 5
- g) odolnosť psa (cvik napojený na predchádzajúci, 1 úder tesne po zákroku, 2 ďalšie počas boja
20

Obrana spolu

100 (70)

4. Celkom (stopa + poslušnosť + obrana)

300 (210)

Článok 65. Pripomienky k vykonaniu skúšky SVV3

1. Pokiaľ sa v tomto predpise neuvádza inak, platia pokyny pre vykonanie cvikov z časti II. Metodika a popis vykonania cvikov.
2. Privolanie sa vykonáva z prvého, alebo druhého vyslania, podľa rozhodnutia rozhodcu.

3. Pri cviku vysielanie psa je možné použiť posunkový a zvukový povel, súčasne, pre cvik privolanie je povolený len posunkový povel.
4. Pri cvikoch poslušnosti na posunkové povely, je pred započatím cviku povolené jeden krát osloviť psa menom.
5. Pokiaľ sa na prieskum terénu používajú umelé úkryty, použijú sa tri vpravo, a tri vľavo, alebo opačne.
6. Po uskutočnení cvikov a., - c., sa sled obrany prerušuje. Ak sú na skúške prítomní ďalší psovodi, tieto cviky sa uskutočnia so všetkými. Ak skladá skúšku psovod sám, medzi cviky a. – c., a cviky d. – e., je potrebné vložiť krátku prestávku.
7. Pri cviku púšťanie je povel povolený, s výnimkou cviku stráženia páchatela, kde po zákroku musí byť pustenie figuranta psom samostatné.

E. Skúška psa stopára (SPS)

Článok 66. Kritériá skúšky SPS.

1. Vek psa v deň konania skúšok najmenej 18 mesiacov.
2. Účasť na skúške nie je podmienená splnením iného druhu ani stupňa skúšky.
3. Na skúškach sa môže zúčastniť akýkoľvek pes spĺňajúci kritériá článku 3.
4. Pre úspešné splnenie skúšky je potrebné dosiahnuť v každej jej časti najmenej 70% dosiahnuteľných bodov.
5. Znamky: 190 – 200 výborne, 175 – 189 veľmi dobre, 160 – 174 dobre, 140 – 159 uspokojivo, 0 – 109 nedostatočne.
6. Povelovú techniku uvádza SP pri každom cviku skratkou Z = zvukový, P = posunkový povel. Tam,

kde sú uvedené oba povely, môže psovod použiť ktorýkoľvek z nich, alebo oba súčasne.

7. Výstroj psa je potrebná v rozsahu článku č. 8.

Článok 67. Náplň skúšky SPS, dosiahnuteľné body.

1. Stopa

a) cudzia, 2000 krokov dlhá, 4 hodiny stará, dvakrát lomená v 90° uhle, položená cez používanú cestu. Jeden predmet položený na trase stopy, druhý predmet stopu ukončuje. Časový limit na vypracovanie je 35 minút .

Z 100 (70)

b) cudzia, 650 krokov dlhá, hodinu stará, trikrát zalomená v 90° uhle, raz v 45° uhle, na jednom z 90° lomov je položený pachový kríž bez časového rozlíšenia. Jeden predmet na trase stopy, druhý predmet stopu ukončuje. Časový limit na vypracovanie je 15 minút.

Z 100 (70)

Celkom (Stopa A+ stopa B)

200 (140)

Článok 68. Pripomienky k vykonaniu skúšky SPS

1. Pokiaľ sa v tomto predpise neuvádza inak, platia pokyny pre vykonanie cvikov z časti II. Metodika a popis vykonania cvikov.
2. Obe stopy pre toho istého psa musí položiť rovnaký kladač.

F. Skúška psa obranára (SPO)

Článok 69. Kritériá skúšky SPO

1. Vek psa v deň konania skúšok najmenej 18 mesiacov.

2. Účasť na skúške nie je podmienená splnením iného druhu, alebo stupňa skúšky.
3. Na skúškach sa môže zúčastniť akýkoľvek pes spĺňajúci kritériá článku 3.
4. Pre úspešné splnenie skúšky je potrebné dosiahnuť v každej jej časti najmenej 70% dosiahnuteľných bodov.
5. Znamky: 290 – 300 výborne, 270-289 veľmi dobre, 240 – 269 dobre, 210 - 239 uspokojivo, 0 – 209 nedostatočne.
6. Povelovú techniku uvádza SP pri každom cviku skratkou Z = zvukový, P = posunkový povel. Tam, kde sú uvedené oba povel, môže psovod použiť ktorýkoľvek z nich, alebo obidva súčasne
7. Výstroj psa je potrebná v rozsahu článku 8.

Článok 70. Náplň skúšky SPO, dosiahnuteľné body

1. Poslušnosť

- a) privolanie psa (pes si sadá k nohe psovoda)
P 10
- b) sadni, ľahni vstaň (pes voľný, psovod 25 krokov pred psom)
P 10
- c) odloženie psa za pochodu do polohy v sede
Z 10
- d) aport šplhom (výška prekážky 180 cm, činka usporiadateľa 1 kg)
Z 10
- e) kladina vysoká obojsmerne (psovod na mieste)
Z 10
- f) štekание psa (pes na voľno, psovod 25 krokov pred psom)
P 10
- g) vysielanie psa vpred (dva krát, vzdialenosť 50 m), spojené s privolaním ZP 10
- h) plazenie psa (samostatne k psovodovi, 15 krokov)
P 10

i) odloženie psa (psovod v úkryte 100 krokov)

Z 10

j) pokoj psa pri streľbe

10

Poslušnosť spolu

100 (70)

2. Obrana

a) odhalenie páchatel'ov

40

- prieskum terénu (60 x 120 m, 2 pomocníci, čas 15 minút)

ZP 20

- vyštekánie pomocníkov (2 pomocníci)

20

a) zaistenie páchatel'ov

40

- prehliadky, výsluch, sprevádzanie

Z 20

- stráženie páchatel'ov (psovod v úkryte 3 + 1 minúta)

20

c) ochrana psovoda

40

- prepadnutie pri prehliadke

15

- ovládateľnosť

5

- prepadnutie počas sprevádzania

15

- ovládateľnosť

Z 5

d) samostatná činnosť psa

40

- zadržanie pomocníka (zadržanie s protiútokom, vzdialenosť 250 krokov)

Z 15

- ovládateľnosť

5

- útok druhého pomocníka (zo vzdialenosti 70 krokov)
15
- ovládateľnosť
Z 5
- e) odolnosť
40
- cvik je napojený na protiútoky oboch figurantov, bodovo je rozložený na polovicu. Pri protiútoky obaja figuranti dávajú prvý úder čo možno najskôr po zákroku, ďalšie dva počas samotného boja.
- Obrana spolu
200 (140)
- 3. Celkom (poslušnosť + obrana)
300 (210)

Článok 71. Pripomienky k vykonaniu skúšky SPO

1. Pokiaľ sa v tomto predpise neuvádza inak, platia pokyny pre vykonanie cvikov z časti II. Metodika a popis vykonania cvikov.
2. Pri cvikoch poslušnosti na posunkové povely je možné pred započatím cviku jedenkrát osloviť psa menom.
3. Cvik obrana prebieha za účasti dvoch figurantov.
4. Pri prieskume terénu musí byť vzdialenosť medzi pomocníkmi najmenej 100 m. Ak sa robí prieskum terénu na umelé úkryty, je prvý pomocník v šiestom úkryte a druhý sa nachádza pri spätnom prieskume v prvom úkryte.
5. Nájdenie pomocníkov pri cviku Odhalenie páchatel'ov musí zodpovedať poradiu ich rozmiestnenia. V prípade umelých úkrytov druhý pomocník zaujme miesto v prvom úkryte vo chvíli, keď pes prevádza označovanie prvého pomocníka.
6. Po označení prvého pomocníka prevedie psovod jeho zaistenie. Počas prehliadky napadne pomocník

psovoda. Pes má prepad zlikvidovať, psovod dokončí výsluch a odovzdá po sprevádzaní pomocníka vedúcemu skúšok, ktorý postupoval spolu s rozhodcom za psovodom. Ak je prieskum uskutočnený na umelé úkryty, pomocník s vedúcim skúšok ostáva na pochodovej osi na úrovni 6 úkrytu a nepohybujú sa.

7. Po zaistení druhého pomocníka nasleduje jeho sprevádzanie do miesta stanovišťa prvého pomocníka. Potom sa vedúci skúšok od dvojice odpojí (psovod môže psa pridržať za obojok) a nasleduje sprevádzanie pomocníkov.
8. Počas sprevádzania po 25 krokoch podnikne jeden z pomocníkov na psa útok, pričom druhý pomocník normálnym krokom pokračuje v smere sprevádzania ďalej. Po zlikvidovaní protiútoku, pomocník okamžite prestane klásť odpor a pes musí zadržať vzdalujúceho sa druhého pomocníka. Vzdialenosť oboch zákrokov nesmie byť väčšia ako 25 krokov.
9. Sprevádzanie oboch pomocníkov pokračuje ešte 15 krokov do miesta stráženia.
10. Hlasový prejav môže pomocník použiť len vtedy, keď na psa útočí, nikdy nie vtedy, keď od psa odchádza.
11. Po cviku Zaistenie páchatelov sa sled obrany preruší. Pokiaľ sú na skúškach viac psovodov, postupne absolvujú všetci cviky a. – c. Pokiaľ je psovod len jeden, pred ďalšie cviky je potrebné vložiť krátku prestávku.
12. Pri samostatnom zákroku psovod ostáva stáť na mieste, z ktorého pes vybiehal, a k psovi prichádza až na povel rozhodcu.
13. Počas celej obrany pes vykonáva zákroky samostatne, bez povelu psovoda.
14. Pri pustení je jeden povel povolený bez straty bodu.

Oddiel II. Skúšky malých plemien

A. Skúška základného minima malých plemien (ZMMP)

Článok 72. Kritériá pre skúšku ZMMP

1. Pod pojmom „malé plemeno“ rozumieme jedincov plemien, alebo ich krížence, kde kohútikova výška nepresahuje 40 cm vrátane. Skúšky sa môže zúčastniť len jedinec, ktorý spĺňa túto podmienku.
2. Vek psa v deň konania skúšok musí dosiahnuť najmenej 12 mesiacov.
3. Účasť na skúške nie je podmienená splnením iného druhu, alebo stupňa skúšky.
4. Pre úspešné splnenie skúšky je potrebné získať v každej jej časti najmenej 70% dosiahnuteľných bodov.
5. Znamky: 145 – 150 výborne, 135 - 144 veľmi dobre, 120 – 134 dobre, 105 – 119 uspokojivo, 0 - 104 nedostatočne.
6. Povelovú techniku uvádza SP pri každom cviku skratkou : Z = zvukový, P = posunkový povel. Pokiaľ sú uvedené obidve skratky, môže psovod použiť ktorýkoľvek z povelov, alebo obidva súčasne.
7. Výstroj psa je potrebná v rozsahu článku č. 8.

Článok 73. Náplň skúšky ZMMP, dosiahnuteľné body

1. *Stopa.* Stopa vlastná, 200 krokov dlhá, 15 minút stará, raz zalomená do 90° uhla, predmet stopu ukončuje. Časový limit povolený na vypracovanie je 10 minút. ZP **50 (35)**
2. *Poslušnosť.*
 - a) privolanie psa (ľubovoľný z dvoch spôsobov)
ZP 10
 - b) ovládateľnosť psa na vodidle
ZP 10

- c) aport voľný (predmet psovoda)
ZP 10
- d) odloženie psa (vzdialenosť 20 krokov, psovod otočený k psovi)
ZP 10
- e) pokoj psa pri streľbe
10

Poslušnosť spolu:

50 (35)

3. Špeciálne cviky

- a) rozlišovanie predmetov psovoda

15

- prvý úspešný pokus

ZP 5

- druhý úspešný pokus

ZP 10

- b) vyhľadanie a prinesenie troch odhodených predmetov na voľnom priestranstve (20x30m)

ZP 15

- c) chovanie sa psa voči osobám, ktoré ho neohrozujú

10

- d) vyhľadanie strateného predmetu psovoda

ZP 10

Špeciálne cviky spolu:

50 (35)

4. Celkom (Stopa + poslušnosť + špeciálne cviky)

150 (105)

Článok 74. Pripomienky k vykonaniu skúšky ZMMP

1. Pokiaľ sa v tomto predpise neuvádza inak, platia pokyny pre vykonanie cvikov z časti II. Metodika a popis vykonania cvikov.
2. Pri skúške sa prihliada na to, že sa jedná o malé plemená a podľa toho sa aj upravujú podmienky pre hodnotenie výkonu psa.

3. Vyhľadanie a prinesenie troch odhodených predmetov psovoda formou 3 aportov v menej prehľadnom teréne, podľa popisu cviku v čl. 33.
4. Rozlišovanie predmetov sa vykonáva medzi 2 predmetmi pomocníka na vzdialenosť 10 krokov.
5. Cvik sa vykonáva v dvoch pokusoch. Pri druhom pokuse sa mení umiestnenie predmetu psovoda vzhľadom na predmety pomocníka.
6. Pre správne rozlíšenie platia rozdielne bodové hodnoty pre prvý i pre druhý pokus.
7. Predmety nesmú byť väčšie ako 100 cm².
8. Pred samotným vyslaním na rozlíšenie, musí dať psovod psovi navetrieť iný vlastný predmet. Navetrenie zo samotnej ruky je neprípustné.
9. Pri prinášaní sa nevyžaduje presné predsedanie a odovzdanie predmetu ako pri aportovaní.
10. Chovanie psa k osobám, ktoré ho neohrozujú, sa hodnotí v situácii, keď psovod s upútaným psom prechádza skupinkou najmenej 5 osôb, ktoré si psa nevšímajú.
11. Vyhľadanie strateného predmetu psovoda. Psovod s upútaným psom prejde stanoveným smerom asi 10 krokov, pričom nepozorovane pustí na zem vlastný predmet (peňaženka, kľúčenka, vreckovka, a pod.). v priamej chôdzi pokračuje ešte 20 krokov. Tam sa zastaví, otočí, odopne psa, a vyšle psa povelom k vyhľadaniu a prineseniu predmetu. Sám ostáva stáť na mieste. Presné prevedenie aportovanie sa nepožaduje.

B. Skúška psov malých plemien prvého stupňa

(SMP 1)

Článok 75. Kritériá skúšky SMP 1

1. Vek psa v deň konania skúšok najmenej 14 mesiacov.
2. Účasť na skúške nie je podmienená úspešným splnením žiadneho druhu a stupňa skúšky.
3. Pre úspešné splnenie skúšky je potrebné získať v každej jej časti najmenej 70% dosiahnuteľných bodov.
4. Znamky: 290 – 300 výborne, 270 – 289 veľmi dobre, 240 – 269 dobre, 210 – 239 uspokojivo, 0 – 209 nedostatočne.
5. Povelovú techniku uvádza SP pri každom cviku skratkou : Z = zvukový, P = posunkový povel. Tam, kde sú uvádzané povel obidva, psovod môže použiť ktorýkoľvek z nich, alebo obidva súčasne.
6. Počas cviku stráženie predmetu a samostatná činnosť psa musí mať pes nasadený ochranný náhubok.
7. Výstroj psa potrebná v rozsahu článku č. 8. + predmet na stráženie.

Článok 76. Náplň skúšky SMP1, dosiahnuteľné body.

1. *Stopa.* Stopa vlastná, 400 krokov dlhá, lomená dva krát v 90° uhle, 30 minút stará, prvý predmet na trase stopy, druhý predmet stopu ukončuje. Časový limit na vypracovanie stopy je 10 minút.

ZP 100 (70)

2. *Poslušnosť*

- a) privolanie psa za pochodu k nohe

ZP 10

- b) ovládateľnosť psa na vodidle
ZP 10
- c) sadni, ľahni, vstaň (pes na vodidle, polohy pri nohe psovoda)
ZP 10
- d) odloženie za pochodu do polohy v ľahu
ZP 10
- e) aport voľný (predmet psovoda)
ZP 10
- f) skok vysoký (prekážka 50 cm)
ZP 10
- g) kladina nízka (jedným smerom)
ZP 10
- h) štekание psa (pes sedí pri nohe psovoda)
ZP 10
- i) odloženie (psovod vo vzdialenosti 30 krokov, otočený čelom k psovi)
ZP 10
- j) pokoj psa pri streľbe

10

Poslušnosť spolu

100 (70)

3. *Špeciálne cviky.*

- a) rozlišovanie predmetov psovoda

25

- prvý úspešný pokus

ZP 10

- druhý úspešný pokus

ZP 15

- b) vyhľadavanie predmetov psovoda na voľnom priestranstve (20 x 50 m), tri predmety, čas 6 minút

ZP 30

- c) stráženie predmetu psovoda

ZP 20

- d) samostatná činnosť psa (pokús o odviazanie a odvedenie psa)
ZP 25

Špeciálne práce spolu

100 (70)

4. Celkom (Stopa + poslušnosť + špeciálne práce)

300 (210)

Článok 77. Pripomienky k vykonaniu skúšky SMP 1

1. Pokiaľ sa v tomto predpise neuvádza inak, platia pokyny pre vykonanie cvikov z časti II. Metodika a popis vykonania cvikov.
2. Psovod a pomocníci musia dostať predmety najmenej 1 hodinu pred vykonaním cviku rozlišovanie predmetov.
3. Predmety nesmú byť väčšie ako 100 cm², musia byť z rovnakého materiálu, rovnakej farby a veľkosti.
4. Rozlišovanie predmetov psovoda sa vykonáva medzi 4 predmetmi pomocníkov.
5. Cvik rozlišovanie sa robí dvakrát a je rozdielne bodovo hodnotený. Pri druhom pokuse sa zmení poradie predmetu psovoda medzi predmetmi pomocníkov.
6. Pred samotným vyslaním psa mu psovod dáva navetrieť iný vlastný predmet. Navetrenie zo samotnej ruky je neprípustné.
7. Po vyslaní psa k rozlíšeniu predmetov psovod stojí na východzom stanovišti a psa už nesmie ovplyvňovať.
8. Ako predmet na stráženie môže byť použitý akýkoľvek praktický predmet.

C. Skúška psov malých plemien druhého stupňa (SMP 2)

Článok 78. Kritériá skúšky SMP 2

1. Vek psa v deň konania skúšok je najmenej 16 mesiacov.
2. Účasť na tejto skúške je podmienená úspešným splnením skúšky SMP 1.
3. Pre úspešné splnenie skúšky je potrebné získať v každej jej časti najmenej 70% dosiahnuteľných bodov.
4. Znamky : 290 – 300 výborne, 270 – 289 veľmi dobre, 240 – 269 dobre, 210 – 239 uspokojivo, 0 – 209 nedostatočne.
5. Povelovú techniku uvádza SP pri každom cviku skratkou : Z = zvukový, P = posunkový povel. Tam, kde sú uvádzané povel obidva, môže psovod použiť ktorýkoľvek z nich, alebo obidva súčasne.
6. Počas celej skúšky pes pracuje bez náhubku.
7. Výstroj psa je potrebná v rozsahu článku č. 8.

Článok 79. Náplň skúšky SMP 2, dosiahnuteľné body.

1. *Stopa*. Stopa cudzia, 650 krokov dlhá, hodinu stará, lomená dva krát v 90° uhle, jeden predmet na trase stopy, druhý predmet stopu ukončuje. Časový limit na vypracovanie je 15 minút.

ZP 100 (70)

2. *Poslušnosť*

- a) privolanie psa (pes si sadá pred psovoda)

10

- b) ovládateľnosť psa bez vodidla

Z 10

- c) sadni, ľahni, vstaň (pes na voľno, jeden krok pred psovodom)

Z 10

- d) za pochodu odloženie psa v stojí
Z 10
- e) aport skokom (prekážka 50 cm, činka psovoda)
Z 10
- f) kladina vysoká (jedným smerom)
Z 10
- g) štekane psa (pes stojí krok pred psovodom)
Z 10
- h) plazenie psa so psovodom, 15 krokov
Z 10
- i) odloženie psa (psovod vzdialený od psa 70 krokov,
otočený chrbtom) Z 10
- j) pokoj psa pri streľbe
10

Poslušnosť spolu

100 (70)

3. Špeciálne cviky

- a) rozlišovanie cudzieho predmetu

50

- prvý úspešný pokus

Z 20

- druhý úspešný pokus

Z 30

- b) vyhľadavanie cudzích predmetov (tri predmety
na ploche 20 x 50 m, čas na vypracovanie 6
minút)

Z 30

- c) ochrana psovoda

20

- prepadnutie psovoda

Z 15

- ovládateľnosť psa

Z 5

Špeciálne práce spolu

100 (70)

4. Celkom (Stopa + poslušnosť + špeciálne práce)
300 (210)

Článok 80. Pripomienky k vykonaniu skúšky SMP 2

1. Pokiaľ sa v tomto predpise neuvádza inak, platia pokyny pre vykonanie cvikov z časti II. Metodika a popis vykonania cvikov.
2. Rozlišovanie cudzieho predmetu prebieha medzi štyrmi predmetmi pomocníkov.
3. Pomocníci musia predmety obdržať 1 hodinu pred započatím cviku.
4. Pomocníkom, ktorého predmet má pes rozlíšiť, musí byť osoba, ktorá kladla stopu.
5. Pomocník, ktorého predmet má byť označený, zanecháva vo východnom bode ešte jeden predmet, ktorý musí byť identický s predmetmi určenými na rozlíšenie. Tento predmet slúži psovi na navetranie.
6. Predmety nesmú byť väčšie ako 100 cm², musia byť rovnakej farby, veľkosti, rozmerov a musia byť z rovnakého materiálu.
7. Psovod po vyslaní psa na rozlíšenie a prinesenie predmetu ostáva stáť na východnom stanovisku a už viac nesmie psa ovplyvňovať.
8. Pri rozlíšení, ako aj pri vyhľadaní sa prinesenie vyžaduje ako pri aportovaní.
9. Pri vyhľadaní pes môže predmety aportovať, alebo označovať. Ak pes predmety označuje, musí to byť vždy v rovnakej polohe.
10. Cvik obrana prebieha nasledovne: Psovod s neupútaným psom pri nohe postupujú po určenej trase, v blízkosti ktorej sa už predtým ukryl figurant. Akonáhle psovod so psom príde na vzdialenosť 5 krokov od úkrytu figuranta, tento podnikne na psovoda útok. Pes musí na útok odpovedať zákrokom. Na pokyn rozhodcu ostáva figurant stáť

- a psovod psa odvolá. Na ďalší pokyn rozhodcu psa privolá k nohe, upúta ho na vodidlo a odhlási sa. Na samotný zákrok, ako i pustenie, dáva psovod povel.
11. Pri cvikoch prepad psovoda sa nepoužíva palica, a od psa sa nevyžaduje zákrok do hornej časti paže.
 12. Odporúča sa pomocníkovi použiť pre daný cvik ochranný oblek.

Časť IV. Kritériá pre posudzovanie

skúšok podľa tohto skúšobného poriadku

A. Kritériá – všeobecná časť

Rozhodcom sa nariaďuje presné dodržiavanie skúšobného poriadku a týchto kritérií. Základným motívom hodnotenia musí byť splnenie daného cviku. Táto zásada sa týka aj jednotlivých disciplín. Rozhodca má právo previesť bodovú korektúru hodnotenia disciplíny ako celku, a to v závislosti od kvality jej prevedenia. (Táto možnosť sa doporučuje hlavne pri posudzovaní súťaží). Každý cvik musí byť posúdený z troch základných aspektov:

- a) nesplnenie cviku - cvik hodnotíme nulou. Dochádza k tomu spravidla nesplnením cviku v celom jeho rozsahu (pes cvik nevykoná vôbec), alebo súhrnom viacerých ďalších chýb, nedovolenou pomocou psovoda, nedostatočným precvičením, alebo inými okolnosťami. Cieľ cviku nie je vykonaný v plnom rozsahu tak, ako ho predpisuje tento SP pri popise jednotlivých cvikov.
- b) hrubé chyby - sem radíme chyby, ktoré jednotlivo ohrozujú a znehodnocujú splnenie cviku, ako i menšie chyby, ktoré vo svojom súčte splnenie cviku ohrozia. Vznikajú spravidla z metodických chýb pri nácviku, zo

zlozvykov, alebo nedostatočnými povahovými vlastnosťami. Stratové hodnotenie týchto chýb dosahuje 30 – 50 % z prislúchajúcej bodovej hodnoty pre daný cvik, za každú chybu zvlášť. Pri každom cviku ako takúto chybu posudzujeme pomalé a s nepresnosťami spojené vykonávanie cviku, strach, alebo bojzlivosť ako reakcia na daný povel, ktorá svedčí o zlej metodike, či spôsobe výcviku. Pokiaľ takto reaguje pes povedzme na poslušnosti pri všetkých cvikoch, bodová strata mu nedovolí jednoducho splniť minimálny limit pre úspešné vykonanie skúšky.

- c) drobné chyby - sem radíme chyby, ktoré jednotlivo majú len malý význam, čo sa týka splnenia cviku a vyplývajú najmä z nedostatočnej ovládateľnosti, nesústredenia sa, či oneskorených reakcií, alebo z dôvodov iných drobných nepresností. Ale súhrn týchto malých chýb, prípadne ich kombinácia s hrubými chybami už môžu ohroziť samotné splnenie cviku a podľa toho je potrebné ich aj posudzovať. Stratové hodnotenie týchto chýb dosahuje 10 – 20 % z prislúchajúcej bodovej hodnoty pre daný cvik, za každú chybu zvlášť. Pri každom cviku musíme ako takúto chybu posúdiť neprípustné, alebo chybné povelý ale aj pomoc pohybom psovoda, neznalosť SP pri vykonávaní jednotlivých cvikov, či chválenie psa tam, kde to nie je povolené. Rovnako ako drobnú chybu hodnotíme nedostatočné vystupovanie psovoda (poradový krok, zásady pri obratoch, ap.).

Pozornosti a posúdeniu nesmie ujsť ani činnosť psovoda a psa počas prechodu od jedného cviku k druhému. Chyby a nedostatky musia zaťažovať bodovo tie cviky, na ktoré povahou na uvedené požiadavky nadväzujú.

Súčasne s uvedeným hodnotením je nutné, aby sa zároveň prihliadalo na povahové vlastnosti každého jedinca a s nimi súvisiace pracovné vlohy, ktoré sa prejavujú rôznymi reakciami svedčiacimi okrem iného aj o výcvikovej pripravenosti psa. Nesmie sa zabúdať, že rozhodcovia aj posudzovaním pracovnej výkonnosti ovplyvňujú chov pracovných plemien a sú spoluzodpovední za jeho úroveň. Je potrebné v celkovom hodnotení brať do úvahy typ VNČ, pohlavie, ale i špecifiká jednotlivých plemien. Rovnako sa nesmie zabúdať, že hoci skúšku skladá pes, rozhodujúcou súčasťou je osoba psovoda. Preto v komplexe konečného hodnotenia treba posúdiť aj jeho vplyv na psa a odbornosť. Vzhľadom na to, že pri posudzovaní vzniká mnoho situácií a javov, ktoré nie je možné zachytiť všetky do kritérií a nariadení, predpokladá sa odborná spôsobilosť každého rozhodcu sa s takouto situáciou vysporiadať a zodpovedne ju posúdiť.

B. Kritériá posudzovania skúšky ZM

Pri posudzovaní tejto skúšky má rozhodca brať do úvahy, že sa jedná o skúšku, kde sa v podstate jedná o vyjadrenie predpokladu kvality pracovných vlôh psa a schopnosť výcvikovo postupovať nahor. Je ale potrebné už pri hodnotení tejto skúšky zohľadňovať radosť a ochotu pri plnení cvikov a teda aj metodiku, s akou sa pri výcviku postupovalo. Nakoľko je to skúška, ktorá nie je povinná, náročnosť jej prevedenia a posúdenia psa a psovoda, by mala zodpovedať jej výpovednej hodnote.

Stopa.

Pri vypracovávaní stopy je povolené počas celej doby bez straty bodu povzbudzovanie psa. Pokiaľ psovod vedie psa na stopovacej šnúre kratšej ako 10 m, ale dlhšej ako 5 m, môže mu rozhodca po napomenutí

odobráť na 1. úseku až 3 body a na druhom úseku až 5 bodov. Ak pri označení predmetu psovod použije povel, je to hodnotené ako hrubá chyba so stratou 3 bodov. Pri ďalšom posudzovaní platia kritériá posudzovania ako pri skúškach všestranného výcviku s prihliadnutím na nižšiu náročnosť.

Poslušnosť.

Počas všetkých cvikov poslušnosti je možné bez straty bodu zopakovať 1x povel a chváliť psa.

Hodnotenie cviku privolanie s predsadnutím sa končí predsadnutím psa. (Nehodnotíme následné prisadnutie).

Hodnotenie cviku privolanie psa k nohe za pochodu sa končí hodnotením priradením sa psa k nohe.

Cvik aport. Hodnotíme pri ňom najmä chuť a ochotu. Pokiaľ psovod pridržia psa za obojok, alebo pes za aportom vyrazí, pokladá sa to za drobnú chybu, rovnako ako prehryzovanie aportu, alebo hru s ním. Krivé predsadnutie sa za chybu nepovažuje. Hodnotenie sa končí odobratím aportu.

Obrana.

Pri cviku označenie páchatela môže psovod povzbudzovať psa povelom *štekaj* bez straty bodov. Ak pes pomocníka vyštekáva, je mu udelených 10 bodov, ak pes pomocníka tvrdo napadne a drží, sú mu odobraté 3 body.

Zárok podľa tejto skúšky bodovo hodnotíme nasledovne:

- a) veľmi dobrý, tvrdý a nekompromisný zárok 6 – 8 bodov
- b) dobrý (stredne silný zárok, slabšia razancia) 3 – 5 bodov
- c) uspokojivý zárok (váhavý, reakcia pri boji, ap.) 1–2 body
- d) ovládateľnosť – púšťanie 1 – 2 body

Vzhľadom na to, že sa jedná o skúšku mladých psov, bez straty bodu sú tolerované aj technicky nie plné zákusy.

Ak pes pri ovládateľnosti nepúšťa, hodnotí sa to ako drobná chyba so stratou 1 bodu, ak púšťa len na fyzický zásah, sú mu odobraté 3 body.

C. Kritériá posudzovania stôp.

Pri posudzovaní sa prioritne hodnotí, či bol, a za akých okolností, splnený cvik ako celok. Pes musí prejsť záujem, presnosť, ochotu a príslušný stupeň vycvičenosti. Toto sú základné požiadavky hodnotenia pachových prác. Je potrebné vychádzať predovšetkým zo zadaní článkov 34. a 35. Pokiaľ sa jedná o stopy našľapané samotným psovodom, je potrebné, aby rozhodca bol garantom našľapania stopy tak, ako to predpisuje článok 31. Pokiaľ v tejto činnosti zistí nedostatky, je povinný psovoda vrátiť, poučiť a dať mu našľapať druhú stopu. Za tento priestupok ho ale nepenalizuje. Ak však ani v ďalšom prípade psovod neuposlúchne pokyny rozhodcu, tento ho zo skúšky odvolá. Ak si rozhodca nie je istý dĺžkou stopovacej šnúry, má právo ju premerať a v prípade, že je šnúra krátka, psovod si musí zabezpečiť regulárnu. Ani túto skutočnosť rozhodca nepenalizuje. Pokiaľ už pes vypracúva nášľap, nesmie byť v žiadnom prípade rušený. Rozhodca s kladačom sa nesmú pohybovať za psovodom na trase stopy vo vzdialenosti menšej ako 10 m. Ako chyba hraničiacia s nesplnením cviku je hodnotené akékoľvek odmeňovanie psa potravou v priebehu celej stopy. Vždy ako hrubá chyba, so stratou bodov za príslušnú časť, je hodnotené ovplyvňovanie psa fyzicky, alebo hlasom, v blízkosti lomov a predmetov. Časový limit vždy začína plynúť od chvíle, keď je pes nasadený na stopu pri nášľapovom

kolíku. Ako hrubú chybu so stratou bodov v príslušnej časti, hodnotíme aj prejavy strachu psa. Ako drobné chyby hodnotíme viditeľnú reakciu na zver, či inú činnosť v okolí, pokiaľ nie je na závalu v ďalšom výkone pachových prác. Rovnako ako drobné chyby hodnotíme každú nekorektnú prácu so stopovačkou, či nepresnosť zo strany psovoda. Chyby a nedostatky pri hlásení pred a po činnosti, rozhodca vytkne, ale nehodnotí. Samotné vyhodnotenie činnosti psa a psovoda na stope rozhodca vyhodnotí vždy verejne. Samotnú činnosť psa na stope si delíme na 4 základné časti, pre ktoré sú stanovené čiastkové hodnoty (viď tabuľka č. 1).

- a) uvedenie psa na stopu
- b) činnosť psa na priamych úsekoch stopy
- c) činnosť psa na lomoch
- d) činnosť psa pri označovaní, alebo prinášaní predmetov

- a) Hodnotenie psa sa začína jeho činnosťou od príchodu k nášľapovému kolíku a končí sa vykročením psovoda na trasu stopy, keď pes sa od nášľapu vzdialil na celú dĺžku stopovačky (10 m u psa stopujúceho na voľno). V tejto časti hodnotíme ako nesplnený cvik, ak : pes a psovod naplnili čl. 34, bod 18. písmená "a, b, c, e. V tejto časti hodnotíme ako hrubé chyby nasledovné nedostatky: psovod vkročí psovi do nášľapu, psovod ovplyvňuje psa (naznačovanie smeru, hlasné povzbudzovanie, ap.), tretie nasadenie psa na nášľap. V prípade, že pes na stopu v časovom limite vyrazí po viac ako treťom nasadení, nebude mu byť priznaných 9 bodov z príslušnej časti hodnotenia. Ako drobné chyby v tejto časti hodnotíme: nedostatočné navetrenie nášľapu, druhé nasadenie psa, psovod nedodrží vzdialenosť

- 10 m pri vykročení na stopu, obzeranie sa psa, a iné drobné nepresnosti zo strany psovoda, či psa.
- b) Hodnotenie činnosti psa na priamych úsekoch. Bez bodovej straty tolerujeme vychýlenie sa od pachovej trasy psom na vzdialenosť jednej dĺžky jeho tela, rovnako posudzujeme bez straty bodu, pokiaľ pes vplyvom vetra vypracúva stopu vedľa pachovej dráhy, pokiaľ tak robí v priebehu celého úseku. Bez bodovej straty posudzujeme aj mierne pribrzďovanie psa psovodom stopovacou šnúrou, či rýchlejší postup psa, pokiaľ nie je na úkor presnosti vypracovávaní stopy. Ako nesplnený cvik v tejto časti hodnotíme, ak pes a psovod naplnili článok 34, bod 18. písmená a – e. Ako hrubé chyby v tejto časti hodnotíme vychýlenie sa od pachovej trasy o viac ako 3 m, alebo jednostranné vybočenie s navrátením sa do trasy stopy, vracanie sa na úroveň psovoda, pomalý postup psa spôsobený nedostatočnou precvičenosťou, alebo neochotou psa pracovať, líhanie si psa na stope, pokiaľ sa ne-jedná o falošné označovanie predmetu. Rovnako je hrubou chybou reakcia psa na kríženie stopy cestou, či osobou, pokiaľ na ňu reaguje do vzdialenosti väčšej ako 3 m. Ako drobné chyby označujeme zmeny rytmu psa bez zjavných príčin terénu, či klimatických podmienok, vybočenie do 3 m od trasy stopy, (rovnako i pri krížení cestou), a iné drobné nepresnosti psovoda, či psa v tejto fáze činnosti.
- c) Hodnotenie činnosti psa na lomoch. Hodnotenie začína vždy bezprostredne v bode, kde trasa pachovej dráhy náhle mení smer a končí sa po 10 m od tohto bodu. Činnosť psa musí byť presvedčivá, rýchla a presná. Ako nesplnenie cviku

v tejto časti hodnotíme, ak psovod a pes naplnili článok 34, bod 18. písmená a – e. Ako hrubú chybu označujeme vychýlenie sa od pachovej trasy stopy o viac ako 3 m, rovnako hodnotíme každé ďalšie vybočenie, či nečisté vypracovanie lomu s následným napojením sa na pachovú trasu stopy. Pokiaľ pes po viac ako trojnásobnom overovaní lomu predsa zachytí pokračovanie stopy, nebude mu priznaných 9 bodov z príslušnej časti hodnotenia. Rovnako ako hrubú chybu hodnotíme akékoľvek ovplyvnenie psa psovodom pri vypracovávaní lomu. Ako drobné chyby posudzujeme nepresnosti do jednej dĺžky tela psa, nepresné, alebo váhavé vypracovanie lomu, či iné drobné nepresnosti psovoda a psa v tejto fáze činnosti.

- d) Hodnotenie činnosti psa pri označovaní, či prinášaní predmetov. Pri posudzovaní tejto časti platia pravidlá uvedené v článkoch 34 a 35. Predmety sa kladú spravidla v polovici prvého alebo druhého úseku a ako ukončenie stopy, vždy priamo do priebehu pachovej trasy, nesmú sa ukrývať, či klásť mimo pachovú trasu. Ako nesplnený cvik v tejto časti hodnotíme, ak pes predmet neoznačí, alebo neprinesie (podľa hlásenia psovoda na charakter označovania predmetov), alebo psovod psa na predmet upozorní či inak ovplyvní k označeniu. Ako hrubú chybu hodnotíme pomalé a váhavé označenie predmetu (uchopenie a prinesenie pri prinášaní), zaujatie polohy a súčasné dvíhanie predmetu, zaujatie inej polohy, než aká bola konkrétne pri hlásení udaná psovodom, zaujatie takej polohy psom pri predmete, kde sa os jeho tela odlišuje od osi postupu o 90° a viac, ako aj označenie

predmetu, ktorý nepoložil kladač. Ako drobné chyby hodnotíme nepresné zaujatie konkrétnej podoby, prehryzanie predmetu, pustenie predmetu (pri prinášaní), nezdvihnutie nájdeneho predmetu psovodom a iné drobné nedostatky v tejto fáze činnosti. Pokiaľ preukáže označené predmety psom v priebehu stopy nemôže pre ich stratu psovod pri záverečnom odhlásení sa zo stopy ukázať rozhodcovi, tento za ne bodovú stratu neudelí.

Tu uverejniť nákresy a tvary stôp, kríženia, schémy zo strán č. 54 a 55 Zborníka „99“.

Tabuľka č. 1

Prekopírovať tabuľku zo strany 55 Čiastkové bodové hodnotenia stôp

D. Kritériá posudzovania poslušnosti.

Aj pri hodnotení jednotlivých cvikov v tejto časti skúšky vychádzame zo základnej požiadavky na splnenie cviku. Hodnotíme predovšetkým záujem, ochotu, radosť z práce a presnosť prevedenia jednotlivých cvikov.

Je potrebné dodržiavať klasifikáciu chýb, tak ako je to uvedené pri jednotlivých cvikoch poslušnosti v časti Metodika vykonávania cvikov, vrátane bodového hodnotenia.

V prípade, že sa pes v ktorejkoľvek časti vzdialí spod vplyvu psovoda, rozhodca umožní psovodovi vo vhodných intervaloch psa tri krát privolať. Keď pes nepríde ani na tretie privolanie, musí byť zo skúšky odvolaný.

Každý cvik začína a končí zaujatím základného postoja psovoda a psa.

Všetky cviky, ktoré sa vykonávajú na posunok, vyžadujú, aby pri vydávaní povelov psovodov sa rozhodca nachádzal mimo zorného uhla psa a pokyny dával tiež posunkami.

Privolanie. Prevádza sa kdekoľvek, pes sa musí od psovoda vzdialiť minimálne 10 m. Pri vykonávaní privolanie podľa SVV3 rozhodca určuje, z ktorého vysielania sa uskutoční bodované privolanie. Z privolania, ktoré sa nehodnotí, sa ponecháva na ľubovôli psovoda, akým spôsobom psa privolá.

Aportovanie. Pri cviku aportovanie vlastného predmetu, sa jedná o akýkoľvek predmet, pokiaľ nie je súčasťou výstroja psa. Použitie súčastí výstroja je neprípustné a anuluje cvik.

Štekanie. Aby pes dosiahol plný bodový zisk, musí výrazne zaštekáť najmenej trikrát. Štekanie počas príchodu psovoda k psovi hodnotíme ako drobnú chybu.

Plazenie. Plnú bodovú hodnotu za výkon tohto cviku obdrží pes len vtedy, keď zadné končatiny ťahá za sebou, alebo sa plazí s mierne vysadenými bedrami, ale len do tej miery, aby ich pod ne zasunul.

Vysielanie psa vpred. Plnú bodovú hodnotu (viď schéma vysielania) obdrží pes len vtedy, keď v predpísanej vzdialenosti minie cieľ najviac 5 m do strany, polovicu bodov obdrží, ak cieľ minie 5 – 20 m a žiadne body neobdrží, ak je vzdialenosť viac ako 20 m. Rovnako žiadne body neobdrží, ak sa od psovoda nevzdiali viac ako 25 m a v tomto prípade nie je hodnotený ani cvik privolanie.

E. Kritériá posudzovania obrany.

Pri hodnotení cvikov obrany berieme do úvahy pri výkone samotným psom ,okrem presnosti prevedenia

jednotlivých cvikov, hlavne presvedčivosť, tvrdosť v samotných zákrokoch, ostražitosť tam, kde to vyžaduje cvik, ale aj kvalitu záhryzu, odolnosť voči fyzickému a psychickému tlaku pomocníka a prostredia, ale aj jeho ovládateľnosť.

Pre nedostatky v práci psovoda a činnosti psa platí aj vyhodnocovanie chýb podľa rozpisu z disciplíny poslušnosť.

Okrem už uvedeného rozpisu nedostatkov uvedených v časti Metodika vykonávania cvikov v časti hodnotenie, je potrebné sa pri jednotlivých cvikoch zamerať sa ešte na nasledovné fakty:

Prieskum terénu. Hodnotíme plánovitosť prieskumu v pokrytí prehľadávaného priestoru, a dodržanie časového limitu. Ak sa prieskum prevádza na umelé úkryty je strata za každý vynechaný úkryt pri 12 úkrytoch 1 bod (SPO), 6 úkrytoch 2 body (SVV2,3), pri 4 úkrytoch 3 body (SVV1), pri 2 úkrytoch 5 bodov (ZM). Spätné privolávanie psa k nohe a jeho následné vysielanie sa hodnotí ako drobná chyba.

Sem uverejniť obrázky č. 5 zo Zborníka „99“strana 56

Vyštekánie pomocníka. Akonáhle pes figuranta objaví, musí ho okamžite začať vyštekávať. Psovod v tom okamihu ostáva stáť. Keď tak neurobí, rozhodca ho vyzve k zastaveniu, keď neuposlúchne, za cvik vyštekánie sa odoberie 5 bodov. Ak ale psovod zastane sám, bez toho aby pes označil figuranta, rozhodca ho vyzve k pokračovaniu v chôdzi až kým pes nezačne figuranta vyštekávať. V prípade nerešpektovania povelov rozhodcu psovodom, cvik prieskum i vyštekánie sa anulujú a psovod pokračuje cvikmi c – e. Rovnaký je postup, ak sa psovod po pochodovej osi dostane za úkryt pomocníka o 20 m a viac bez toho, aby pes

pomocníka vyštekal, či aspoň vystavil. Cvik vyštekávanie je potrebné hodnotiť z hľadiska prevládajúcej činnosti psa v bodovom hodnotení takto:

- a) pes osobu tvrdo a bezdôvodne napáda
0 bodov
- b) pes osobu napáda a vyštekáva (podľa prevládajúcej činnosti) 1- 5 bodov
- c) pes osobu vyštekáva
6 – 10 bodov

Tieto body sú základné, z nich sa ďalej zrážajú body za nepresvedčivé vyštekávanie, odbiehanie, otáčanie sa za psovodom, a iné drobné nepresnosti, za každú chybu zvlášť.

Zaistenie pomocníka: Pri cvikoch výsluch, prehliadka, sprevádzanie, alebo stráženie pomocníka, delíme prislúchajúcu bodovú hodnotu na dve polovice. Prvou polovicou hodnotíme ostražitosť a skutočný prejav psa pri zákrokoch psovoda, alebo strážení pomocníka. Druhou polovicou bodov hodnotíme presnosť a ovládateľnosť.

Zárok psa pri skúškach SVV a SPO hodnotíme bodovo nasledovne:

- a) veľmi dobrý (tvrdý, nekompromisný a technicky zvládnutý, pes je v prejave výrazne bojovný)
11 – 15 bodov
- b) dobrý (stredne silný, menej razantný, pes viditeľne pri strete pribrzdí, technicky menej kvalitný záhryz, dostatočne bojovný).
6 – 10 bodov
- c) uspokojivý (slabší zárok, výrazné zaváhanie, ešte uspokojivá bojovnosť). 1 – 5 bodov
- d) ovládateľnosť (púšťanie)
1 - 5 bodov

Odolnosť psa. Hodnotíme predovšetkým rozdielnosť v chovaní psa pri predchádzajúcich zárokoch a počas

tohto cviku, keď sa používa úder (úderý). Rovnako musíme pri hodnotení zohľadňovať reakciu pri náprahu a pri dopade úderu. Z chovania psa vyplýva i hodnotenie:

- a) zákrok nie je v žiadnej fáze ovplyvnený
20 bodov
- b) pes zákrok prevedie, ale samotný výkon je váhavejší
17 – 19 bodov
- c) snaha vyhnúť sa úderu, ale zákrok je vykonaný a pes nepúšťa ani po ďalších úderoch
10 – 16 bodov
- d) pes po údere púšťa, ale znovu sa zahrýza
5 – 9 bodov
- e) pes po údere púšťa, ale ostáva v blízkosti pomocníka so snahou ho napadnúť
1 – 4 body
- f) pes nezahryzne, odbieha po náznaku úderu, alebo po údere samotnom
0 bodov

Ak pes zlyhá v tejto časti, napĺňa čl. 11, bod 5 písm. c. a skúška mu nemôže byť uznaná, aj keby ho bodový limit k tomu oprávňoval. Pokiaľ táto skutočnosť nastane na kynologickej akcii (súťaži), je postup rovnaký.

Pri zadržení pomocníka s protiútokom, delíme bodovú hodnotu za samotný zákrok nasledovne:

- a) orientácia na pomocníka 1 bod
- b) dobehnutie k pomocníkovi 1 bod
- c) veľmi dobrý zákrok 11 – 13 bodov
- d) dobrý zákrok 6 – 8 bodov
- e) uspokojivý zákrok 1 – 3 body
- f) ovládateľnosť 1 – 5 bodov

Pri skúške SPO dvojnásobný počet bodov vyplýva zo skutočnosti, že sa pracuje s dvomi pomocníkmi a tak sa počet bodov zdvojnásobuje.

Ovládateľnosť psa. Dodržiavať hodnotenie rozpísané v Metodike vykonávania cviku. Ak psovod pred povelom

na pustenie osloví psa menom, časť cviku ovládateľnosť je anulovaná.

F. Kritériá posudzovania skúšok psov malých plemien

Skúšku ZMMP posudzujeme v časti stopa a poslušnosť v súlade s kritériami hodnotenia skúšky ZM.

Skúšky SMP 1 a 2 posudzujeme v časti stopa a poslušnosť v súlade s kritériami hodnotenia skúšky SVV 1 a 2.

Špeciálne cviky:

Do obrázku č. 6 Rozlišovanie predmetov zo Zborníka „99“, dokresliť dosku podľa čl. 32

Hodnotenie	cviku	rozlišovanie	predmetov:
ZMMP	SMP 1	SMP 2	
Prvý úspešný pokus	5	10	20
Druhý úspešný pokus	10	15	30
Spolu	15	25	50

Ak pes prinesie požadovaný predmet až pri druhom pokuse, považujeme a bodovo to hodnotíme ako prvé úspešné prinesenie. Za každé uchopenie a pustenie nesprávneho predmetu sú psovi odobraté 2 – 3 body.

Ak pes prinesie nesprávny predmet, príslušný pokus sa hodnotí ako nesplnený, 0 bodov.

Počas cviku nesmie psovod žiadnym spôsobom psa ovplyvňovať, pokiaľ tak urobí, cvik sa hodnotí ako nesplnený.

Pri vyhľadávaní cudzích predmetov (SMP), ako pomocníka, ktorého predmet má pes označiť, použijeme toho, ktorý psovi pokladal stopu.

Okrem popísaných nedostatkov sa v hodnotení zameriavame aj na záujem a aktivitu psa.

Vyhľadávanie predmetov:

**Sem uverejniť obrázok č. 7 strana 59
Zborníka „99“ Trasa**

Hodnotenie:

	ZMMP	SMP1	SMP2
Nájdenie 1 predmetu	až 4 body	až 8 bodov	až 8 bodov
Nájdenie 2 predmetov	až 8 bodov	až 16 bodov	až 16 bodov
Nájdenie 3 predmetov	až 12 bodov	až 24 bodov	až 24 bodov
Záujem, plánovitosť, aktivita	až 3 body	až 6 bodov	až 6 bodov
Spolu	15	30	30

Cvik je ukončený v okamihu, ako skončí časový limit a body získané do toho okamihu sa priznávajú.

Pri hodnotení nie je rozhodujúce, či pes našiel predmety v tom poradí, ako boli rozhodené. Všetky ostatné nepresnosti sa hodnotia podľa rozsahu hrubých a drobných chýb.

Chovanie sa psa voči osobám, ktoré ho neohrozujú (ZMMP). Hodnotíme celkové správanie sa psa. Plné bodové

Hodnotenie obdrží pes sebavedomý, ktorý si osôb nevšíma. Pokiaľ sa u psa objavajú prejavy strachu, alebo agresivity, ale sú ešte zvládnuteľné, hodnotíme to ako hrubú chybu. Ak sú prejavy na závalu pri plnení ďalších cvikov, cvik hodnotíme ako nesplnený. Takémuto psovi je počas posudzovania ďalších cvikov venovaná osobitá pozornosť.

Vyhľadanie strateného predmetu (ZMMP). Psovod zostáva stáť na mieste po vyslaní psa. Tohto môže slovne povzbudzovať. Pokiaľ opustí miesto do 3 m, hodnotí sa to ako hrubá chyba, pokiaľ opustí miesto nad túto vzdialenosť, cvik sa hodnotí ako nesplnený. Nepresné prinesenie sa nepenalizuje bodovou stratou.

Stráženie predmetu (SMP1). Cvik pokladáme za nesplnený, bez ohľadu na dovtedy získaný počet bodov, ak si pes predmet nechá odobrať, nasleduje pomocníka, alebo sa vracia k úkrytu psovoda. Samotné hodnotenie cviku sa delí na :

- Prvá fáza–klúd psa až 2 body
- Druhá fáza–ostražitosť, ale neútočnosť až 4 body
- Tretia fáza–zákrok psa až 10 bodov
- Štvrtá fáza–zotrvanie pri predmete až 4 body

Samostatná činnosť psa (SMP1). Pokus o odviazanie a odvedenie psa sa prispôsobuje účelu cviku a použité metódy musia byť jednoduché a primerané bežnej praxi. Hodnotenie cviku delíme na:

- Prvá fáza–klúd psa až 5 bodov
- Druhá fáza – pokus o odvedenie:
 - aktívna obrana (podľa prevládajúcej činnosti) 11 – 20 bodov
 - pasívna obrana 1 - 10 bodov

Ochrana psovoda (SMP2). Pri tomto cviku sa nevyžaduje zákrok do hornej časti paže a rovnako sa nepoužíva palica. Samotný zákrok hodnotíme bodovo rovnako, ako cvik samostatné zadržanie. Pokiaľ pes počas voľného zákroku sa pes nechá vytlačiť, prípadne ujde, cvik sa hodnotí nedostatočne. Postupu vyrazí od nohy a prevedie zákrok na pomocníka, je to hodnotené, ako hrubá chyba. Pokiaľ pes pri prepade pomocníka nezahryzne, ale aktívne pomocníka blokuje, prizná sa mu až 10 bodov. Ovládateľnosť (púšťanie) sa hodnotí podľa Metodiky. Na zákrok i na púšťanie dáva povel psovod.

